

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 10 (54)

(огляд матеріалів ЗМІ за 6 – 12 березня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	29
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	32
<i>Перспективи вступу України в НАТО (у контексті останніх подій)</i>	32
Міжнародна підтримка України	39
<i>Політико-правова допомога</i>	39
<i>Військова допомога</i>	44
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	48
Плани врегулювання. Переговорний процес	53
Плани повоєнного відновлення України	55
Коментарі європейських та американських політиків	60
Реакція представників української громадськості	75
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	80
Експертні оцінки	82
Додатки	93
<i>Додаток 1</i>	93
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №138/2023	93
<i>Додаток 2</i>	97
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №140/2023	97
<i>Додаток 3</i>	101
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №141/2023	101
<i>Додаток 4</i>	104
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №144/2023	104

Офіційна діяльність Президента України

Володимир Зеленський провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у понеділок провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Командувачі оперативно-стратегічних угруповань військ доповіли про ситуацію на основних напрямках фронту.

Особливо детально члени Ставки розглянули ситуацію в Бахмуті. Оцінюючи перебіг оборонної операції, Президент поставив запитання Головнокомандувачу ЗСУ Валерію Залужному та командувачу оперативно-стратегічного угруповання військ «Хортиця» Олександрю Сирському щодо подальших дій на Бахмутському напрямку. Вони висловилися за продовження оборонної операції та подальше посилення наших позицій у Бахмуті.

Крім того, на засіданні Ставки було розглянуто питання постачання зброї й обладнання та їх розподілу за оперативними напрямками. (...).

Президент України зустрівся з лідерами Соціал-демократичної партії Німеччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч зі співголовою керівної Соціал-демократичної партії Німеччини (СДПН) Ларсом Клінгбайлем і головою фракції СДПН у Бундестазі Рольфом Мютценіхом, які перебувають в Україні з візитом. У зустрічі також взяли участь керівник Офісу Президента Андрій Єрмак та його заступники Андрій Сибіга і Роман Машовець.

Володимир Зеленський висловив подяку за всебічну підтримку України з перших днів повномасштабної російської агресії, яка надається народом та урядом Німеччини, Бундестагом, особисто Федеральним канцлером Олафом Шольцом і Федеральним президентом Франком-Вальтером Штайнмаєром.

Президент України Володимир Зеленський:

Дякую за те, що ви на боці України. Важливо й надалі зміцнювати наші союзницькі відносини.

Глава держави окремо подякував ФРН за прихисток для понад мільйона вимушених переселенців з України, лідерство у формуванні танкової коаліції шляхом надання німецьких танків Leopard та внесок у захист українського неба шляхом передачі високоефективної системи ППО IRIS-T.

Президент України Володимир Зеленський:

Цю зиму ми пройшли також і завдяки Німеччині. Ми цього ніколи не забудемо.

Володимир Зеленський висловив сподівання на подальшу активну підтримку Німеччиною як одним із лідерів Європейського Союзу

євроінтеграційних прагнень України та початку вже цього року переговорів про вступ нашої держави до ЄС. Було також обговорено необхідність посилення санкцій щодо Росії в наступному санкційному пакеті ЄС та надання Україні дієвих гарантій безпеки ще до вступу до НАТО з урахуванням відповідних напрацювань цільової групи Єрмака-Расмуссена.

Президент акцентував, що Україна розраховує на дієву роль ФРН у реалізації української формули миру, зокрема у проведенні «саміту миру» за участі максимально широкого кола держав – членів ООН. Важливим є також сприяння з боку Німеччини у схваленні резолюції Генеральної Асамблеї ООН стосовно створення спеціального трибуналу щодо злочину російської агресії.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Почав сьогоднішній день із засідання Ставки. Детальне засідання.

Розглянули ситуацію на оперативних напрямках, у кожній ключовій точці боїв. Доповідали Головком, командувачі, розвідка. Була особлива доповідь щодо ситуації в Бахмуті, навколо міста і більш як годинна розмова. Фактично саме тема Бахмута стала основною для цієї Ставки.

Хочу бути відвертим у таких темах. Буває, на жаль, багато різних дезінформаційних повідомлень. Від тих, хто навіть чути не може абсолютно закритих розмов про оборону, але щось стверджує про якісь нібито рішення щодо питань оборони.

Суспільство має розуміти сенс наших оборонних операцій, правдивий сенс. Сьогодні на Ставці я прямо поставив питання і командувачу «Хортиці» генералу Сирському, і Головкому Залужному про те, якою вони бачать далі оборонну операцію на Бахмутському напрямку. Чи відійти, чи продовжувати оборону й посилюватись у місті. Обидва генерали відповіли: не відходити й посилюватися. І ця позиція була одногосно підтримана Ставкою. Інших позицій не було.

Я сказав Головкому знайти відповідні сили, щоб допомогти хлопцям у Бахмуті.

Немає такої частинки України, щоб сказати, що від неї нібито можна відмовитись. Немає такого українського окопу, у якому стійкість і героїзм наших бійців були б нібито нецінними.

Окупант убиває за сам факт, що ми українці. За одне тільки слово про Україну. За нашу мрію про Україну. За наше життя – життя українців. І ми знищуємо окупанта всюди – всюди, де це дає результат для України. Бахмут дав і дає один із найбільших результатів за час цієї війни, за час усієї битви за Донбас.

І я дякую кожному солдату, хто б'ється на цьому найскладнішому напрямку. Хто б'ється за всі частини нашої держави, на всіх напрямках.

Ми боронимо й будемо боронити кожен частинку України. Настане час – звільнимо кожне місто, кожне село нашої держави. І змусимо окупанта відповісти за кожен постріл проти України, за кожен підлість проти українців. Якщо зможемо юридично – значить, юридично. Зброєю – значить, зброєю.

Завдяки нашій єдності, завдяки нашій рішучості, завдяки тому, що ми цінуємо всю Україну й кожного українця, ми точно знаємо результат цієї війни. З перших днів війни знаємо.

В Україні завжди звучатиме: «Слава Україні!» І мільйони завжди відповідатимуть: «Героям слава!» Завжди саме так буде.

Україна не забуде подвигу кожного й кожної, чий життя навіки дали волю для України.

Сьогодні з'явилося відео, як окупанти по-звірячому вбили воїна, який хоробро сказав їм у вічі: «Слава Україні!»

Хочу, щоб ми всі разом, у єдності відповіли на його слова: «Герою слава! Героям слава! Україні слава!»

І ми знайдемо вбивць.

Я дякую всім, хто зараз у бою за Україну! Дякую кожному й кожній, хто допомагає Україні! (...).

Про зміну у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №129/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оборону України», на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України постановляю:

1. На часткову зміну статті 2 Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 72/2022 «Про утворення Ставки Верховного Головнокомандувача» (зі змінами, внесеними Указами від 16 серпня 2022 року № 581/2022, від 17 листопада 2022 року № 790/2022, від 19 грудня 2022 року № 868/2022 та від 14 лютого 2023 року № 77/2023) увести до персонального складу Ставки Верховного Головнокомандувача ПАВЛЮКА Олександра Олексійовича – першого заступника Міністра оборони України. (...).

Про призначення О.Храмова начальником Департаменту охорони державної таємниці та ліцензування Служби безпеки України: Указ Президента України №135/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ХРАМОВА Олега Віталійовича начальником Департаменту охорони державної таємниці та ліцензування Служби безпеки України. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні в бою загинув «Да Вінчі», Герой України, доброволець, людина-символ, людина-хорообрість Дмитро Коцюбайло. Боець 67-ї окремої механізованої бригади, комбат. Загинув у бою під Бахмутом, в бою за Україну.

Із 14-го року захищав нашу незалежність, гідність нашого народу. Один із наймолодших героїв України. Один із тих, чия особиста історія, характер, сміливість навіки стали історією, характером і сміливістю України.

Уже понад дев'ять років українські герої в жорстоких боях за державу виборюють майбутнє для України. Спокій і відносна безпека в тилкових містах – це їхній подвиг. Наша впевненість у перемозі України – це їхня стійкість і сила.

Україна завжди пам'ятатиме своїх героїв. Наша пам'ять про них не згине. Згине цей ворог, що прийшов в Україну.

67-ма бригада, воїни, слава вашій хорообрості! Всі українці, хто б'ється за Бахмут, слава вашому героїзму!

Дякую всім воїнам, чий стійкість і наполегливість знищують армію окупанта на Донбасі!

Сьогодні відзначу за результати 10-ту окрему гірсько-штурмову бригаду, 56-ту окрему мотопіхотну, 93-тю і 54-ту окремі механізовані бригади. Слава вам, воїни!

Морпіхи «Тридцятьп'ятки», десантники 79-ї десантно-штурмової бригади, 55-та артилерійська бригада, наші гармаші. Слава вам, воїни!

Наші прикордонники, Нацгвардія, розвідка, сили безпеки, які діють на донбаських напрямках... Слава всім, хто дає результат Україні там, де тривають найжорсткіші битви!

Кожному солдату, сержанту, офіцеру, генералу, які разом зі своїми бійцями в боях, – слава! (...).

Сьогодні я хочу знову подякувати всій нашій команді, яка займається обмінами. Буданов, Єрмак, Клименко, Усов, Лубінець.

130 воїнів вдалося повернути додому з російського полону. І всі 130 – рядові й сержанти. Армія, ВМС, Нацгвардія, прикордонники, інші частини сил оборони.

Так само, як і про кожний куточок нашої країни, який перебуває в окупації, ми пам'ятаємо про кожну нашу людину, яка перебуває в російській неволі.

Звільнимо всіх. Я дякую всім нашим бійцям на передовій, хто усвідомлює, наскільки важливо поповнювати обмінний фонд для нас, для України.

Хай там що, ми маємо вистояти. Хай там що, маємо пам'ятати про всіх наших героїв. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №138/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Саме зараз і саме в Україні вирішується, яким буде майбутнє ООН – Володимир Зеленський за результатами зустрічі з Антонію Гутеррішем у Києві ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Генеральним секретарем ООН Антонію Гутеррішем, який утретє з початку повномасштабної російської агресії прибув до нашої країни з візитом.

Вітаючи Антонію Гутерріша, Глава держави наголосив, що саме зараз Україна перебуває на передовій реальної війни за принципи, на яких ґрунтується міжнародне право.

Президент України Володимир Зеленський:

Саме зараз і саме Україна захищає цілі та принципи Статуту ООН. А отже, саме зараз і саме в Україні вирішується те, яким буде майбутнє ООН та якою буде глобальна роль Організації Об'єднаних Націй.

Президент подякував особисто Антонію Гутеррішу, його команді та всім в Організації Об'єднаних Націй, хто розуміє необхідність захисту загальнолюдських цінностей і міжнародного порядку. Володимир Зеленський відзначив нещодавнє схвалення переважною більшістю держав – членів Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй резолюції «Принципи Статуту ООН, що лежать в основі всеохоплюючого, справедливого і сталого миру в Україні», запропонованої Україною та країнами-партнерами.

Президент України Володимир Зеленський:

Я вдячний Антонію Гутеррішу за чітке засудження російської агресії як грубого порушення Статуту ООН. Висловив сьогодні сподівання, що особисте лідерство пана Генсекретаря допоможе реалізувати нашу резолюцію – такий мандат від Генеральної Асамблеї ООН фактично вже є.

Під час переговорів у Києві сторони зосередилися передусім на безпекових питаннях – шляхах повернення української, європейської та глобальної безпеки, а також реалізації української формули миру.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми обговорили наші мирні ініціативи, зокрема формулу миру. Я окреслив нашу позицію та подальші кроки щодо її реалізації, зокрема проведення Global Peace Formula Summit.

Також ішлося про повернення сотень тисяч громадян України, які були депортовані в Росію.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми маємо повернути всіх наших громадян додому, наших воїнів, яких утримують у російському полоні. Всі вони мають бути звільнені. Говорили

про масштабне викрадення Росією українських дітей і про те, як урятувати їх від цього геноциду, як повернути їх в Україну, додому, до рідних. Дякую пану Генеральному секретарю за підтримку нашої позиції щодо цих особливо чутливих питань.

Глава держави також висловив подяку Антонію Гутеррішу за незмінну підтримку зусиль України із забезпечення стабільності продовольчих ринків і експорту.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми погодилися сьогодні, що продовження Чорноморської зернової ініціативи після 18 березня критично необхідне для всього світу.

Президент також акцентував на важливості продовження підтримки української гуманітарної ініціативи Grain from Ukraine («Зерно з України»), у межах якої вдалося залучити майже 200 млн дол. та відправити понад 140 тис. тонн українського збіжжя до країн, які страждають від голоду.

Президент України Володимир Зеленський:

Впевнений, що разом із ООН можемо значно посилити цю нашу ініціативу – так само, як і Чорноморську зернову ініціативу. Це дасть ще більше гарантій світової продовольчої безпеки.

Крім того, співрозмовники розглянули питання про те, як припинити російський ядерний шантаж і відновити порушену Росією безпеку всіх українських АЕС, зокрема Запорізькій.

Президент України Володимир Зеленський:

ЗАЕС має повернутися під повний український контроль – це питання глобальної, а не лише української безпеки.

Володимир Зеленський також поінформував Генерального секретаря ООН щодо ініціатив для відновлення справедливості для України та всіх громадян, які постраждали від російської агресії та звірств окупантів.

Президент України Володимир Зеленський:

Зокрема, щодо нашої роботи для створення спеціального трибуналу стосовно злочину агресії Росії проти України та проекту відповідної резолюції ООН, яка може підтримати наші зусилля заради фундаментальних основ міжнародного права. Сила права забезпечується справедливістю та неминучістю наслідків для того, хто порушує це право.

Зі свого боку Антонію Гутерріш наголосив, що вторгнення Росії порушує міжнародне право, а територіальна цілісність України має бути відновлена в межах міжнародно визнаних кордонів.

Він зазначив, що ООН продовжує надавати гуманітарну допомогу мільйонам українців та працює над мінімізацією глобальних наслідків військового конфлікту, який завдав величезних страждань українському народові та впливає на весь світ.

Генеральний секретар ООН Антонію Гутерріш:

Хочу висловити солідарність із тими, хто постраждав від війни, із тими, хто втратив близьких, із тими, хто був змушений тікати заради виживання.

Як заявив Антоніу Гутерріш, реалізація «зернової ініціативи» дала змогу покращити продовольчу підтримку низки країн, що розвиваються. Він наголосив на важливості продовження дії «зернової ініціативи» та ефективного використання експортної інфраструктури Чорного моря відповідно до її мети.

Антоніу Гутерріш відзначив особливу важливість безпеки Запорізької АЕС. За його словами, Організація Об'єднаних Націй готова запропонувати посередництво для досягнення повної демілітаризації території ЗАЕС, забезпечуючи відновлення нормальної роботи електростанції.

Він також зазначив, що ООН продовжить працювати над розв'язанням гуманітарних питань, серед яких – обмін військовополоненими.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш:

Нещодавні шокуючі кадри вбивства українського військовослужбовця без суду й слідства є ще одним трагічним нагадуванням про те, що закони війни мають суворо дотримуватися.

Володимир Зеленський вручив державні нагороди жінкам, які відзначилися в захисті суверенітету й територіальної цілісності України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди Міжнародного дня боротьби за права жінок Президент України Володимир Зеленський вручив високі державні нагороди та присвоїв почесні звання жінкам, які відзначилися самовідданою працею й хоробрістю під час захисту суверенітету й територіальної цілісності України.

Церемонія відбулася в Маріїнському палаці в Києві у присутності Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерріша, який прибув з візитом до України.

Президент України Володимир Зеленський:

Захист прав і повага до кожної людини – це те, на чому базується свобода народів і мир між ними. Зараз, на жаль, такий час, що реальні загрози свободі, а отже, й міжнародній стабільності найбільші за багато десятиліть.

Президент наголосив, що нині життя мільйонів сімей руйнується через відчуття безкарності в агресора.

Президент України Володимир Зеленський:

У ХХІ столітті знову доводиться боротися за те, що, як здавалося, вже завойоване: за рівність, повагу, право жінок на освіту й роботу, за право для кожного народу на щастя для своїх дітей.

Глава держави зауважив, що зараз вільний світ як ніколи потребує міцності, єдності та рішучості заради захисту спільних цінностей.

Президент України Володимир Зеленський:

Сьогодні ми дякуємо нашим жінкам, які воюють, дбають, працюють заради миру для України, заради захисту нашого життя, нашої свободи, наших людей. Я радий, що сьогодні є така нагода – у присутності pana Генерального секретаря ООН відзначити державними нагородами й

подякувати військовослужбовцям України, працівникам медичної системи, системи ДСНС, «Укрзалізниці», пошти України. Тим, хто захищає Україну. Тим, хто допомагає українцям і українкам.

За хоробрість і самовідданість, виявлені в захисті суверенітету й територіальної цілісності України, сумлінне та бездоганне виконання професійного обов'язку Глава держави нагородив орденами та медалями жінок-військовослужбовців, а також представниць цивільних професій, одну з яких – посмертно.

Зокрема, орденом княгині Ольги I ступеня відзначена полковник Марина Помаз. Орден княгині Ольги III ступеня вручено начальнику відділу виробничого підрозділу «Сумська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Південна залізниця» АТ «Укрзалізниця» Вікторії Аніщенко, начальнику відділення АТ «Укрпошта» Інні Водолажко, старшому лейтенанту служби цивільного захисту Віті Главацькій, медичній сестрі Чернігівської міської лікарні № 2 Марині Дем'яненко, старшому фельдшеру Бучанської підстанції екстреної допомоги Людмилі Скакаловій, підполковнику медичної служби Аліні Слободянюк.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Короткий звіт про цей день.

Провів нараду з військовими, розвідкою. Фронт, наша оборона, битва за Бахмут і увесь Донбас. Це перший пріоритет.

Робимо все для того, щоб наші тактичні кроки спрацювали на стратегічне завдання – на успіх України в битві за всю тимчасово окуповану територію нашої держави.

І я дякую кожному нашому воїну, який бореться. Бореться за Україну, за своїх побратимів. Дякую всім, хто захищає позиції, усім, хто відбиває штурми, усім, хто допомагає своїм вогнем тим, хто поруч із ним веде бій. Дуже важливо, що фронт – це не якась лінія на мапі, це – люди, це стійкість, це готовність битися, це опора одне для одного, це допомога одне одному.

І це допомога всього нашого народу тим, хто зараз у бою. Допомога від усіх, хто забезпечує логістику для фронту й для бійців. Від усіх, хто волонтерить для наших героїчних бойових бригад та інших підрозділів сил оборони. Від усіх, хто працює й сплачує податки, щоб Україна могла вистояти. Кожен день на всіх рівнях в Україні має бути корисним для нашої оборони.

Готуємо й нові цілком справедливі кроки нашої держави проти тих в Україні, хто ще намагається послаблювати державу, підважувати міцність нашого суспільства. Невдовзі відбудеться нове засідання РНБО, і є відповідні проекти санкційних рішень. Внутрішня безпека України – теж перший пріоритет.

Сьогодні в Києві з візитом був Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш. Важливі перемовини. Ключове – це питання захисту. Захисту України, усього міжнародного порядку. Питання миру – для нас і для світу. Засудження для агресора.

Ми обговорили з паном Гутеррішем ситуацію із нашими людьми, яких утримують у російській неволі. Це полонені українці, а також депортовані дорослі й діти. Маємо повернути всіх.

Обговорили ситуацію на українських атомних об'єктах, відповідні загрози, створені Росією.

Обговорили продовольчу безпеку та глобальну роль України як гаранта продовольчої стабільності. Це в інтересах нашої держави та усіх сумлінних держав світу, щоб продовольчий експорт з України зберігався.

І, звичайно, я представив своє бачення тих можливостей інституцій ООН, Статуту ООН, які можуть сприяти реалізації української формули миру – усіх її пунктів.

І ще одне, про що варто сказати сьогодні.

Я хочу подякувати всім, хто цими днями на площах і вулицях Грузії тримав українські прапори. Хочу подякувати за наш національний гімн, який лунав у Тбілісі. Це повага до України, і я хочу висловити щирю повагу до Грузії. Немає такого українця, який не бажав би успіху нашій дружній Грузії. Демократичного успіху. Європейського успіху.

Ми хочемо бути у Євросоюзі – і будемо. Ми хочемо, щоб Грузія була у Євросоюзі, і я впевнений – буде. Ми хочемо, щоб Молдова була в Євросоюзі, і я впевнений – буде. На це заслуговують усі вільні народи Європи. (...).

Про нагородження медаллю «Захиснику Вітчизни»: Указ Президента України №140/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №141/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3).

У 209-ту річницю від дня народження Тараса Шевченка Президент Володимир Зеленський зустрівся з діячами культури та мистецтва ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У 209-ту річницю із дня народження українського письменника, художника та мислителя Тараса Шевченка Президент Володимир Зеленський провів зустріч із діячами культури та мистецтва.

Захід відбувся у змішаному форматі: наживо в Офісі Глави держави та в режимі відеоконференції. До розмови долучилися відомі артисти, актори театру та кіно, художники, журналісти, продюсери, керівники культурних інституцій та профільних державних установ.(...).

Президент наголосив, що діячі культури та мистецтва, які пішли захищати Україну у складі сил оборони, своїм прикладом сприяли консолідації українського суспільства, зростанню патріотизму та спонукали громадян ставати на захист країни.

Президент України Володимир Зеленський:

Україна відстоює свою незалежність завдяки тому, що вона не на самоті. Завдяки об'єднаному народу, завдяки нашим Збройним Силам і всьому світу.

На думку Глави держави, в об'єднанні світу навколо України велику роль відіграли дипломатія, журналістика та культура – як усередині держави, так і за її межами.

Зокрема, на різноманітних міжнародних майданчиках відбувалося безліч культурних заходів, під час яких розповідали про Україну, про розпочату Росією війну, про наслідки агресії РФ та злочини російської армії. Як наголосив Президент, таке інформування світової спільноти вплинуло на посилення фінансової та оборонної підтримки нашої країни з боку партнерів.

Президент України Володимир Зеленський:

Я дякую всім митцям, хто допомагає тут, хто в окопах віддає цьому своє життя. А також усім тим, хто за кордоном створював і допомагав дипломатії та журналістиці формувати цю хвилю підтримки, щоб Україна не була на самоті.

Як розповів Олександр Ткаченко, за останній рік попри повномасштабне російське вторгнення відбулося понад 50 прем'єр в українських театрах, було проведено сотні виставок творів мистецтва, знято десятки документальних фільмів, музичних кліпів, написано десятки музичних творів, проведено багато концертів на передовій.

Міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко:

Особливо вдячні всім тим, хто зібрався сьогодні тут. За те, що продовжували творити, проводили концерти в бомбосховищах, на станціях метро, надавали майданчики для переміщених мистецьких колективів.

Крім того, за словами Олександра Ткаченка, за кордоном відбулося понад 3 тисячі культурних і мистецьких заходів, серед яких виставки, концерти, фестивалі. На його переконання, важливо продовжувати таку активну діяльність у сфері культурної дипломатії й налагоджувати зв'язки між українськими та європейськими культурними інституціями.

Учасники зустрічі обговорили шляхи поглиблення взаємодії між державою та представниками культурної сфери, зокрема з метою наближення перемоги України у розв'язаній Росією війні. У цьому контексті Володимир Зеленський наголосив на важливості продовження культурної та

просвітницької роботи, яка сприяла б посиленню підтримки України з боку партнерів та всього світу.

Під час зустрічі також ішлося про присудження Шевченківської премії 2023 року. Голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка Юрій Макаров акцентував, що за час агресії Росії проти України, особливо з початку повномасштабного вторгнення, з'явилася велика кількість літературних творів та іншого культурного продукту про війну. Тож Комітет запропонував передбачити номінації саме для творів, створених під час війни й на воєнну тему.

(...). Юрій Макаров висловив переконання, що Шевченківська премія має бути актуальною й відповідати реаліям сьогодення.

Президент України Володимир Зеленський:

Я повністю підтримую. Важливо не втратити людей, які стільки всього зробили в час війни. Важливо показати цим людям, що всі бачать і відзначають твори, створені під час війни, а також їхніх авторів.

Президент наголосив, що Росія має програти не лише на полі бою, а й в інформаційному просторі. Щоб подолати нав'язані агресором наративи, необхідне виробництво й поширення якісного українського контенту: музики, кіно, театральних постановок тощо. Глава держави додав, що особливо важливою є робота з дітьми та молоддю.

За результатами зустрічі Президент запропонував напрацювати рекомендації та необхідні кроки, які має підтримати держава.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів сьогодні кілька нарад щодо наслідків масованого удару по нашій інфраструктурі.

Чергове намагання держави-терориста воювати проти цивілізованості призвело до тимчасових відключень електрики, тепла, води у деяких наших регіонах і містах.

Російські ракети сьогодні забрали життя шести українців. Мої співчуття родинам...

Відновлювальні роботи на енергооб'єктах тривають увесь день. Найскладніше – Харків, Житомирщина. Непросто в Одесі, у Дніпропетровській області, у Києві, у Запоріжжі.

Ремонтні бригади, енергетики, місцева влада, центральна влада – усі працюватимуть стільки, скільки треба, щоб відновити подачу енергії містам і районам, де зараз проблеми. Я дякую всім, хто працює заради цього.

Ми вже показали, на що здатна Україна. І хоч би скільки Росія робила підлостей, наша держава й народ все одно не будуть у кайданах. Ані ракети, ані звірства Росії в цьому не допоможуть.

Я хочу подякувати сьогодні всім воїнам наших Повітряних сил. Особливо – 138-й Дніпровській, 160-й Одеській та 208-й Херсонській

зенітним ракетним бригадам, які відзначились у захисті від цього російського нальоту. Дякую вам, воїни!

Дякую й усім у світі, хто усвідомлює, наскільки важливо дати повний захист українському небу. Всім, хто готовий нам допомагати в гарантуванні нормального життя людей.

Говорив сьогодні з Президенткою Єврокомісії Урсулою фон дер Ляєн, зокрема й про енергетичну підтримку України. Я поінформував про наслідки удару держави-терориста. Я вдячний пані Урсулі за відповідну допомогу, що надається.

Звичайно, ми обговорили й питання тиску на Росію за терор. Санкційний тиск. Те, як розширити санкції.

До речі, унаслідок цього удару Запорізька атомна станція була знов від'єднана від енергомережі. Це критична ситуація. І Росія свідомо йде на створення таких критичних ситуацій на наших атомних об'єктах. Це просто вже за визначенням означає, що Росія не може бути сумлінним учасником будь-яких відносин в атомній сфері.

А отже, що швидше російська атомна галузь опиниться під санкціями, то безпечніше буде світу. Не можна залишити державі-терористу жодної можливості використовувати будь-які атомні об'єкти будь-де у світі для терору.

Пані Президентка Єврокомісії позитивно оцінила й прогрес нашої держави на антикорупційному напрямку. Зокрема, затвердження Антикорупційної стратегії й призначення нового директора НАБУ. Це важливо в контексті нашого подальшого руху у євроінтеграції до початку переговорів щодо членства України у Євросоюзі.

Сьогодні ж провів доволі тривалу зустріч із представниками нашої культурної спільноти. Театр, кіно, музика, література, державні культурні інституції, громадські ініціативи. Був представлений Шевченківський комітет, українські журналісти.

Ми говорили про те, як посилити можливості української культури в комунікації зі світом заради підтримки України. Дипломатія, журналістика й культура – це три сфери, які роблять найбільше, щоб світ розумів нашу боротьбу й допомагав.

Також, звичайно, ми говорили й про наші власні національні потреби.

Дуже важливо – щоб досвід повномасштабної війни, наших воїнів, те, через що вони проходять на фронті, досвід українських окопів, досвід наших людей, які реально зараз захищають європейську свободу, – щоб увесь цей досвід був описаний українцями.

Щоб наша культура, її діячі, її інституції, могли заповнити потребу в українському культурному продукті, у розумінні української ситуації.

Україна досягла найбільшої національної єдності у своїй історії. Україна об'єднала світ. Українці надихають сотні інших народів тим, як захищають свою державу й свободу. І буде правильно, щоб усе це відображалось саме українською культурою, саме нашими інституціями,

нашими людьми. Українським кіно, українським театром, українською літературою, українською музикою, українськими музеями, українським візуальним мистецтвом. Щоб в усьому цьому був збережений справжній досвід тих, хто проходить війну, хто на передовій, хто справді переживає те, що значить: боріться – поборете.

Сьогодні прозвучало багато ідей. Є те, що держава може й повинна зробити. Є те, що залежить від самої культурної спільноти.

Дякую ще раз учасникам і учасницям зустрічі. І дякую всім діячам української культури за цей рік і за всі роки української незалежності, коли ми міцнішали.

Слава всім, хто зараз у бою за Україну! Бахмут, Авдіївка, Куп'янськ, Лиман та весь Донбас! Наше Запоріжжя, Нікополь, Херсонщина! Слава всім, хто захищає наші Суми, нашу Чернігівщину, нашу Харківщину, всі наші міста, всі наші громади й наш кордон! (...).

Про нагородження Д. Коцюбайла відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг»: Указ Президента України №142/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За визначні особисті заслуги у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу, вірність військовій присязі постановляю:

Нагородити відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг» КОЦЮБАЙЛА Дмитра Івановича – молодшого лейтенанта (посмертно).(…).

Про призначення О. Сахона заступником командувача Національної гвардії України: Указ Президента України №143/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити САХОНА Олега Олександровича заступником командувача Національної гвардії України.(…).

Володимир Зеленський і Сання Марін взяли участь у церемонії прощання з Героєм України Дмитром Коцюбайлом і вшанували пам'ять загиблих українських захисників ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Фінляндської Республіки Сання Марін, яка перебуває в нашій країні з візитом, взяли участь у церемонії прощання з Героєм України, командиром 1-го механізованого батальйону 67-ї окремої механізованої бригади, молодшим лейтенантом Дмитром Коцюбайлом, який загинув 7 березня в бою під Бахмутом.

Церемонія прощання відбулася в Михайлівському Золотоверхому соборі.

Володимир Зеленський і Сання Марін поклали квіти до труни Дмитра Коцюбайла та висловили співчуття його родині.

Глава держави передав матері загиблого військовослужбовця Оксані Коцюбайло відзнаку «Хрест бойових заслуг», якої її сина удостоєно помертню за визначні особисті заслуги в захисті державного суверенітету й територіальної цілісності України, самовіддане служіння українському народу та вірність військовій присязі.

Президент України та Прем'єр-міністр Фінляндії також поклали квіти до Стіни пам'яті загиблих за Україну, що біля Михайлівського Золотоверхого собору. Володимир Зеленський і Сання Марін ушанували пам'ять захисників хвилиною мовчання.

Президент України зустрівся з Прем'єр-міністром Фінляндії, яка прибула до нашої держави з візитом ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Прем'єр-міністром Фінляндської Республіки Санною Марін, яка прибула до нашої країни з візитом.

Президент України Володимир Зеленський:

Сьогодні в Києві справжній друг України й захисниця вільної Європи – Прем'єр-міністр Фінляндії Сання Марін. Передусім хочу подякувати пані Прем'єр-міністру за те, що ми сьогодні разом ушанували пам'ять захисників і захисниць, які віддали свої життя за Україну, і пам'ять нашого Героя Дмитра Коцюбайла, «Да Вінчі», з яким Україна сьогодні прощається.

Глава держави також зауважив, що перед зустріччю з ним Сання Марін відвідала поранених українських військових, які проходять лікування в одному з київських шпиталів.

Президент України Володимир Зеленський:

Дуже важливо, що ми однаково поважаємо героїзм наших воїнів, які своїм життям захищають свободу в нашій державі й у всьому світі.

Ключовими темами переговорів лідерів у Києві були оборона й безпека.

Володимир Зеленський висловив подяку Фінляндії за надані нашій країні оборонні пакети підтримки, а також за дієву участь у танковій коаліції.

Президент України Володимир Зеленський:

Впевнений, що й надалі ми посилюватимемо цю сферу нашої взаємодії заради інтересів обох народів, нашої незалежності й суверенітету – України, Фінляндії та наших європейських сусідів.

Сторони також обговорили питання посилення санкційного тиску на Російську Федерацію.

Президент України Володимир Зеленський:

Важливо спільно завадити державі-терористу в її намаганнях обходити санкції Євросоюзу через торгівлю з третіми країнами. Передусім це стосується товарів, які важливі для ВПК держави-терориста та інших її галузей, що безпосередньо підтримують та спонсують війну, агресію Росії.

Він подякував Фінляндії за надану Україні допомогу після ракетних ударів по українській енергетиці, зокрема за передачу обладнання, що справді важливе для людей.

Глава держави також наголосив на важливості тиску на всіх юридичних і фізичних осіб країни-терориста, які беруть участь в атаці на енергосистему України, у ракетній програмі, а також на суб'єктів інших держав, які допомагають Росії здійснювати ракетний терор.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми повинні прийти до того, що глобальні санкції мають бути запроваджені й повністю заблокують будь-які можливості відновлювати ракетний потенціал Російської Федерації, отримувати нові дрони, нові технології тощо.

Також під час переговорів у Києві йшлося про притягнення держави-терориста до відповідальності.

Президент України Володимир Зеленський:

Я дякую Фінляндії за приєднання до основної групи зі створення спеціального трибуналу щодо агресії Росії проти України, засудження цієї агресії. Дякую й за цілком практичний внесок у розслідування воєнних злочинів Росії в Україні, за підтримку зусиль Міжнародного кримінального суду та наших зусиль у Європейському суді з прав людини. Разом ми маємо забезпечити справедливість для всіх, хто постраждав від агресії, російської окупації, та покарати агресора й кожного російського вбивцю за зроблене.

Володимир Зеленський і Сання Марін також докладно обговорили питання відновлення нашої країни після перемоги.

Президент України Володимир Зеленський:

Для нас сьогодні важлива не лише відбудова цілих галузей, а й допомога нашим людям. Ми говоримо про школи, університети, про домівки для українців. І я вдячний, що пані Прем'єр-міністр погодилася відвідати одну зі шкіл після нашої зустрічі в місті Ірпені.

Крім того, як наголосив Президент, Україна цінує підтримку з боку Фінляндії міжнародних ініціатив, зокрема гуманітарної програми Grain from Ukraine.

Президент України Володимир Зеленський:

І, звичайно, я вдячний за готовність працювати разом з нами над імплементацією пунктів української формули миру. Сьогодні це питання також порушувалося. В цьому контексті ми обговорили протистояння екоциду, який влаштувала Російська Федерація. Фінляндія готова до координації разом з іншими партнерами у виконанні цього пункту формули.

Окремо Володимир Зеленський подякував Фінляндії за підтримку України на шляху до повноправного членства у Європейському Союзі та НАТО.

Президент наголосив, що новий оборонний пакет Фінляндії для України – це те, що посилює нас на полі бою – полі нашої перемоги.

Зі свого боку Сання Марін зазначила: нещодавно Фінляндія надала Україні 14-й пакет оборонної допомоги, який містить важке озброєння. Вона наголосила, що її країна й далі підтримуватиме Україну.

Також, за її словами, Фінляндія виділила пакет підтримки для освітньої галузі, допомагає енергетичним обладнанням.

Сання Марін зауважила, що Фінляндія увійшла до кола країн, які мають забезпечити відповідальність Росії за злочин агресії проти України, та підтримує створення в Гаазі міжнародного центру для обвинувачення й переслідування за злочини агресії.

Прем'єр-міністр Фінляндії Сання Марін:

Ми підтримуємо формулу миру Президента Зеленського й хочемо, щоб цей план почав працювати. Лише тривалий мир може дати нашій родині європейських країн, євроатлантичній родині спокій і добробут. Ми хочемо, щоб Україна увійшла до НАТО як одна із союзних держав Альянсу.

За її словами, Фінляндія також підтримує боротьбу з корупцією в Україні, щоб можна було рухатися в бік європейської інтеграції, і готова надавати всю необхідну допомогу.

Прем'єр-міністр Фінляндії Сання Марін:

Я дуже рада зустрітися сьогодні особисто з паном Президентом Зеленським у Києві. Ви – символ мужності, хоробрості й перспективи кращої майбутньої Європи.

У межах візиту Сання Марін до України було підписано низку документів. Зокрема, віце-прем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков і міністр навколишнього середовища та зміни клімату Фінляндської Республіки Марія Огісало підписали Меморандум про взаєморозуміння між урядами України та Фінляндії.

Ще один Меморандум про взаєморозуміння підписали міністр захисту навколишнього середовища та природних ресурсів України Руслан Стрілець і Марія Огісало.

Спільна заява Президента України Володимира Зеленського і Прем'єр-міністра Фінляндської Республіки Сання Марін ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час зустрічі Президент України і Прем'єр-міністр Фінляндської Республіки нагадали про непохитну підтримку Європейським Союзом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також про повну підтримку невід'ємного права України на самооборону та вибір власних заходів безпеки.

Президент і Прем'єр-міністр найрішучіше засудили неспровоковану та незаконну агресію Російської Федерації проти України, а також незаконні спроби анексії територій України всупереч Статуту ООН. І Україна, і Фінляндія вітають рішучі заяви у резолюціях Генеральної Асамблеї

Організації Об'єднаних Націй, які засуджують агресію Росії, та високо оцінюють значну роботу, проведenu ООН щодо питання російської агресії проти України.

Лідери підтвердили свою підтримку принципів міжнародного права, непорушності кордонів і права кожної держави обирати власний шлях і механізми безпеки. Вони повторили вимогу до Російської Федерації негайно, повністю та безумовно вивести всі свої війська з території України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Обидва лідери залишаються повністю відданими політиці невизнання незаконної анексії територій України Росією.

Під час зустрічі Україна та Фінляндія нагадали про сильний політичний сигнал Ради ООН з прав людини із закликом припинити порушення прав людини та підтримкою повної відповідальності винних у їх скоєнні.

Президент і Прем'єр-міністр підтвердили налаштованість посилювати спільні зусилля для забезпечення подальшого просування на шляху впровадження стандартів ЄС та інтеграції України до Європейського Союзу та євроатлантичної спільноти.

Лідери привітали ухвалене 23 червня 2022 року історичне рішення лідерів держав – членів Європейського Союзу про надання Україні статусу країни – кандидата до ЄС. Фінляндія продовжить підтримувати шлях України до членства в Європейському Союзі та підтримуватиме зусилля України у дотриманні необхідних критеріїв. Україна з нетерпінням чекає рішення ЄС у 2023 році щодо наступного кроку на шляху до переговорів про вступ.

Фінляндія підтвердила свою відданість сприянню безперервній, сильній та ефективній політичній і матеріальній підтримці України з боку Європейського Союзу, забезпечуючи здатність Української держави ефективно боронити свою суверенну територію та захищати своїх громадян.

Фінляндія привітала українську формулу миру, вперше представлену Президентом Зеленським на саміті лідерів G20 на Балі 15 листопада 2022 року, яка дає спільне бачення необхідних кроків, що забезпечать всеосяжний, справедливий і міцний мир для України та безпеку для всього світу. Фінляндія готова підтримати план України, заснований на повазі до її суверенітету та територіальної цілісності, і підтверджує свою відданість активній співпраці з Україною над його реалізацією. Україна і Фінляндія підтримують ідею саміту формули миру та працюватимуть разом, щоб забезпечити якнайширшу міжнародну участь.

Президент і Прем'єр-міністр наголосили, що воєнні злочини та інші найтяжчі злочини, доказів яких стає все більше під час агресії Росії проти України, є грубим порушенням міжнародного права. Вони погодилися продовжувати співпрацю для забезпечення повної відповідальності, в тому числі шляхом створення ефективного судового механізму для злочину агресії, переслідування якого становить інтерес для міжнародної спільноти в цілому. Крім того, вони погодилися працювати над використанням

заморожених активів Росії для підтримки відновлення України та з метою відшкодування відповідно до законодавства ЄС і міжнародного права.

І Україна, і Фінляндія засуджують безвідповідальну ядерну риторику Росії та нагадують, що застосування або загроза застосування ядерної зброї є неприпустимими. Обидва наголошують на повній підтримці роботи Міжнародного агентства з атомної енергії з надання Україні допомоги у забезпеченні ядерної безпеки.

Президент і Прем'єр-міністр наголосили на важливості розширення Чорноморської зернової ініціативи та її поширення на інші українські морські порти. Привітали реалізацію гуманітарної програми «Зерно з України», спрямованої на посилення глобальної продовольчої безпеки, і підкреслили важливість подальшої реалізації «Шляхів солідарності» ЄС – Україна.

Фінляндія підкреслила свою готовність брати участь у відновленні, реконструкції та модернізації України, зокрема у сферах «зеленого переходу», цифровізації та телекомунікацій, освіти, енергетики та енергоефективності, переробки відходів та очистки води, будівництва, планування та інфраструктури. Фінляндія й Україна працюватимуть над встановленням більш тісної двосторонньої координації підтримки Фінляндією відновлення та реконструкції України.

Обидва лідери привітали підписання меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України і Міністерством навколишнього середовища Фінляндської Республіки, а також меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України і Міністерством навколишнього середовища Фінляндської Республіки.

На Вільнюському саміті Україна очікує від країн – членів НАТО підтримки гарантій безпеки – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Україна запрошена на саміт НАТО, який має відбутися у Вільнюсі, та очікує від країн – членів Альянсу підтримки надання безпекових гарантій нашій державі. Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час спілкування з представниками ЗМІ за результатами зустрічі з Прем'єр-міністром Фінляндії Санною Марін у Києві.

Президент України Володимир Зеленський:

Так, ми запрошені, але ми хотіли б, щоб були відповідні кроки вперед, окрім того статусу, який сьогодні є в нас у відносинах із НАТО.

Володимир Зеленський подякував країнам – членам НАТО, які підтримують нашу державу на полі бою, але водночас наголосив на важливості надання безпекових гарантій Україні.

Президент України Володимир Зеленський:

Навіть якщо ми не можемо бути в НАТО під час війни, ми хотіли б мати відповідні гарантії безпеки на цьому шляху, поки ми ще не в НАТО.

Президент України Володимир Зеленський:

Саме відповідних кроків назустріч із боку держав НАТО до України, до гарантій безпеки ми й очікуємо на цьому Вільнюському саміті. Будемо працювати над цим.

Президент України провів зустріч із міністром оборони Королівства Норвегія ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із міністром оборони Королівства Норвегія Бйорном Арільдом Грамом.

Президент висловив подяку уряду, парламенту та всьому народу Норвегії за всебічну допомогу, що надається Україні та нашим громадянам, за дієву підтримку суверенітету й територіальної цілісності нашої держави.

Президент України Володимир Зеленський:

Ви підтримуєте нас із першого дня повномасштабної війни. Дуже вам дякую за цей великий крок – боротьбу разом із нами проти агресії й за наш суверенітет і свободу. Ми цінуємо вашу допомогу. Ваша країна справді зробила дуже багато для наших солдатів, для того, щоб вони були сильними на полі бою.

Президент подякував Королівству Норвегія за підтримку України в протидії енергетичному терору з боку агресора протягом минулої зими.

Глава держави відзначив ухвалене нещодавно Королівством рішення щодо виділення 7 мільярдів євро на п'ятирічну програму підтримки України.

Президент України Володимир Зеленський:

Вдячний за цю можливість і за це рішення. Це хороший приклад для деяких країн, як робити не теоретичні, а практичні кроки на підтримку України. Дуже вам дякую за те, що ви зайняли таку позицію.

У відповідь на висловлені міністром оборони Норвегії співчуття у зв'язку із жертвами серед українців через російську агресію та його високу оцінку сміливості нашого народу, що надихає всю Європу, Президент акцентував на першочерговості питання нарощування обсягів і темпів військової допомоги для сил оборони України.

Президент України Володимир Зеленський:

Наш ключовий пріоритет незмінний – зміцнення Збройних Сил. Нарощування постачання зброї та пришвидшення отримання вже оголошеної допомоги.

Під час зустрічі окрему увагу було приділено практичним ефективним крокам у контексті посилення протиповітряної та протиракетної оборони України, які наразі здійснюються.

Президент виступив зі зверненням до учасників American Enterprise Institute World Forum ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**Президент України Володимир Зеленський:**

Пані та панове! Американці!

Це чудова нагода поговорити з вами. Дякую вам!

Я розповім вам історію про дві долі, про двох наших воїнів, яких Україна цими днями проводить в останню путь. Дві різні, але такі схожі долі.

Сьогодні в нашій столиці, у Києві, люди прощалися з одним із найшанованіших воїнів України Дмитром Коцюбайлом, позивний «Да Вінчі». Йому було лише 27 років. Він був командиром батальйону в одній із бойових бригад, що боронять зараз наше місто Бахмут, нашу Донеччину й усю Україну від російського зла.

Він загинув у бою. Чоловік, який мріяв бути митцем (тому його позивний «Да Вінчі»), а став воїном. Бо прийшла війна.

Учора стало відомо про те, що своє життя в бою за Україну віддав Олег Дробочський. Йому було 26 років. Ще один чоловік, якому судилося бути митцем – його знали як класного художника, – але який став воїном. Бо довелося захищати свободу.

Щодня ми втрачаємо українських синів і доньок у війні, яку Україна не починала. Людей, які могли б бути митцями чи політиками, підприємцями чи журналістами, науковцями чи дипломатами. Ким завгодно, але живими! Якби не Росія.

Ця злочинна війна зруйнувала тисячі життів українців. Цілі родини гинуть від ударів російської артилерії, ракет і смертоносних іранських безпілотників! Тисяч іранських безпілотників! На сході України, у Києві, на заході нашої країни – дуже близько до польського кордону. Скрізь.

Чому Росія прийшла на нашу землю? Хіба в неї був хоч якийсь справедливий аргумент, щоб почати цю війну? Не було жодного.

Це відверта війна тиранії проти свободи. В основі цієї російської війни – ненависть і бажання пограбувати сусідню націю. Бажання Кремля стерти нашу ідентичність, украсти нашу землю, наші ресурси, нашу культуру.

Уперше за багато-багато років Європа бачить, як зло свідомо й цинічно обстрілює церкви, як краде навіть збіжжя й техніку у фермерів, убиваючи господарів.

Уже понад 5 тисяч російських ракет, понад тисячу убивчих дронів, передусім іранських, застосовано Росією проти наших міст.

Сотні зруйнованих українських шкіл, спалені окупантом україномовні книжки, розстріляні вчителі й представники місцевого самоврядування, тисячі викрадених у батьків і вивезених у Росію українських дітей, українські жінки, чоловіки та діти, які зазнали знущань з боку російських солдатів, включно із сексуальними злочинами проти них.

Усе це свідчить про те, що Україна й надалі захищатиметься в цій битві.

Поки окупант на нашій землі, поки нашим містам загрожує руйнація, поки життя й свобода мільйонів українців під загрозою, ми повинні продовжувати цю битву. І ми вистоїмо. Я знаю, що ми вистоїмо. Разом із вами.

Наша незламність і принциповість та допомога від наших друзів, передусім Сполучених Штатів Америки, які є глобальним лідером у захисті свободи, є запорукою того, що злу в цій битві не виграти. Злу не піти далі.

Кожне віддане за свободу українське життя – це врятоване життя наших сусідів: поляків, литовців, молдован та інших вільних європейських народів. Ми маємо говорити про це відверто. Кремль ніколи не хотів зупинитися, підкоривши лише Україну. Ніколи!

Інші держави Європи – ваші союзники у Європі, – народи в Азії – це так само мішені для Росії, як і Україна.

Росія не визнає жодних кордонів, і не буває такої тиранії, яка не претендує на глобальне знищення свободи.

Тому розумно перемогти Росію зараз. Звільнити Україну. Гарантувати безпеку Європі. Урятувати від цього російського геноцидного зла будь-який інший народ, якому зло могло б загрожувати.

Перемогти Росію на полі битви в Україні – це не воювати більше ніде у Європі й уздовж російських кордонів. Уся допомога, яка надається зараз Україні, це по суті – інвестиція у глобальний мир, у реальну архітектуру безпеки для свободи.

І, звичайно, я дякую американському народу саме за таку допомогу Україні. Це стосується і підтримки зброєю, і бюджетної підтримки, і підтримки санкціями проти Росії та тих, хто є її спільниками.

Коли пропонуєш формулу миру, а Росія знову відповідає ракетами по містах, це точно говорить про те, що рішення буде на полі бою.

І світ стане безпечнішим, точно стане безпечнішим. І для націй, і для людей. І для держав, і для бізнесу.

Світ стане безпечнішим, коли тиранія програє й коли інші потенційні агресори побачать повну силу свободи.

Наші героїчні воїни, як ви сказали, наші героїчні воїни вже зробили так, що армія Росії буквально на очах перестає бути глобальною загрозою. Маємо довести до кінця цю роботу. Це можливо зробити вже цього року! Має перемогти право чоловіків і жінок бути щасливими й жити своїм життям. Має перемогти священність родини, а не якоїсь тиранічної імперії, можливість давати майбутнє дітям, а не якійсь загарбницькій доктрині. Свобода має перемогти.

Всі ми хочемо, щоб наші сини й доньки обирали собі шлях у житті, про який вони мріють. Не дай боже нікому, щоб це був шлях такої війни.

Я дякую вам за увагу! Дуже дякую за підтримку!

Дякую всім американцям, які мріють разом із нами про те, щоб у зла не було шансів! Я зустрічався з представниками обох партій Конгресу, обох палат, із Президентом Байденом, його командою у Вашингтоні, у Києві. І я впевнений, що Америка не зрадить свободу.

Світу є на що спертися. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Щойно закінчилося засідання Ставки.

Головнокомандувач, командувачі напрямків доповідали щодо ситуації на передовій, загалом у захисті держави. Схід і південь, кордон. Бахмут і наші можливості посилитися там. Наші відповіді на удари терористів. Захист Херсона та громад Дніпропетровщини. Чернігівщини, Сумщини. Наші потреби в боєприпасах і постачання.

Сьогодні ж про забезпечення українських воїнів і загалом підтримку нашої держави в захисті від російської агресії говорив на міжнародних переговорах.

У Києві з візитом перебувала Прем'єр-міністр Фінляндії – держави, яка доволі активно нас підтримує. Я подякував за уже надані пакети допомоги, обговорили нові можливості зміцнити нашу оборону, зміцнити тиск на Росію – новий оборонний пакет для України, уже 14-й.

Говорили також про співпрацю у структурах Євросоюзу, про підтримку наших ініціатив щодо покарання російських убивць.

Також сьогодні зустрівся з міністром оборони Норвегії. Загалом ми досягли надзвичайно потужних відносин із Норвегією в багатьох сферах. Це стосується і зброї: завдяки Норвегії ми посилили і нашу ППО, і артилерію, і інші роди військ. Також Норвегія започаткувала програму довготривалої бюджетної підтримки України – 7 мільярдів доларів на п'ять років, – яка може й має стати прикладом для інших наших партнерів.

Обговорили додаткові кроки, які можемо зробити разом із Норвегією, щоб ця весна була успішною і для української оборони, і для перспектив загальноєвропейської безпеки.

До речі, починаємо спілкуватися з Норвегією щодо можливостей тренувальної місії для наших пілотів.

Поспілкувався сьогодні з представниками американської політичної спільноти – сенаторами, експертами – на майданчику Американського інституту підприємництва. Це один із сильних американських think tanks – інституцій, що беруть участь у створенні політики.

Поінформував про поточну ситуацію, про наші можливості зламати російську агресію й повернути Україні безпеку. Подякував Америці за незмінну та принципову підтримку, за лідерство, яке може значно наблизити нашу перемогу.

Хочу сьогодні особливо відзначити наших бійців, які захищають Україну на Донеччині. Щодня вони дають вагомі підстави для подяки, дають вагомі результати для України. Морпіхи 35-ї і 36-ї окремих бригад морської піхоти, 55-та окрема артилерійська бригада, десантники «Сімдесятдев'ятки»... Дякую вам, воїни! І окремо хочу подякувати сьогодні бійцям ГУР МО «Шаман» – за Бахмут, за міцну участь в обороні міста.

Дякую гармашам 44-ї окремої артилерійської бригади, які воюють на Запорізькому напрямку. Вправно знищують позиції й техніку ворога. Дякую вам за це, хлопці!

Сьогодні підписав черговий указ про відзначення наших воїнів державними нагородами. Зокрема, бійців 24-го окремого штурмового батальйону Збройних Сил України.

Сьогодні ж мав честь вручити мамі «Да Вінчі» – Дмитра Коцюбайла – його «Хрест бойових заслуг». Сьогодні відбулося прощання з Дмитром. І я дякую всім, хто прийшов на церемонію прощання з «Да Вінчі». Усім, хто хотів би прийти, але зараз на фронті, у війську, у шпиталі. Це дуже важливо.

Важливо, що Україна шанує своїх героїв і демонструє світові, які люди віддають своє життя за свободу нашого народу й усієї Європи. Вдячний кожному й кожній. Згадайте сьогодні Дмитра, згадайте, будь ласка, усіх тих, кого забрала у нас ця війна – із 24 лютого, із 14-го року. Вічна пам'ять героям!

І ще одне. Увесь день отримую доповіді про відновлення наших енергооб'єктів і мереж після російського терористичного нальоту.

Харків – усе ще багато абонентів відключено, у місті проблеми зі зв'язком. Вдалося дати електрику на критичну інфраструктуру, усі служби працюють, щоб поновити енергопостачання споживачам. Справді героїчні зусилля наших енергетиків, ремонтних бригад.

Харківська область – станом на вечір більшості споживачів постачання електрики поновлено.

Досі непросто в Житомирі: хоча систему загалом збалансували, усе ж можуть бути відключення. Енергетики працюють.

Запоріжжя – робиться все, щоб захистити людей та енергосистему міста.

Київ – тепломережі відновлюються.

Я дякую всім, хто залучений до цих робіт, дякую кожному й кожній, хто допомагає!

Українці сильні, коли дбають одне про одного. Українці вільні, коли захищаються. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №144/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 10 березня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» : Указ Президента України №145/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента України №145/2023 уводиться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 10 березня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається)).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні я хотів би підтримати всі ті наші міста й громади, які щодня, щоночі зазнають жорстоких терористичних ударів держави-зла.

Наша Херсонщина й Херсон, якому окупант мстить за свій програш. Наше Запоріжжя. Наші міста Донеччини та Луганщини, які Росія прагне просто спалити. Наша Харківщина й Харків. Лише по Харкову й лише від початку цього року – менш ніж за два з половиною місяці – ворог ударив уже більш як сорока ракетами. Нікополь, Марганець – наша Дніпропетровщина. Наша Сумщина. Наша Чернігівщина.

Ракети й артилерія, безпілотники та міномети – держава-зло використовує різну зброю. Але з однією метою. З метою знищити життя й не залишити нічого людського.

Руїни, уламки, воронки від снарядів у землі – це автопортрет Росії, який вона малює там, де без Росії панує нормальне життя.

Сьогодні російський обстріл забрав життя людей у Херсоні, які просто пішли в магазин по продукти. Троє українців загинули. Мої співчуття рідним!

У Запоріжжі російська ракета вдарила по об'єкту життєзабезпечення міста. В прикордонних районах окупант обстрілював села, щоб залякати людей, щоб прогнати людей.

Але Росії там не буде. Вона стала синонімом терору й стане прикладом поразки та справедливого покарання за цей терор. Покарання, яке Кремлю не зупинити.

Я дякую сьогодні нашим бійцям ОСУВ «Північ» за знищення ракети й «Шахеда» терористів. Бійці нашої ППО на Чернігівщині, бійці 2-го окремого полку Нацгвардії на Сумщині – дякую вам, хлопці!

Дякую всім нашим бійцям на півдні, які знищують склади, логістику й місця розташування окупантів! Кожна підірвана ворожа позиція – це врятовані українські життя.

ОСУВ «Хортиця»... Особливо відзначу сьогодні 92-гу окрему механізовану бригаду імені Івана Сірка, 80-ту бригаду – наших десантників, 5-ту окрему штурмову бригаду... Всі вони разом з іншими нашими воїнами боронять Бахмут. Дякую за силу!

Є за що подякувати 54-й окремій механізованій бригаді імені гетьмана Мазепи та 81-й окремій аеромобільній бригаді, які діють на Донбасі. Молодці, хлопці!

Дякую всім, хто допомагає нашим підрозділам! Дякую кожному й кожній, хто підтримує наших цивільних людей у прифронтових та прикордонних районах! Дякую всім, хто переконує світ, що потрібно саме зараз проявити більше рішучості! Зараз, коли ми готуємо наші активні дії проти окупанта, щоб кожен постріл по українцях відізвався державі-терористу відповідальністю.

І ще одне. Є новий наш санкційний крок проти фізичних та юридичних осіб, пов'язаних із державою-злом. Відповідний указ оприлюднений. Це понад 280 компаній і 120 людей, які через схеми з гральним бізнесом працювали проти України, виводили кошти з нашої держави та фінансували різні російські комбінації.

Рішення готувалося певний час, воно ґрунтовно пропрацьоване й закриває схеми на десятки мільярдів. І це не останнє таке рішення.

Україна захищатиметься всюди. І всіма цивілізованими засобами.

Слава кожному й кожній, хто зараз у бою за нашу державу! Слава всім, хто допомагає! Світла пам'ять усім, чий життя забрав російський терор! (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Перша леді України зустрілася з Президентом ОАЕ ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська перебуває з візитом в Об'єднаних Арабських Еміратах. Вона прибула до ОАЕ на запрошення форуму Forbes 30/50, який триватиме в Абу-Дабі 7 – 10 березня з нагоди Міжнародного жіночого дня.

У перший день візиту Олена Зеленська провела зустріч із Президентом ОАЕ, правителем емірату Абу-Дабі шейхом Мухаммадом бін Заїдом Аль Нагаяном.

Перша леді подякувала шейху та Об'єднаним Арабським Еміратам за підтримку важливих для України резолюцій Генеральної Асамблеї ООН та гуманітарну допомогу українському народові.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Сьогодні, під час зустрічі з Президентом ОАЕ шейхом Мухаммадом бін Заїдом Аль Нагаяном мала нагоду особисто подякувати йому та народові Еміратів за надзвичайно важливу й цінну гуманітарну допомогу, надану українцям у важкі часи відбиття російської агресії.

Вона презентувала Президентові ОАЕ проект своєї Фундації щодо будівництва безпечних окремих помешкань для дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ) в Україні, які втратили житло внаслідок російської агресії. Нині розроблено проект типового будинку з бомбосховищем та автономним опаленням.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Була рада почути, що ОАЕ долучаться до нашої ініціативи.

У межах візиту Олена Зеленська також відвідала Національну бібліотеку та архів ОАЕ, який входить до десятки найтехнологічніших у світі.

Олена Зеленська передала бібліотеці літературу в межах свого проекту «Українська книжкова полицка». Такі полицки вже з'явилися у понад 20 країнах, зокрема в Австрії, Естонії, Латвії, Литві, Нідерландах, Словаччині, Туреччині, Чехії, Греції, Франції. Проект покликаний розширювати обізнаність світу з українською літературою, історією, культурою шляхом передачі сучасних українських видань місцевим бібліотекам.

Крім того, Олена Зеленська побувала в міжрелігійному комплексі «Дім родини Авраама», який відкрився в Абу-Дабі 1 березня. В одному просторі тут поєднані християнська церква, мусульманська мечеть та юдейська синагога. Свою назву комплекс отримав від біблійного Авраама, на вчення якого спираються основні світові релігії – християнство, іслам та юдаїзм. Комплекс покликаний втілити положення документа «Людське братство

заради миру й співіснування в усьому світі» (відомий як Абудабійська декларація), що був підписаний у 2019 р. Папою Римським Франциском та імамом ісламського університету Аль-Азхар Ахмадом Таїбом. Мета документа – мирне співіснування основних світових релігій. Будівництво трьох культових споруд поряд набуло особливого значення після нормалізації стосунків та встановлення дипломатичних відносин між ОАЕ та Ізраїлем у вересні 2020 року.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Була щиро рада на власні очі побачити це місце, що надихає. Люди можуть мати різні віросповідання, мову, історію та культуру. Але головні цінності – людське життя, милосердя, справедливість – спільні для всіх.

Дружина Президента також зустрілася з українками в ОАЕ, які об'єдналися в організацію «Українська жіноча ініціатива». Започаткована у 2021 році за підтримки Посольства України, спільнота проводить вебінари й тренінги, інформуючи про культуру країни та працевлаштування, протидію гендерному насильству та захист прав жінок і дітей.

Серед партнерів організації – Посольство України, українська громада в ОАЕ тощо.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Це і є народна дипломатія, коли країну представляють самі громадяни. Власне, те, що відбувається зараз, коли мільйони українців опинилися за кордоном через війну й несуть із собою свою культуру та мову.

Перша леді зустрілася з представниками уряду ОАЕ: З кожним днем українського у світі стає більше ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час візиту до Об'єднаних Арабських Еміратів перша леді України Олена Зеленська провела зустрічі з представниками уряду країни та благодійної організації Dubai Cares.

Зокрема, дружина Президента зустрілася з державним міністром з питань міжнародної співпраці Рім Аль Хашімі та міністром з питань клімату та довкілля Маріам Аль Мхейрі – уповноваженими ОАЕ з питань гуманітарної допомоги Україні. Олена Зеленська подякувала міністрам за постійну увагу Об'єднаних Арабських Еміратів до гуманітарних проблем в Україні та допомогу.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Завантажений продуктами та швидкими для України «Руслан» у перші місяці вторгнення, понад 2 тисячі генераторів напередодні воєнної зими 2022 – 2023 років – це лише деякі приклади допомоги ОАЕ, надісланої Україні. Потужна жіноча команда уряду ОАЕ працює для розвитку всебічного співробітництва між Еміратами та Україною, особливо на гуманітарному напрямку.

Дружина Президента й представниці уряду ОАЕ відвідали перший у країні заклад української кухні, що відкрився восени 2022 року.

Дружина Президента Олена Зеленська:

З кожним днем українського в світі стає більше. Має побільшати й світового в Україні. Бо співпраця – це завжди двосторонній рух.

Вона також провела зустріч із представниками благодійного фонду Dubai Cares, який, зокрема, працює з ООН у сфері інклюзивної освіти та допомоги дітям. Перша леді України презентувала проект Olena Zelenska Foundation із забезпечення гуманітарних потреб дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ), зокрема ініціативу щодо будівництва нових помешкань для родин, які втратили житло через війну. Пілотний проект передбачає забезпечення таким житлом внутрішньо переміщених ДБСТ. Нині Фундація залучає іноземних меценатів для реалізації ініціативи.

Так, на початку візиту до ОАЕ Олена Зеленська ознайомила з проектом Президента країни, правителя емірату Абу-Дабі шейха Мухаммада бін Заїда Аль Нагаяна. Він підтримав розвиток ініціативи.

Під час зустрічі з представниками Dubai Cares перша леді висловила сподівання на подальшу співпрацю.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Сподіваюся побачити колег та їхні проекти в Україні. Власне для цього й існує Фундація – щоб привертати увагу зарубіжних меценатів, організацій та корпоративних партнерів, ставати провідником між ними й людьми, які потребують допомоги в Україні. Щоб відновлення життя людей, а отже, й країни відбулося якнайшвидше.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Людмила Дем'яненко,
стар. наук. співр. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. філол. наук

ПЕРСПЕКТИВИ ВСТУПУ УКРАЇНИ В НАТО (У КОНТЕКСТІ ОСТАННІХ ПОДІЙ)

Історія взаємовідносин «Україна – НАТО» розпочалась восени 1991 року і не втрачає актуальності впродовж усіх наступних років. Прагнення членства в Північноатлантичному альянсі закріплене в українській Конституції. Але процес вступу до НАТО гальмувався через окупацію частини української території Росією, хоча експерти вважають, що існують альтернативні шляхи інтеграції України в Альянс. Російське вторгнення призвело до зростання євроатлантичних настроїв українців до рекордних показників – 86 % українців виступають за приєднання до Альянсу.

Ухвалюючи політичне рішення щодо вступу або не вступу країни-апліканта до НАТО, держави-члени зважують, серед іншого, чи посилить цей вступ безпеку Альянсу, чи, навпаки, принесе більше ризиків.

«Фінська модель» на певних етапах в минулому викликала інтерес у українських дослідників як одна із безпекових опцій, що передбачала б тісну співпрацю з НАТО без вступу до нього. Впродовж десятиліть Фінляндія та сусідня Швеція впроваджували стандарти Альянсу, проводили спільні навчання та розвивали оборонну співпрацю із державами-членами НАТО, зберігаючи при цьому нейтралітет.

Утім, після повномасштабного вторгнення росії в Україну, обидві країни швидко ухвалили рішення про вступ до НАТО, а у самому Альянсі країнам-аплікантам забезпечили вступ «екстерном», який не вимагав виконання Плану дій щодо членства (ПДЧ). Після безповоротного вибору обох країн на користь НАТО та наповнення поняття «фінляндизації» абсолютно новим змістом, фінський та шведський кейс – утім, цього разу кейс блискавичного вступу до Альянсу – знову стає цікавим для України ([Європейська правда](#)).

Вступ до НАТО, який, згідно з останнім опитуванням, на референдумі підтримали б 86 % громадян, залишається однією з основних безпекових опцій для України після перемоги. Так само актуальною залишається і формула успішної підготовки України до вступу, яку впродовж тривалого часу як мантру повторювали натівські високопосадовці та українські

експерти: «Україні потрібно набути максимальної взаємосумісності з державами-членами НАТО, щоб, коли відкриється політичне вікно можливостей, бути готовою заскочити у вагон потяга, який мчить на високій швидкості уперед». Однак як саме набути цієї взаємосумісності та сприяти тому, щоб політичне вікно можливостей таки відкрилось одного дня?.. ([Реанімаційний пакет реформ](#)).

До повномасштабного вторгнення росії деякі країни Альянсу розглядали вступ України до НАТО радше як ризик, аніж перевагу. Українська сторона неодноразово шукала зворотні аргументи. Зокрема, у 2021 році Центр «Нова Європа» виокремив такі внески України у трансатлантичну безпеку: цінний досвід у боротьбі з гібридними загрозами, допомога в пандемічні часи, участь у місіях та операціях Альянсу тощо ([Центр «Нова Європа»](#)). І після перемоги Україні так само необхідно буде продовжувати проводити адвокаційну роботу щодо переваг для НАТО від членства України з урахуванням здобутого бойового досвіду.

Військова взаємосумісність або можливість армій держав-членів діяти злагоджено та розуміти одне одного під час спільних навчань, місій та операцій є основою НАТО та наріжним каменем для вступу нових держав-членів.

За деякими даними, Швеція та Фінляндія досягли повної взаємосумісності з НАТО ще 15 років тому ([Європейська правда](#)).

Для порівняння, станом на кінець 2021 року в Україні було запроваджено 21 % стандартів Альянсу (255 стандартів та керівних документів НАТО, здебільшого оперативних та адміністративних) ([Міністерство оборони України](#)).

Щоправда, потрібно враховувати, що під час повномасштабного вторгнення, Україна запровадила також велику кількість натівських практик, іноді навіть не помічаючи цього.

Незважаючи на різницю в досягненнях, впадає в око те, що Україна має доступ майже до усіх тих самих інструментів для набуття взаємосумісності з Альянсом, що і Фінляндія та Швеція ([Європейська правда](#)).

Сфери, у яких Україна поки відстає від Швеції та Фінляндії за рівнем взаємосумісності з НАТО:

– Матеріальне забезпечення фінської та шведської армій з 1990-х років відповідає стандартам Альянсу. Та хоча Україна суттєво відставала від Фінляндії та Швеції до початку повномасштабного вторгнення, але наразі ситуація суттєво змінюється: з отриманням та опануванням зброї західного зразка, в країні почався перехід на матеріально-технічні стандарти Альянсу ([Укрінформ](#)).

– Володіння англійською мовою, необхідне для роботи із натівськими документами та для розуміння військовослужбовцями один одного, є на високому рівні серед фінських та шведських військових, на відміну від українських. Це обумовлено високим рівнем володіння англійською мовою у Швеції та Фінляндії в цілому (за різними даними, 90 %

та 70% населення відповідно) ([Реанімаційний пакет реформ](#)). Хоча конкретна ціль щодо підвищення рівня володіння однією з офіційних мов Альянсу прописана в низці українських документів, в Україні тривалий час зберігалась проблема недостатнього володіння англійською, зокрема, через те, що військові звільнялись з армії ([Центр «Нова Європа»](#)). Серед причин були: неналежне грошове забезпечення та забезпечення житлом, недостатні можливості кар'єрного зростання, неналежне ставлення до особового складу тощо ([Реанімаційний пакет реформ](#)).

Фінські аналітики відзначають, що процес розбудови довіри може бути прискорений за допомогою міцних двосторонніх відносин з країнами-членами НАТО, які б виступали «спонсорами» та пропонували можливості для співпраці, вигідні для країни-партнера та Альянсу.

Для України такими спонсорами могли б стати Велика Британія та Польща в рамках новоствореного тристороннього формату співпраці, який наразі сторони розглядають як безпековий формат допомоги Україні ([Реанімаційний пакет реформ](#)).

30 вересня 2022 року Президент України Володимир Зеленський, Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук та Прем'єр-міністр Денис Шмигаль підписали заявку України на вступ до НАТО у пришвидшеному порядку. Володимир Зеленський зазначив, що такий пришвидшений порядок можливий з огляду на те, що цього року Швеція та Фінляндія теж подали заявки на вступ до Альянсу без плану дій щодо членства.

Президент України Володимир Зеленський заявив, що «Де-факто ми вже пройшли свій шлях до НАТО. Де-факто ми вже довели сумісність зі стандартами Альянсу. Вони реальні для України – реальні на полі бою та в усіх аспектах нашої взаємодії. (...) Ми довіряємо одне одному, ми допомагаємо одне одному, і ми захищаємо одне одного. Це і є Альянс. Де-факто. Сьогодні Україна подає заявку, щоб зробити це де-юре. За процедурою, яка відповідатиме нашому значенню для захисту всієї нашої спільноти. У пришвидшеному порядку» ([Українська правда](#)).

Відтак, наступна зустріч глав держав та урядів країн НАТО відбудеться у Вільнюсі 11–12 липня 2023 року.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг запросив Президента Зеленського взяти участь у саміті НАТО у Вільнюсі. Він сказав: «Я твердо вірю, що це буде сильним знаком нашої солідарності, підтримки, яку союзники надають Україні, і сподіваюся, що пан Зеленський зможе бути присутнім. Звичайно, це залежатиме від ситуації в Україні, яка все ще перебуває у розпалі війни» ([Укрінформ](#)).

За його очікуваннями, зустріч у Вільнюсі продемонструє єдність НАТО у підтримці України. «Я сподіваюся, що ми домовимося про нові кроки та заходи, про довгострокову підтримку України, розширення нашого партнерства», – зазначив генсек НАТО.

Він також сподівається, що союзники узгодять нові плани регіональної безпеки, нову модель сил, при цьому мають бути збільшені інвестиції в

оборону. «Поки що жодних рішень не прийнято, але я думаю, що поріг у 2 % від ВВП має бути не стелею, а підлогою, мінімальними витратами на оборону», – підкреслив Столтенберг ([Укрінформ](#)).

Отже, Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг впевнений, що саміт Альянсу за участю Президента Володимира Зеленського стане сильним знаком солідарності й підтримки України з боку союзників.

Згодом відбулася зустріч Міністра оборони України Олексія Резнікова із Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом, під час якої обговорювали успішні рішення щодо подальших кроків імплементації стандартів НАТО.

«Обговорили з Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом наші успішні рішення щодо подальших кроків імплементації стандартів НАТО», – повідомив міністр оборони України Олексій Резніков.

Зазначається, що серед обговорених рішень було впровадження системи LOGFAS – однієї з інформаційних систем логістики НАТО та країн-членів НАТО.

«Якщо коротко, це про мінімізацію часу планування і максимізацію швидкості обміну логістичними планами, звітами, як в силах оборони України, так і з нашими партнерами. Це – про прозорість, підзвітність та повну відкритість з нашого боку», – розповів Резніков ([Міністерство оборони України](#)).

Міністр розказав генсеку НАТО, як працює LOGFAS в Україні. Столтенберг, у свою чергу, привітав ці важливі кроки.

«Довіра, прозорість, єдність і впевненість в Перемозі України. Це те, на чому будуються наші відносини з усіма партнерами і друзями України», – додав Резніков ([КиївВлада](#)).

Своєю чергою, під час спільної з Прем'єр-міністром Фінляндії Санною Марін пресконференції в Києві, Президент Володимир Зеленський заявив, що очікує від липневого Вільнюського саміту НАТО кроків Альянсу назустріч Україні щодо гарантій безпеки.

«Що стосується саміту у Вільнюсі. Ми запрошені, але ми хотіли б, щоб були якісь відповідні кроки вперед, окрім того статусу, який сьогодні є у нас, у наших відносинах з НАТО», – сказав глава держави.

Володимир Зеленський висловив вдячність всім країнам-членам НАТО, які підтримують українців на полі бою. Водночас Президент наголосив на важливості отримання гарантій безпеки для України.

«Навіть якщо ми не можемо бути в НАТО в час війни, ми б хотіли мати відповідні гарантії безпеки на цьому шляху, поки ми ще не в НАТО. І саме відповідних кроків назустріч з боку держав НАТО до України, до цих гарантій безпеки ми й очікуємо на Вільнюському саміті», – підкреслив Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Литовський європарламентарій Андрюс Кубілюс вважає, що Україна може вступити до НАТО у 2024 році, а до Європейського Союзу – у 2029.

«...Визнаю: не все так просто. Але ми все ж таки бачимо перспективу повного членства України в ЄС у 2029 році», – заявив політик ([Укрінформ](#)).

Він нагадав, що у резолюціях Європарламенту записано, що переговори з Україною щодо вступу до ЄС мають розпочатися 2023 року. «І ми хочемо, щоб вони проходили так, як із Центральною Європою. У Литви на переговори з ЄС пішло три роки, у Польщі чотири роки – це країна велика, співмірна з Україною», – сказав Кубілюс.

Як він зауважив, у Європарламенті є думка, що переговори з Україною можуть добігти кінця до 2027 року, коли Литва головуватиме в Євросоюзі. «Ще рік-два потрібно на ратифікацію договору в усіх 27 членах ЄС. Якщо працювати в гарному темпі, то можна сподіватися, що вже 2029 року Україна зможе брати участь у виборах Європейського парламенту як повноцінний член ЄС», – зазначив євродепутат ([Укрінформ](#)).

Щодо вступу України до НАТО, то, на думку Кубілюса, у «кращому разі» це було б можливо на саміті у Вільнюсі, у липні 2023 року, але малоймовірно.

«Але після Вільнюського саміту наступного року буде саміт у Вашингтоні. І в мене є відчуття, що ми у Вільнюсі можемо зробити хорошу підготовчу роботу, а у Вашингтоні наступного року – закінчити її», – сказав литовський політик.

Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак закликав завершити розробку гарантій безпеки для України до саміту НАТО в липні ([УНІАН](#)).

На Мюнхенській конференції з безпеки Сунак підтримав вступ України до НАТО, але наполягав, що до цього часу Київ повинен отримати гарантії безпеки. «Нам потрібно подумати про те, як в майбутньому ми будемо захищати безпеку України... Це розмова, яку ми повинні почати, тому що саміт у Вільнюсі – гарне місце для (її) завершення», – сказав він ([Bloomberg](#)).

Держсекретар США Ентоні Блінкен це підтримав, уточнивши, що крім цієї війни Захід повинен забезпечити умови, щоб Москва не становила загрози для України в майбутньому, коли країна захоче приєднатися до НАТО.

Обраний, але ще не чинний президент Чехії Петро Павел теж заявив про те, що НАТО має прийняти Україну до свого складу відразу після закінчення війни, оскільки українська армія буде найдосвідченішою на континенті. «Поки триває війна, про вступ України в НАТО мови бути не може, оскільки це призведе до війни між ядерними країнами. Однак після встановлення миру Альянс має розглянути питання членства України. ...Україна заслуговує на те, щоб її розглядали як нового члена НАТО – за дотримання стандартів, за захист цінностей, які важливі для всіх нас. А ще українські військові, будуть, мабуть, найдосвідченішими з усіх, і були б великою перевагою для країн НАТО», – заявив Павел ([Deutsche Welle](#)).

Президент Європейської народної партії Манфред Вебер заявив, що відмова Україні в наданні ПДЧ в ході саміту Альянсу в Бухаресті в 2008 році було помилкою. Членство України в Північноатлантичному альянсі – одна з

умов архітектури безпеки в Європі. Вступ до НАТО можливий після завершення війни.

«Якщо зараз ми запросили в НАТО Фінляндію і Швецію, то для мене фундаментально ясно, що Україна має рівно те ж право! У Фінляндії близько 1400 кілометрів кордону з росією, тому вибачте, але тепер уже ніхто не може говорити, що вступ України «наблизить НАТО до росії», – пояснив політик ([Європейська правда](#)).

При цьому він нагадав, що «для розширення НАТО нам потрібен мир», тому Україна повинна пережити війну, щоб вступити в Альянс.

«Держави у війні не можуть приєднатися до НАТО. Однак я не уявляю собі довгострокової архітектури безпеки в Європі, при якій Україна не була б членом НАТО», – вказав Вебер.

Крім того, він підкреслив, що одним з критеріїв для вступу в НАТО – зміцнення державою безпеки Альянсу, що Україна робить вже сьогодні, стримуючи жахливу російську машину Війни. Також Вебер впевнений, що Київ відповідає цінностям Альянсу ([Європейська правда](#)).

Військовий експерт Олександр Мусієнко висловив свою думку, про те, що Збройні Сили України на 90–95 % готові до членства в НАТО ([УНІАН](#)).

«З точки зору готовності України, я бачу, що у нас на 90–95 відсотків все готово для того, аби набути членство в Альянсі. Далі це питання політичне, що залежить безпосередньо від членів-держав НАТО. Після того, як торік були ухвалені рішення про приєднання до НАТО Фінляндії і Швеції, вони продемонстрували готовність продовжувати розширення і приймати інші держави. І цей простір безпеки має розширюватися», – сказав Мусієнко.

За його словами, Україна на сьогоднішній день має боєздатну армію, яка демонструє ефективні результати проти переважаючих сил суперника.

Військовий експерт Олександр Мусієнко також наголосив, що Україна освоює стандарти НАТО в багатьох аспектах, а саме в структурі управління, організаційних процесах, логістиці, забезпеченні тощо.

«Ми освоюємо зброю і робимо дуже швидкий перехід. Фактично у нас вже відбувається переозброєння за натівськими стандартами. Наступний момент – це те, що ми прагнемо до розширення і до євроатлантичної спільноти, до вектору західної цивілізації від недоцивілізації зі сходу, яка нас атакує», – додав експерт ([УНІАН](#)).

Таким чином, хоча наразі питання про членство України в НАТО все ще залишається відкритим, і про консолідовану позицію усіх країн-учасниць Альянсу станом на сьогодні говорити ще зарано, проте вже можемо констатувати, що Київ став значно ближчим до набуття членства.

Усвідомлюючи всю важливість України для самого НАТО, високопосадовці провідних країн Альянсу наголошують на необхідності якнайшвидшого надання Україні членства. При цьому обов'язковою умовою представники Північно-Атлантичного Альянсу бачать завершення війни в Україні. Вагомим аргументом на користь вступу України є високий рівень боєздатності її Збройних Сил, а також масштаби та ефективність

використання озброєнь стандартів НАТО у війні з росією, де українські воїни показують гарні результати, що відзначають в Альянсі. Тому є вагомими підстави розраховувати, що за підтримки провідних членів Альянсу та з упевненістю в майбутній перемозі – Україна в найближчій перспективі увійде до тепер вже справді **відкритих** дверей НАТО.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

ЄС хоче посилити контроль за реекспортом підсанкційних технологій в РФ ([УНІАН](#)).

Європейський союз вимагатиме посилити контроль у країнах, де спостерігається сплеск імпорту з ЄС передових технологій та інших товарів, які Росія може використовувати у військових цілях в Україні.

Експорт передових напівпровідників, мікросхем та інших технологій з ЄС і країн «Великої сімки» до Росії значно скоротився після запровадження санкцій і експортного контролю. Але поставки з ЄС і G7 до таких держави, як Туреччина, Об'єднані Арабські Емірати, Казахстан і 12 інших країн Східної Європи і Центральної Азії, різко зросли. Також спостерігається сплеск експорту з цих країн до Росії.

Мета запиту про посилення контролю – визначити, чи потрапляють підсанкційні товари до Росії. Запит, який включатиме розширення моніторингу та збору інформації про торговельні потоки, застосовуватиметься до сотень санкціонованих товарів і технологій, які можуть бути використані у військових цілях.

ЄС і його союзники наразі все більше уваги приділяють ліквідації будь-яких лазівок і запобігання обходу введених санкцій. США також посилюють тиск на Туреччину і ОАЕ, щоб обмежити торговельні операції з Росією. Цього місяця Туреччина призупинила транзит товарів, що підпадають під санкції, до Росії. Але зберігаються побоювання, що товари, продані на турецький ринок, в кінцевому підсумку можуть бути реекспортовані, сказало одне з джерел.

Президент США Джо Байден і голова Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн за підсумками зустрічі в Білому домі заявили про поглиблення роботи з контролю за дотриманням санкцій.

Канада заборонила імпортувати алюміній та сталь з Росії ([УНІАН](#)).

Канада оголосила про заборону імпорту сталі та алюмінію із Росії. Як повідомляє офіційний сайт канадського уряду, обмеження набуло чинності 10 березня.

Віцепрем'єр-міністр Канади Христя Фріланд:

Такий крок встромить палки в колеса в Росії на шляху її цілі захоплення України.

Заборона стала частиною санкцій щодо Москви через повномасштабне вторгнення Росії на територію України. Обмеження будуть поширюватися не лише на сталь та алюміній, але і похідну продукцію. Жодна особа в Канаді, або громадянин цієї країни за межами Канади відтепер не має права

придбати нічого – від трубопрокату до матеріалів для будівництва залізничних і трамвайних колій.

У той же час контракти, котрі були укладені до 10 березня, обмеженням не підлягають.

Канада у минулому році практично втричі зменшила імпорт російської сталевих продукції у порівнянні з 2021-м роком (79 млн доларів проти 208-ми млн). Теж саме стосується і алюмінію (16 проти 44 мільйонів доларів).

Президент Сербії Олександр Вучич про санкції проти Росії: «Не можу заприсягтися, що не запровадимо» (УНІАН).

Не можу «присягнути», що Белград не приєднається до західних санкцій проти Росії, але сподіваюся, що до цього не дійде.

Квітами і медом я не клянусь, як співається в пісні, що ми нічого [щодо санкцій] робити не будемо, і клястися не можу, тому що це було б безвідповідально. Але твердість нашої позиції така, що нам поки не доводилося цього робити.

Сербія зайняла раціональну, серйозну і таку, яка важко зберігається, позицію щодо санкцій «через все, що сталося в 1990 роки», маючи на увазі бомбардування НАТО Югославії.

Всесвітньо відомий бренд повністю припиняє свою діяльність у Росії (УНІАН).

Всесвітньо відома австрійська компанія Swarovski планує повністю припинити свою діяльність у Росії. Ця компанія відома виробництвом прикрас зі скла та стразів.

Генеральний директор компанії Алексіс Назард:

Ще минулого року Swarovski призупинила бізнес у Росії. Після початку повномасштабної війни в Україні компанія закрила свої 12 російських магазинів і припинила онлайн-продажі у країні.

Ми дійшли висновку, що ми також не можемо підтримувати нашу заморожену діяльність.

Буде організований і здійснений відповідно до всіх чинних законів, включно з економічними санкціями та іншими торговельними обмеженнями.

Палата представників Бельгії визнала Голодомор 1930-х років геноцидом українців (УНІАН).

Президент України Володимир Зеленський:

Історичне голосування в Палаті представників Бельгії: іще одна держава визнала Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу.

Зеленський подякував Бельгії за це рішення.

Майже \$60 мільярдів російських активів заморожені або заарештовані – Мінфін США (УНІАН).

Активи росіян відстежували по всьому світу. Також був жорстко обмежений доступ росіян, які потрапили під санкції, до міжнародної фінансової системи.

На тлі повномасштабного російського вторгнення в Україну і масових антиросійських санкцій, введених у зв'язку з цим вторгненням, оперативна група «Російські еліти, довірені особи та олігархи» (REPO) заблокувала або заморозила активи росіян, які потрапили під санкції.

Як йдеться в повідомленні Мінфіну США, були заморожені або арештовані активи на суму понад 58 мільярдів доларів.

Активи росіян відстежували по всьому світу. Також був жорстко обмежений доступ росіян, які потрапили під санкції, до міжнародної фінансової системи.

Члени REPO забезпечили, щоб активи Центрального банку Росії та Російського фонду національного добробуту залишалися знерухомленими та не могли використовуватися для підтримки військових дій Росії.

Також була конфіскована або заморожена елітна нерухомість та інші активи класу люкс, що належать, що знаходяться у володінні або під контролем росіян, які перебувають під санкціями.

Були заморожені або затримані яхти та інші судна, що належать, перебувають у володінні або під контролем росіян, що перебувають під санкціями, та проведені заходи з відстеження активів з метою виявлення, заморожування та конфіскації яхт, літаків та іншого майна, розташованого по всьому світу.

Також було вжито заходів щодо обмеження доступу росіян, які перебувають під санкціями, до світової фінансової системи, що ускладнило отримання Росією технологій, необхідних для ведення війни проти України.

Група REPO була створена в березні 2022 року міністрами фінансів, юстиції, внутрішніх справ, а також профільними єврокомісарами з метою виявлення, обмеження, заморожування, арешту та конфіскації активів фізичних і юридичних осіб, пов'язаних з агресією РФ проти України.

У Швейцарії банкірів судять за покривання «хранителя офшорних багатств Путіна» ([УНІАН](#)).

У Цюріху проходить судовий процес у справі керівників швейцарської «дочки» Газпромбанку.

Четверо колишніх банкірів з нині закритої швейцарської філії російського банку «Газпромбанк» постали перед судом за звинуваченнями в тому, що вони не перевірили належним чином рахунки, відкриті на ім'я російського віолончеліста, пов'язаного з президентом Володимиром Путіним.

Судовий процес в окружному суді Цюріха в середу заснований на інформації про секретні фінансові потоки, виявлені у витоках Панамських документів в 2016 році, в яких фігурує музикант і друг дитинства Путіна Сергій Ролдугін, пише The Guardian.

Суд допускає, що член кола друзів Путіна допоміг направити мільйони за кордон і що фінансові службовці, можливо, закривали очі на такі потоки.

Колишнім співробітникам Газпромбанку – трьом уродженцям Росії і одному уродженцю Швейцарії, чиї імена не можуть бути названі за швейцарським законодавством, – пред'явлено звинувачення в тому, що вони не змогли належним чином перевірити, чи дійсно Ролдугін, який був клієнтом банку з 2014 по 2016 рік, володів активами в банку. Швейцарські прокурори запросили сім місяців для банкірів.

У документах, поданих при відкритті рахунків, перераховані очікувані транзакції на суму 11,5 млн швейцарських франків (12,2 млн доларів). В обвинувальному висновку не вказано, скільки з них могло надійти в банк.

«Загальновідомо, що президент Росії Путін офіційно має дохід трохи більше 100 000 швейцарських франків і не багатий, але насправді має величезні активи, якими керують близькі йому люди», – йдеться в обвинувальному висновку.

У документі йдеться, що Газпромбанк вів рахунки, незважаючи на «рясні» повідомлення ЗМІ про відносини Ролдугіна з Путіним, в тому числі про те, що він був хрещеним батьком однієї з дочок Путіна.

ЄС готовий продовжити термін дії тимчасового захисту українців до 2025-го року – Єврокомісія ([УНІАН](#)).

Європейська комісія готова продовжити термін дії тимчасового захисту українців на території ЄС до 2025-го року. Як повідомляється в комюніке Єврокомісії, цей крок буде зроблений, якщо з'явиться така потреба.

Вперше Директива про тимчасовий захист була введена 4 березня 2022-го року терміном на 12 місяців. З того часу її одного разу продовжили ще на рік.

Усі, хто отримав тимчасовий захист, мають право на охорону здоров'я, доступ до ринку праці, освіту та житло. Загалом близько чотирьох мільйонів українських біженців від війни з Росією оформили захист, з них три мільйони – у першій половині 2022-го року.

Також для забезпечення отримання доступу до прав після завершення максимальної тривалості захисту ЄС буде застосувати координований підхід до українців. Окрім цього союз підтримуватиме тих, котрі хочуть повернутися на Батьківщину.

37 країн закликають росію повернути контроль над Запорізькою АЕС Україні ([Слово і Діло](#)).

Європейський союз разом з державами-партнерами закликають російську федерацію повернути повний контроль над захопленою її військами Запорізькою атомною електростанцією України, яка є її законним власником.

Про це говориться у заяві Євросоюзу в Раді МАГАТЕ про ядерну безпеку, фізичну безпеку та гарантії в Україні.

У заяві наголошується, що РФ своїм вторгненням в Україну та агресивною війною порушила «сім обов'язкових стовпів забезпечення ядерної та фізичної безпеки в умовах збройного конфлікту», висунутих генеральним директором МАГАТЕ.

«Сталося багато аварійних ситуацій. Аварію на АЕС з усіма її радіологічними наслідками поки що вдалося уникнути, багато в чому завдяки стійкості та самовідданості українського оперативного персоналу», – йдеться в документі.

Зазначається, що ЄС та його держави-члени ніколи не визнають спроби Росії незаконно захопити ЗАЕС.

«Ми наполегливо закликаємо Росію вивести свою військову техніку та весь персонал, у тому числі персонал Росатому, із ЗАЕС та повернути її повний контроль її законному власнику, Україні», – вказується у заяві.

Також у заяві зазначається, що Євросоюз підтримує зусилля МАГАТЕ щодо надання допомоги Україні у підтримці ядерної та фізичної безпеки, і у здійсненні гарантій.

«Ми наголошуємо на важливості постійної присутності МАГАТЕ на всіх ядерних об'єктах України, що було досягнуто в січні за фінансової підтримки ЄС та його держав-членів», – сказано в заяві.

Санкції працюють: Найбільша криптобіржа у світі заборонила росіянам купувати долари та євро ([БізнесЦензор](#)).

Найбільша у світі за обсягом операцій криптобіржа Binance заборонила росіянам, а також будь-яким фізособам, які проживають у Росії, купівлю та продаж доларів та євро через свій P2P-сервіс.

Представник біржі пояснив це рішення виконанням вимог десятого пакету санкцій Євросоюзу проти Росії.

Крім того, біржа заборонила громадянам ЄС купувати та продавати рублі через P2P.

«Для продовження використання Binance P2P користувачі можуть обирати інші доступні фіатні валюти», – зазначив представник біржі.

Він додав, що росіяни також і надалі можуть використовувати рублі.

США і Євросоюз обговорюють санкції проти алмазної галузі Росії ([УНІАН](#)).

Представники США і ЄС провели зустріч із керівниками компаній алмазної промисловості й торгівлі щодо запровадження ефективних санкцій проти алмазної галузі Росії, включно з полірованими діамантами.

Про це повідомили у Державному департаменті США. Зазначається, що посол Джеймс О'Брайен і заступник генерального директора та головного спеціаліста з питань торговельного правозастосування Європейської комісії Деніс Редонне обговорили з представництвами провідних роздрібних торговців діамантами, виробників, лабораторій та

галузевих торговельних асоціацій важливість залучення російської алмазної промисловості до майбутніх імпорتنих обмежень.

«Росія продовжує заробляти мільярди доларів на торгівлі діамантами, і дискусія була зосереджена на найбільш ефективних і дієвих способах перервати цей потік доходів», – йдеться в повідленні.

У Держдепі нагадали, що Сполучені Штати і Європейський Союз залишаються відданими запровадженню економічних обмежень щодо Росії за неспровоковану війну в Україні.

Росія була найбільшим у світі постачальником маленьких алмазів. Окрім енергетичних ресурсів, РФ отримувала найбільше експортного доходу саме від алмазів.

У Болгарії визнали конституційною військовою допомогою Україні **(Європейська правда).**

Конституційний суд Болгарії у вівторок відхилив клопотання проросійських депутатів, які вимагали оголосити невідповідним основному закону країни рішення про надання Україні військової та військово-технічної допомоги.

Постанова про відхилення клопотання була ухвалена дев'ятьма голосами проти одного. Із окремою думкою виступив суддя Янакі Стойлов, який багато років був депутатом Болгарської соціалістичної партії.

Справу було відкрито за заявою 50 депутатів від проросійських партій – «Відродження» та Болгарська соціалістична партія. Вони вимагали визнати неконституційним рішення парламенту від 9 грудня про надання військової та військово-технічної допомоги Україні.

Військова допомога

Фінляндія готує 14-й пакет військової допомоги Україні **(Укрінформ).**

Прем'єр-міністр Фінляндії Санна Марін:

Нещодавно Фінляндія ухвалила рішення щодо тринадцятого пакета допомоги із засобами для оборони, включно з важким озброєнням. Наша військова підтримка сьогодні сягає 750 млн євро та робить Фінляндію одним із найбільших постачальників зброї до України. Ми також тренуємо членів Збройних сил України як учасник європейської коаліції та дуже скоро – в межах тренувальної місії ЄС. Ми вже готуємо наш чотирнадцятий пакет військової допомоги.

Норвегія надасть Україні наземну систему ППО NASAMS **(Укрінформ).**

Норвегія надасть Україні дві комплектні бойові установки NASAMS у співпраці зі США.

Міністр оборони Норвегії Бйорн Арілд Грам:

Україна має критичну потребу захистити себе від ракетних атак, і Норвегія допоможе.

Також Норвегія навчатиме український персонал обслуговуванню та експлуатації системи.

Франція в постійному діалозі з Міноборони України щодо військової підтримки ([Укрінформ](#)).

Посол Франції в Україні Етьєн де Понсен:

Зараз головним викликом є снаряди. Ми цим також займаємося, хочемо надавати не лише кількість, а й якість. Ми дуже зосереджені на тому, що надаємо повний пакет озброєння, тобто снаряди, озброєння та техніку відповідно до запиту України. Ми в постійному діалозі з цього приводу з Міністерством оборони України.

ЄС виділив ще €2 мільярди на військову допомогу Україні ([Укрінформ](#)).

Європейський Союз на 2 млрд євро збільшив бюджет Європейського фонду миру, з якого фінансується військова допомога Україні.

«Посли ЄС сьогодні затвердили виділення додаткових 2 млрд євро для Європейського фонду миру. Це рішення надсилає чіткий сигнал тривалої відданості ЄС зобов'язанню щодо військової підтримки України та інших партнерів», – йдеться у повідомленні.

Польща готова передати Україні винищувачі МіГ-29 – Дуда ([Укрінформ](#)).

Президент Польщі Анджей Дуда:

МіГи-29, які має Польща, які можуть діяти та зараз служать нашим ВПС, ми готові передати ці літаки, і я впевнений, що Україна буде готова використати їх негайно, оскільки в Україні є пілоти, здатні керувати цими машинами.

Німеччина передала для ЗСУ ще дві САУ Gepard із амуніцією ([Укрінформ](#)).

Україна отримала від Німеччини ще дві САУ Gepard та іншу військову допомогу.

Згідно з оновленим списком, разом із доставленими двома зенітними установками Gepard загальна їх кількість сягнула 34. У нинішньому пакеті допомоги також передано 6 тис. комплектів боєприпасів до них.

Окрім САУ доправлено дві патрульні машини для прикордонників (раніше таких Україна отримала 120 одиниць) і шість мобільних антенних систем (на додаток до 24).

Вся допомога передана із запасів промисловості.

Серед нових обіцянок – 13 мостоукладних танків BEAVER і 500 пістолетів SFP9.

Польща передала Україні ще 10 танків Leopard 2A4 ([УНІАН](#)).

Віце-прем'єр, глава міністерства національної оборони Маріуш Блашак:

Ми передали Україні ще 10 танків Leopard 2A4. Також завершено процес навчання українських танкістів на цих танках. Нам вдалося зібрати цілий батальйон Leopard 2A4. Таким чином, у складі міжнародної коаліції ми підтримуємо Україну.

За словами Блашака, у складі танкового батальйону також 8 танків з Канади, 8 з Норвегії і 6 з Іспанії.

Зараз Польща почала організовувати хаб з обслуговування та ремонту танків, які прибудуть в Україну. «Запчастини для цих танків – проблема. 20 років тому виробництво цих деталей було припинено, але ми готові відновити його, звичайно, у співпраці з німцями», – додав Блашак.

Євросоюз до кінця березня підготує 11 тисяч українських військових ([Укрінформ](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

До кінця цього місяця наша Військова допоміжна місія (EUMAM-Ukraine) завершить тренування більш ніж 11 тисяч українських солдатів. До кінця року таке тренування пройдуть 30 тисяч військовослужбовців. Всі країни-члени висловили задоволення результатами, які були досягнуті в рамках цієї тренувальної місії, і зобов'язалися робити більше.

Він наголосив, що особливого значення таке тренування набуває в часи, коли танки та інша техніка починають прибувати в Україну, і це потребує відповідної підготовки українських екіпажів.

«Йдеться не лише про індивідуальну підготовку екіпажів кожного такого танку, але про те, щоб вони могли воювати разом. Це потребуватиме від нашої тренувальної місії багато роботи, вона вже зараз є дуже зайнятою. Така тренувальна місія є очевидним доказом нашої непохитної та відданої підтримки України. Це ключове послання, яке я хотів би надіслати громадській думці після цієї зустрічі», – наголосив високий представник ЄС.

У Німеччині цьогоріч пройдуть підготовку 9 тисяч українських військових ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони ФРН Боріс Пісторіус на зустрічі глав оборонних відомств ЄС у Швеції заявив, що до кінця року у Німеччині пройдуть підготовку загалом 9 тисяч військовослужбовців ЗСУ.

Австрія підтримує спільні закупівлі ЄС боєприпасів для підтримки України ([Укрінформ](#)).

Федеральний міністр оборони Австрії Клаудія Таннер заявила, що Австрія підтримує спільні закупівлі Євросоюзом боєприпасів у європейських виробників, які будуть використані як для підтримки України, так і для поповнення власних запасів.

Канада розширить навчання українських військових ([УНІАН](#)).

Канада розпочне навчання українських захисників тактичній медицині та продовжить до осені тренування українських військових інженерів.

Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо:

Ми продовжуємо навчання інженерів у рамках операції UNIFIER щонайменше до осені, а також відправляємо військовослужбовців Збройних сил Канади для допомоги українським силам із тактичними медичними навичками.

Він додав, що Канада також додатково виділить 3 млн доларів на розмінування в Україні.

Литва відправить до ФРН інструкторів для навчання українських військових ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Литви Арвідас Анушаускас:

Близько 40 литовських інструкторів візьмуть участь у різних курсах підготовки українських військових у Німеччині.

За словами Анушаускаса, литовські військові інструктори навчають українських військових у Великій Британії та інших північних країнах.

Сеул дозволив експорт до України гаубиць Krab із південнокорейськими комплектуючими ([Укрінформ](#)).

Уряд Південної Кореї схвалив постачання Польщею українській армії самохідних гаубиць ANS Krab із південнокорейськими деталями.

Директор європейсько-азійського відділу Бюро міжнародного співробітництва при Адміністрації програми оборонних закупівель при Міноборони Південної Кореї (DARA) Кім Хьон Чхоль:

Ми переглянули всю документацію та можливі проблеми всередині DARA. Потім ми ухвалили рішення надати Польщі ліцензію на експорт (Krab – ред.).

Ця заява чиновника є першим підтвердженням того, що Південна Корея офіційно погодилася хоча б опосередковано надати Україні компоненти зброї.

Міноборони Литви готує новий пакет допомоги для України ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Литви Арвідас Анушаускас:

Уроки, отримані в Україні, допомагають нам цілеспрямовано розвивати наші військові можливості. Ми також займаємо тверду позицію –

підтримувати Україну всіма нашими можливостями. І готуємо новий пакет підтримки для України.

До цього часу Литва вже надала Україні військову підтримку майже на 409 мільйонів євро. Значна частина підтримки України Литвою складається з допомоги у військовій підготовці. Цьогоріч планується підготувати 1600 українських бійців. Інструктори литовської армії навчають українців як на національному рівні, в Литві, так і долучаючись до навчальної місії ЄС та таких міжнародних ініціатив, як «Interflex». Також планується підготувати в Литві для українців курси з розмінування спільно з північними європейськими країнами.

Німецькі інструктори навчають українських військових працювати із системою ППО IRIS-T0 ([Укрінформ](#)).

Військовослужбовці Повітряних сил Збройних сил Німеччини проводять тактичну підготовку українських військових на системі протиповітряної оборони IRIS-T SLM.

«Військовослужбовці Повітряних сил Збройних сил Німеччини проводять тактичну підготовку українських військових на системі ППО IRIS-T Infra-Red Imaging System – Tail/Thrust Vector controlled SLM. Вони спираються на свій досвід роботи з подібними системами, які вже були введені в Збройні сили Німеччини. Для цього моделюється використання системи за допомогою загальних сценаріїв», – йдеться в повідомленні.

Систему озброєння IRIS-T SLM можна розгорнути проти широкого спектру загроз, включно з повітряними загрозами, такими як дрони, літаки, вертольоти або крилаті ракети.

США оцінюють українських пілотів для можливого навчання на винищувачах F-16 ([Укрінформ](#)).

США працюють з українськими льотчиками, аби визначити, скільки часу знадобиться для їхньої підготовки до польотів на винищувачах F-16.

Двоє українських пілотів нині перебувають на військовій базі в Тусоні, штат Арізона, де їхні навички перевіряють на авіаційних симуляторах 162-го винищувального крила ВПС США, яке спеціалізується, зокрема, на підготовці міжнародних екіпажів для управління літаками четвертого покоління.

«Цей крок свідчить про те, що США не зачинили двері в питанні надання Україні F-16», - зазначається в повідомленні.

Гуманітарна та фінансова допомога

ОАЕ надали Україні гуманітарної допомоги на \$100 мільйонів ([Укрінформ](#)).

«Це відбулось одразу після візиту до Об'єднаних Арабських Еміратів української делегації на чолі із першим віцепрем'єр-міністром – міністром економіки України Юлією Свириденко», – йдеться у повідомленні Мінекономіки.

Гуманітарна допомога призначена для жителів Херсонської та Миколаївської областей — люди в цьому регіоні отримують теплий одяг та засоби гігієни.

Червоний Хрест передав Кременчуку генератори ([Укрінформ](#)).

Міжнародний комітет Червоного Хреста передав Кременчуку потужні генератори, завдяки яким у місті у разі блекауту не відключатимуть централізоване опалення.

Міський голова Віталій Малецький:

Ці генератори будуть встановлені на теплових пунктах КП «Теплоенерго» у різних районах міста. Завдяки ним навіть під час блекаутів буде забезпечено роботу котелень та циркуляцію теплоносія.

ЄС відправить до України додаткових 13 тисяч ноутбуків, смартфонів і планшетів ([Укрінформ](#)).

Для відправлення до України було зібрано через ініціативу «Ноутбуки для України», яку підтримує Єврокомісія, 13 тисяч додаткових ноутбуків, смартфонів і планшетів.

Представництво ЄС зауважує, що близько 70 тисяч українських учителів потребують ноутбуків для продовження викладацької діяльності, а в п'яти тисяч шкіл в охоплених війною регіонах є потреба в цифрових пристроях, аби 200 тисяч школярів могли продовжувати навчання. Значно більше пристроїв потрібно в інших галузях, зокрема, для медсестер, лікарів та службовців, які працюють в органах державного управління.

«Іншими словами, цифрові пристрої зможуть допомогти в наданні базових послуг у сферах освіти, охорони здоров'я та державного управління в Україні», – йдеться у повідомленні.

Фінляндія виділить Україні додаткові €29 мільйонів допомоги ([Укрінформ](#)).

Фінляндія виділить Україні додаткові 29 мільйонів євро гуманітарної допомоги та підтримки співпраці з метою розвитку.

Міністр з питань співробітництва з метою розвитку та зовнішньої торгівлі Вілле Скіннарі:

Ми повинні боротися зі втомою від війни. Щоб упоратися з цією кризою, люди потребують їжі, житла та ліків, а діти повинні ходити до школи. Ми також повинні пам'ятати, що наша підтримка має допомогти Україні відновитися після війни.

Як наголошується, щоб полегшити страждання людей та допомогти Україні у розпал війни, Фінляндія виділить 15 мільйонів євро на гуманітарну допомогу та 14 мільйонів євро на співпрацю у галузі розвитку.

П'ять мільйонів євро гуманітарної допомоги Фінляндії буде надано через Український гуманітарний фонд Управління ООН з координації гуманітарних питань, який підтримує продовольчу безпеку, медичні послуги та екстрене житло, а також роботу місцевих організацій громадянського суспільства.

Через двох інших важливих для Фінляндії партнерів в Україні – Всесвітню продовольчу програму та Міжнародний Комітет Червоного Хреста – буде надано 5,4 мільйона євро.

Частина гуманітарної допомоги надходить через фінські організації громадянського суспільства. Вони також доставляють екстрену допомогу в Молдову, яка приймає багато українських біженців.

14 мільйонів євро виділено на додаткову підтримку проєкту Світового банку «Державні витрати на стійкість адміністративного потенціалу», який надає Україні кошти на виплату зарплати вчителям.

«Надані 29 мільйонів євро є частиною додаткового фінансування у розмірі 70 мільйонів євро, яке уряд виділив для допомоги Україні в 2022 році. Крім того, на 2023 рік зарезервовано 37 мільйонів євро для підтримки України через співпрацю у галузі розвитку. Таким чином, Україна стане найбільшою державою-партнером Фінляндії у сфері співробітництва з метою розвитку», - йдеться у заяві.

США надали Україні \$14 мільярдів бюджетної підтримки (Укрінформ).

З моменту повномасштабного російського вторгнення США надали Україні понад 14 млрд доларів фінансової допомоги.

У Мінфіні зазначають, що використання коштів проходить перевірку в Україні, а також інституціями, які надають допомогу. Моніторинг використання фінансування від США здійснюється Світовим банком, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та Deloitte Consulting LLP.

Українські рятувальники отримали від Кореї 100 автомобілів (Укрінформ).

ДСНС України з надзвичайних ситуацій отримала 100 сучасних пікапів SsangYong від Корейського агентства міжнародного співробітництва.

Голова ДСНС Сергій Крук зазначив, що автомобілі будуть розподілені між піротехнічними підрозділами, гірськими рятувальними підрозділами та Оперативно-координаційними центрами ДСНС.

З Естонії українським рятувальникам передали авто, зарядну станцію і металодетектори (Укрінформ).

Представники Естонії передали Державній службі України з надзвичайних ситуацій партію допомоги, серед якої – автомобіль, портативна зарядна станція та металодетектори.

«Наші друзі з Естонії вкотре надають благодійну допомогу саперам ДСНС. Так, до Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування та швидкого реагування ДСНС саперам частини гуманітарного розмінування передано автомобіль Peugeot Expert, портативну зарядну станцію, металодетектори, тактичні рукавиці та наколінники», - заявили у пресслужбі ДСНС.

Дніпропетровщина отримала два промислові генератори від Австрії (Укрінформ).

«Дніпропетровщина отримала два промислові генератори. Потужні пристрої вже встановили на водоканалі у Кам'янському. Обладнання передало Посольство України в Австрії за сприяння обласної військової адміністрації», - йдеться в повідомленні.

Трифазні дизельні генератори виробництва США. Обидва пристрої високої потужності. Один – 160 кВт і вагою 2,5 тонни. Другий «гігант» потужністю 350 кВт і вагою 8 тонн.

Генератори передало Посольство України в Австрії разом з компанією «Strabag» та польською фундацією «Do It Together».

Латвія передає Україні перші вісім конфіскованих у п'яних водіїв автівок (Укрінформ).

Латвійський уряд ухвалив безоплатно передати українській армії, Вінницькій регіональній клінічній лікарні та територіальному медоб'єднанню Куп'янської ради вісім автомобілів, конфіскованих у п'яних водіїв.

Міністр фінансів Латвії Арвіл Ашераденс зауважив, що від появи ідеї до втілення пройшло лише трохи більше як місяць. До процесу активно приєдналися Служба державних доходів, уряд, комісія Сейму з оборони, внутрішніх справ та боротьби з корупцією, а депутати одноголосно підтримали поправки до закону щодо підтримки цивільного населення України.

Відповідно до закону, конфісковані транспортні засоби можуть бути безоплатно передані уряду України для ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, пов'язаної з війною, та підтримки українського суспільства.

Одещина отримала ще 30 генераторів від американських партнерів (Укрінформ).

Одеська область отримала від засновника та президента неурядової організації Global Empowerment Mission Майкла Каппоні 30 генераторів.

Заступник начальника Одеської ОВА Роман Григоришин:

30 генераторів, які ми отримали від наших американських партнерів, розподілено серед закладів освіти, закладів охорони здоров'я та об'єктів соціальної інфраструктури.

Це не перша допомога Одещині від президента Global Empowerment Mission. Він вже передавав регіону п'ять генераторів та партію продовольчих наборів. Влітку фонд Майкла Каппоні відновив вікна у дитячому садочку, ліцеї та лікарні в селищі Сергіївка, які були пошкоджені в наслідок ракетного удару.

На Харківщині українським захисникам передали 100 генераторів із Румунії ([Укрінформ](#)).

«За співпраці Харківської обласної військової адміністрації та Почесного консульства Румунії у Харкові українським захисникам передали генератори», – йдеться в повідомленні пресслужби Харківської обласної військової адміністрації.

Як зазначив заступник начальника ОВА Євген Іванов, очікується, що незабаром область також отримає від партнерів із Румунії допомогу для медичної сфери регіону.

Корюківка отримала потужний генератор від німецького міста-побратима ([Укрінформ](#)).

Місто Корюківка на Чернігівщині отримало потужний генератор від німецького міста-побратима Вальдкірх.

«Партнерство українських і німецьких міст у дії: на початку лютого Корюківка отримала генератор великої потужності від німецького міста-побратима Вальдкірх. Це забезпечить роботу критичної інфраструктури в центральному районі міста під час відключень електроенергії», – зазначили у диппредставництві Німеччини в Україні.

Корея передала українським енергетикам екскаватори ([Укрінформ](#)).

«У межах гуманітарної допомоги від Республіки Корея в Україну надійшло 4 екскаватори. Ця техніка дозволить пришвидшити виконання ремонтних робіт з відновлення енергетичної інфраструктури», - йдеться в повідомленні.

В Міненерго зазначають, що загалом за останні три місяці за сприяння Міністерства закордонних справ Республіки Корея в Україну надійшло 10 вантажів гуманітарної допомоги загальною вагою 114,3 т. Для посилення енергетичного сектору України корейські партнери передали генератори та екскаватори.

Плани врегулювання. Переговорний процес

5.03

Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц наголошує, що виведення російських військ з території України має стати основою для переговорів із рф ([Укрінформ](#)).

Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц:

На мій погляд, необхідно, аби путін зрозумів, що він не досягне успіху зі своїм вторгненням і своєю імперіалістичною агресією, і що він повинен вивести війська. Це основа для переговорів.

Без українців не буде жодних рішень.

Дуже важко судити, що буде далі в Україні, але є те, що абсолютно зрозуміло: ми продовжимо підтримувати Україну фінансами, гуманітарною допомогою, а також зброєю (...).

6.03

Примус України до миру з росією шляхом територіальних поступок є неприпустимим – вона має сама визначати, коли та за яких умов буде мир з рф, яка напала на неї ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Я дуже сподіваюся, що знову виникне ситуація, в якій буде місце для дипломатії. Але поки що ми ще не в такій ситуації. росія шукає рішення на полі бою, і було б дуже небезпечно говорити, що Україна повинна поступитися заради миру і віддати певні частини своєї території. Для мене абсолютно зрозуміло: не може бути рішення щодо України без України.

7.03

Китай про Україну: Або переговори, або криза ([Корреспондент.net](#)).

Ситуація підійшла до критичного моменту, і її потрібно вирішувати дипломатичним шляхом, наголосив глава китайського МЗС.

Процес мирних переговорів для врегулювання ситуації в Україні має розпочатися якнайшвидше, оскільки санкції та тиск не вирішать проблему. Про це 7 березня заявив міністр закордонних справ Китаю Цінь Ган на прес-конференції, присвяченій зовнішній політиці країни, повідомляє CNN.

Він зазначив, що Пекін «не є стороною конфлікту і не постачав зброю жодній зі сторін» (...).

Песков про війну проти України: Передумов для переходу ситуації в «мирне русло» немає ([Цензор.НЕТ](#)).

Речник російського диктатора Дмитро Песков вважає, що передумов для миру в Україні немає.

«Передумов для переходу ситуації в Україні в мирне русло немає», - сказав він.

За словами Пескова, Росія досягає «цілей за допомогою спецоперації».

9.03

Данілов попередив про дуже небезпечну тенденцію серед українців ([УНІАН](#)).

Секретар РНБО побачив дуже небезпечні настрої серед українців після року війни.

В Україні з'являється все більше прихильників мирних переговорів з Росією вже на поточному етапі війни. Це є дуже небезпечною тенденцією, заявив секретар РНБО Олексій Данилов у програмі «Говорить Великий Львів».

За його словами, однією з цілей сьогоденного масованого обстрілу ракетами була спроба схилити Україну до початку мирних переговорів.

10.03

«Не бачимо ніякої можливості»: у Росії зробили нову заяву щодо переговорів з Україною ([Obozrevatel](#)).

У Росії вкотре заявили про неможливість провести з Україною переговори щодо закінчення війни. Причиною тому – нібито позиція Києва.

Відповідну заяву зробив міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров в інтерв'ю пропагандистському телеканалу. Він запевнив, що держава-агресор не благає Україну про перемовини.

У небажанні перемовин представник країни-агресора традиційно звинуватив президента України Володимира Зеленського, зіславшись на його заяви та указ, який забороняє переговори з Росією.

Плани повоєнного відновлення України

Мінагрополітики надає гранти на майже 433 мільйони грн для створення садів та теплиць ([Укрінформ](#)).

Міністерство аграрної політики та продовольства України підписало 89 наказів у межах грантової програми «єРобота» з розвитку садів та теплиць на загальну суму 432,8 млн грн.

Міністерство підписало 78 наказів про видачу грантів на розвиток садівництва на загальну суму 355,9 млн грн та 11 наказів про видачу грантів на створення теплиць на загальну суму 76,9 млн грн.

Загальна площа садів та теплиць, на створення яких погоджені гранти, - 1 195,14 га, з них – сади займають 1176,21 га, теплиці – 18,93 га.

У межах погоджених наказів планується створити нових 733 постійних та 10 073 сезонних робочих місць.

У міністерстві нагадують, що за умовами програми площі угідь для розвитку чи створення саду мають варіюватися від 1 до 25 га. Крім цього, серед основних вимог програми є створення робочих місць.

Також гранти надаються на будівництво однієї модульної теплиці орієнтовною площею від 0,4 га до 2,4 га відповідно до типового проекту. Кількість створених робочих місць має бути не менше 14 на 1 га. Заявка на створення теплиць має містити проект модульної теплиці.

Програма передбачає співфінансування: від 30% власних коштів забезпечує її учасник, а 70% – держава.

Виноградарі та винороби Одещини отримають грошову підтримку ([Укрінформ](#)).

Виноградарство та виноробство потрібні державі, оскільки це робочі місця, податки і експорт. Для допомоги підприємствам, які вирощують та переробляють виноград, уряд впровадив низку програм, які працюють через єдиний державний аграрний реєстр.

Голова комітету Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики Олександр Гайду:

Минулого року ми вже видавали кредити на підтримку виноробів. Мова йде про 322 млн грн, які направили на садівництво, ягідництво та виноградарство. Цього року ми плануємо виділити на їх підтримку близько 1 млрд грн.

Подати заявку на гроші виноградарі зможуть через державний аграрний реєстр.

Голова Одеської ОВА Максим Марченко зазначив, що завдяки виноградарству регіон має від п'яти до семи тисяч постійних робочих місць у сільській місцевості. У сезон збору врожаю ці цифри подвоюються.

Голова ОВА додав, що одеське вино за своїми характеристиками не поступається французьким, італійським та іспанським винам.

«За останній час з обласного бюджету на розвиток галузі виноробства виділено близько 5 млн грн», - підкреслив Марченко.

Директор Департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської ОВА Алла Стоянова розповіла, що на Одещині зосереджені понад 60% виноробства України. Площа виноградників у господарствах Одеського регіону становить майже 24 тис.га, на них вирощують близько 260 тис. тонн винограду.

Найбільше виноградників у Болградському районі, там вирощують 78 тис.тонн винограду. У Білгород-Дністровському районі - 76 тис. тонн. В Одеському районі - 27 тис. тонн.

«Одещина є серцем виноградарства. Ми маємо рішення, яке схвалив Європейський парламент, за яким скасовується ввізний митний збір ЄС на весь український експорт. Для українського сільського господарства це є історичним шансом», - додала Алла Стоянова.

Миколаївщина підписала меморандум із Данією про відбудову області ([Укрінформ](#))

Голова Миколаївської обласної ради Ганна Замазєєва:

Підписали меморандум із Данією про відбудову Миколаївської області. Королівство Данія представляв посол цієї держави в Україні Оле Егберг Міккельсен.

За її словами, вона запевнила данців, що область хоче не просто відбудови, а двосторонньої співпраці, яка буде корисна як для Миколаївщини, так і для Данії. Адже важливо відбудувати не лише житло, а й промисловість, оскільки це робочі місця, які заохочуватимуть людей повертатися до регіону.

«Я багато розповідала гостям про можливості місцевого бізнесу, про нашу промисловість, яка може зацікавити данських підприємців. Ми вже знайшли спільну зацікавленість у суднобудуванні, адже Миколаїв має потужні заводи, а Данія – сучасні технології виробництва. Також поділилася ідеєю створення в Миколаєві данського кварталу або парку», - зазначила голова облради.

Заявки для отримання насіння від ФАО подали 2,5 тисячі фермерів ([Укрінформ](#)).

Для отримання насіння від Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) станом на 7 березня 2023 року 2527 фермерів подали заявки у Державному аграрному реєстрі.

«У Державному аграрному реєстрі (ДАР) триває збір заявок на отримання допомоги від Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) у межах двох програм... Станом на 7 березня 2 527 фермерів подали заявки для отримання насінневої допомоги від ФАО», - йдеться у

повідомленні пресслужби Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Програма з надання насіння ярих культур (пшениця, ячмінь, горох) реалізується для підтримки малих фермерів у прифронтових областях, а саме у Сумській, Чернігівській, Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Херсонській та Одеській області.

Юридичні особи та фізичні особи-підприємці, які мають зареєстровані сільськогосподарські угіддя площею від 10 до 500 гектарів можуть взяти участь у програмі. Об'єм наданої допомоги – 2 т насіння ярих культур на господарство на вибір, залежно від регіону.

Шмигаль обговорив з керівництвом МАР проєкти з підтримки і відновлення України ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль обговорив з керівництвом Міжнародної асоціації розвитку проєкти з підтримки України, у тому числі роботу над спеціальною програмою щодо відновлення.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Світовий банк, зокрема Міжнародна асоціація розвитку, суттєво допомогли Україні. У розмові з керівництвом МАР подякував за надану допомогу в межах проєкту PEACE in Ukraine, який став найбільшим інвестиційним проєктом в історії Світового банку.

За його словами, наразі через PEACE in Ukraine було залучено кредитної та грантової підтримки на загальну суму 12,9 млрд доларів та 1,1 млрд євро, які були спрямовані на заробітні плати освітянам, медикам, рятувальникам, на пенсії та інші соціальні виплати. Зокрема Прем'єр-міністр пояснив, що майже мільярд євро на зарплати вчителям надала Міжнародна асоціація розвитку.

Уряд виділив кошти на експериментальний проєкт відновлення енергетичної інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Уряд виділив 5 млн грн на експериментальний проєкт з будівництва та ремонту енергетичної інфраструктури.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Відновлюємо українську енергетику за принципом «краще, ніж раніше». Уряд виділив із резервного фонду держбюджету 5 млн грн на реалізацію експериментального проєкту з будівництва та ремонту енергетичної інфраструктури.

Кошти спрямують до Державного агентства відновлення та розвитку, яке працюватиме в координації з Міненерго, ДСНС, Генштабом ЗСУ та операторами критичної інфраструктури.

«Мета – відновлювати об'єкти енергетики так, щоб вони відповідали вимогам безпеки воєнного часу. Очікуємо вже найближчим часом побачити конкретні результати цієї роботи», - наголосив Шмигаль.

Японія забезпечить фермерів Харківщини насінням соняшника та кукурудзи (Укрінформ).

Уряд Японії та Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA) забезпечать фермерів Харківщини насінням соняшника та кукурудзи для весняної сівби.

Уряд Японії закупив насіння на суму в понад 1 млн дол. Воно вже доставлене на склади в Україні, і харківські аграрії зможуть подати заявки на його отримання через Державний аграрний реєстр.

Крім цього, міністр аграрної політики та продовольства України Микола Сольський домовився з японською стороною про створення навчальної програми за обміном для українських студентів на базі Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.

Японське агентство з міжнародного співробітництва JICA (the Japan International Cooperation Agency) - японська урядова організація з надання технічної, грантової допомоги та пільгових кредитів урядам іноземних держав. У 2017 році агентство JICA відкрило регіональний офіс в Україні. Наразі JICA зосереджує свої зусилля на питаннях відновлення України, зокрема аграрного сектору.

Конфісковані активи рф і приватні інвестиції: Боррель розповів про плани відбудови України (Укрінформ).

Європейський Союз та його партнери допоможуть створити привабливі умови для приватних інвесторів, які можуть долучитися до відновлення України, водночас росія також має заплатити за спричинені їй агресією руйнування та шкоду.

Про це заявив **високий представник ЄС Жозеп Боррель** у Стокгольмі на пресконференції за підсумками неформальної зустрічі міністрів ЄС з питань розвитку.

«Відновлення України буде наступним величезним завданням. Що довше триває війна, то більшою буде спричинена нею шкода, тим більших зусиль потребуватиме відбудова. Очевидно, що росія має виплатити компенсацію за величезні руйнування та шкоду, спричинені Україні та її народу. Вона має заплатити ціну за відновлення України. Ми нараджуємо зусилля, щоб знайти шлях для використання заморожених і заблокованих російських активів відповідно до міжнародного законодавства», - заявив Боррель.

«Ми маємо підтримувати Україну, щоб вона могла перемогти у цій війні. Очевидно, що ми маємо підготуватися до відновлення і відбудови, і ці речі йдуть поряд із процесами реформ на шляху до членства в Європейському Союзі. Ці процеси взаємно посилюють один одного. Україна має продовжувати поступ у боротьбі з корупцією та реформуванні судової системи», - наголосив високий представник ЄС.

За цього словами, такі реформи підвищать ефективність фінансових витрат в Україні, допоможуть створити передбачувані та сприятливі економічні умови для залучення приватних інвесторів.

«Все це має бути мобілізовано для того, щоб приватний сектор міг відігравати ключову роль у відновленні країни та розвитку громадянського суспільства. Ми маємо здійснювати фінансування таким чином, щоб залучити приватні інвестиції як з України, так і з Європи», - додав Боррель.

Він зауважив, що також необхідно надавати військов допомогу Україні. Боррель наголосив, що кремль намагається знищити передусім енергетичну інфраструктуру, тож ЄС має надсилати в Україну електрогенератори, а також протиповітряні ракети, щоб росія не могла ці генератори знищити.

Макрон призначив спецпосланника з питань допомоги і відбудови України ([Укрінформ](#)).

Президент Франції Емманюель Макрон призначив колишнього віцепрезидента ЄБРР з політики і партнерств П'єра Хайльбронна спецпосланником з питань допомоги і відбудови України.

Спецпосланник з питань допомоги і відбудови України П'єр Хайльбронн:

Для мене надзвичайна честь отримати довіру президента Емманюеля Макрона, який призначив мене Спеціальним посланником з питань допомоги та відбудови України. З огляду на цей величезний виклик, я прагнутиму координувати й активізувати зусилля Франції для відбудови України.

Хайльбронн написав це українською мовою.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Нехай не буде жодних сумнівів: ми підтримуємо Україну без жодних «якщо» чи «але» в її боротьбі за відновлення територіального суверенітету і цілісності. Росія грубо порушує всі основні принципи Статуту ООН. Але ми не повинні обривати ні один міст, ні один канал діалогу. І коли прийде час, нам потрібні будуть майданчики для переговорів, такі як Організація з безпеки та співробітництва в Європі.

(Укрінформ)

На сході й півдні України тривають жорстокі бої.

Речник Держдепартаменту США Нед Прайс:

Ми чітко заявляли (на початку зими – ред.), що попереду будуть важкі дні й протистояння. І хоча впродовж зимових місяців воно дещо знизилося, бої все ж продовжуються, особливо на сході й на півдні.

Він також висловив очікування, що подібна динаміка триватиме впродовж певного часу.

Прайс також зазначив, що таке місто як Бахмут, де зараз точаться найзапекліші бої, не має для росіян великого стратегічного значення в плані оперативної обстановки. Натомість сили РФ прагнуть його захопити, бо не мають інших варіантів, щоб досягти хоч якихось здобутків на полі бою.

Речник Держдепу також підкреслив, що росію в будь-якому разі чекає поразка.

«Було чітко зрозуміло з перших годин вторгнення РФ в Україну, що коли б це не закінчилося, це завершиться стратегічним провалом Росії», - зауважив Прайс.

За його словами, українці від початку війни показали, що Путін не досягне жодної цілі, задекларованої в момент вторгнення, що йому не вдасться повалити уряд у Києві, не вдасться підкорити український народ та позбавити його ідентичності.

«Українці продемонстрували, що вони в змозі не лише протистояти наступу російських військ, але й повернути територію, яку ті відібрали. Це не зміниться», - підкреслив представник Державного департаменту США.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Ми маємо виходити з того, що війна триватиме, що обидві сторони намагатимуться розпочати весняні наступальні дії. Є побоювання, що ще не всі етапи ескалації пройдено. Те, що президент російської федерації

продовжує більш-менш неприховано розмахувати ядерною дубиною – це абсолютне божевілля.

За словами Шалленберга, ці ядерні погрози переконання Австрії у правильності підходу, відповідно до якого зброя масового знищення «має бути заборонена остаточно і скрізь».

«Поки вона існує, хтось буде погрожувати її застосуванням. Це також показує ступінь безвідповідальності російського керівництва», - додав він.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

президент путін починає нові наступи та продовжує ракетні атаки. Наша відповідь - продовжувати надавати Україні все, чого вона потребує для перемоги. Союзники нарощують свою безпрецедентну підтримку, і я вітаю зобов'язання щодо такої допомоги від Албанії. Ми маємо продовжувати нашу допомогу так довго, як це буде необхідно.

([Українська правда](#))

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан отримав запрошення відвідати Київ.

Глава МЗС Угорщини Петер Сійярто:

Ми отримали запрошення, і зараз потрібно виконати технічну частину підготовчих робіт. Після виконання всіх передумов візит може відбутися, але зараз ми перебуваємо на етапі технічної підготовки.

На уточнювальне запитання, чи є політична воля здійснити візит, угорський дипломат відповів, що «ми отримали запрошення і цінуємо його».

«Нещодавно прем'єр-міністр розмовляв із президентом Зеленським у Брюсселі. Ми завжди готові до діалогу, сподіваємося, що діалог матиме сенс. Зараз усе готуємо, подивимося», - сказав він.

([Українська правда](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін сказав журналістам, що він не береться прогнозувати, чи буде Бахмут захоплений російськими військами, або коли саме.

«Я думаю, що це більше символічне значення, ніж стратегічне і оперативне. Падіння Бахмута не обов'язково означатиме, що росіяни змінили хід цієї боротьби», - додав Остін.

([Українська правда](#))

Генерал-майор Збройних сил Австрії Бруно Гофбауер вважає, що місто Бахмут не впаде найближчим часом.

Схоже на те, що Україна зможе утримати Бахмут протягом наступних кількох днів і тижнів.

Навіть якщо українці все ж вийдуть з міста, Гофбауер не очікує широкомасштабного російського наступу в регіоні.

«Якщо Бахмут впаде, я припускаю, що, як і в останні кілька місяців, ми, ймовірно, не матимемо у глибині російських військ, які мають достатню підготовку, техніку і сили для того, щоб здійснити тут повномасштабний наступ», - сказав генерал.

(Укрінформ)

Президент Польщі Анджей Дуда під час зустрічі з президентом ОАЕ Мухаммадом бін Заїд Аль Нагаяном подякував президенту ОАЕ за допомогу, яку ця країна надає Україні.

За його словами, ця країна підтримує Україну у політичному плані, при цьому намагаючись зберігати «виважену дистанцію».

«Вони багато роблять як країна, яка залишалася у дружніх відносинах як з росією, так й Україною, для пошуку мирних рішень, що дають можливість вести переговори про обмін полоненими. Тому, вони відіграють таку специфічну роль», - констатував Дуда.

(Укрінформ)

Офіційний представник Білого дому Джон Кірбі пояснив, що існує кілька вагомих причин, з яких США підтримує Україну.

«По-перше, і хоча це може звучати банальним, але є правдою, це – війна за незалежність, війна за право України існувати як держава», - зауважив Кірбі.

За його словами, американці мають розуміти це з власного досвіду, бо їм доводилося боротися за власну незалежність принаймні двічі, і для цього знадобилася іноземна допомога.

По-друге, продовжив представник Білого дому, якщо хтось з американців вважає, що війна відбувається далеко і не торкається його, він помиляється. Агресія рф спричинила економічний вплив не весь світ, у тому числі на Сполучені Штати, якщо згадати хоча би стрибки цін на бензин та іншу продукцію. Війна вплинула на продовольчу й енергетичну безпеку в глобальному масштабі, бо путін вкотре намагався перетворити енергопостачання на зброю.

По-третє, якщо дозволити путіну добитися його мети, то він не зупиниться на Україні. росія загрожуватиме не лише союзникам і партнерам США в Європі, вона стане ще більшим викликом для національних інтересів США.

(Цензор.НЕТ)

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсал заявив, що Європейський Союз має вдвічі знизити граничну ціну на російську нафту у розмірі \$60, аби ще більше обмежити можливості Кремля фінансувати війну в Україні.

«Ми повинні встановити верхню межу цін на російську нафту, щоб це не дозволило російській державі отримати додаткову вигоду», - сказав

Рейнсалу. За його словами, подібні обмеження мають бути поширені й на природний газ.

Рейнсалу наполягає, що ЄС має посилити санкції щодо банків та атомної енергетики РФ.

Також він закликав посилити боротьбу з методами обходу санкцій, завдяки яким Росія має змогу і далі отримувати технології, необхідні для її оборонного комплексу. Зокрема Росія отримує мікросхеми з ЄС та інтегральні схеми, що використовуються в ракетах і танках, через Туреччину, Об'єднані Арабські Емірати й Казахстан. Тому Рейнсалу закликає тиснути на ці країни.

Також міністр зазначив, що російська банківська та страхова системи, як і раніше, можуть працювати в міжнародній мережі транзакцій SWIFT.

Естонія, за його словами, намагається створити прецедент, конфіскуючи заморожені активи підсанкційних росіян, щоб передати їх Україні для відновлення. Країна заморозила близько €20 млн (\$21 мільйон) приватних російських компаній.

([Укрінформ](#))

Китайське керівництво досі не зробило остаточного вибору щодо можливої допомоги росії летальною зброєю.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми не вважаємо, що китайці зняли цю можливість з розгляду – щодо летальної допомоги. Але ми також не бачили жодних ознак того, що вони вже зробили відповідні кроки.

Він зазначив, що Китай у цьому питанні досі перебуває перед вибором. І в США сподіваються, що Пекін обере правильний шлях, тобто не полегшуватиме путіну вбивства невинних українців. Бо прагнення зробити це не відповідатиме інтересам Китаю, підкреслив Кірбі.

([Укрінформ](#))

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми не бачили жодних ознак того, що білоруські війська або білоруський уряд планують більш відчутно підтримувати росію в плані задіяння власних сил у війні в Україні.

Водночас, він підкреслив, що білоруський режим вже надавав пряму підтримку російській агресії.

«росіяни продовжують використовувати білорусь як плацдарм і як місце, звідки вони можуть і продовжують завдавати ударів по Україні», - зазначив Кірбі.

([Цензор.НЕТ](#))

Лідер Соціал-демократичної партії Німеччини Ларс Клінгбейл

заявив, що для України важливо, щоб озброєння вироблялося в Європі та постачалося на фронт.

За його словами, для України дуже важливо, щоб озброєння швидко вироблялося в Європі та постачалося на фронт.

Він зазначив, що канцлер ФРН Олаф Шольц дав зрозуміти, що Україна отримуватиме підтримку доти, доки вона її потребує. «Це правильний шлях, СДПН чітко його дотримується», - сказав політик.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Вони (ПВК «Вагнер», - ред.) використовували каторжників, ув'язнених, щоб регулярно керувати своїм наступом, проте я не думаю, що вони продовжують вербувати із в'язниць. Але ці типи методів були справді цікавими, відверто кажучи, немислимими.

При цьому, за словами очільника Пентагону, США бачили, як багато ув'язнених швидко гинули на полі бою.

«Але ви знаєте, вони трохи кращі за російські сили. Ми не бачили зразкових дій російських військ у великих масштабах», - резюмував він.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони Польщі Маріуш Блашак:

Росія загрузла в Україні - як раніше в Чечні та Афганістані. Вийти з війни зараз означало б визнати помилку Кремля і необхідність зіткнутися з наслідками цього варварського нападу.

За словами міністра оборони, військова допомога Україні, економічний та політичний тиск - найефективніші форми протидії росіянам.

«Ми не повинні відчувати себе втомленими чи звільненими від підтримки України, ця нація теж бореться за нашу свободу, за свободу та цінності Європи», - додав Блашак.

([Укрінформ](#))

Речник Держдепартаменту США Нед Прайс:

Жахливі кадри із беззбройним українцем, якого страчують після того, як він просто сказав «Слава Україні», вражають з точки зору варварства. (...). рф зневажає базовими правилами війни, основною людською порядністю, коли її війська беруть участь у подібних звірствах.

Прайс нагадав, що російські військові вчиняли численні воєнні злочини та злочини проти людства в Україні.

«Ми не наївні, щоби повірити, що росія зізнається в цьому або навіть змінить свою поведінку найближчим часом. Звісно, це не перше свідчення явних звірств рф в Україні, й на жаль, мабуть, не останнє», - зазначив представник адміністрації США.

За його словами, рф неодноразово заявляла, що хоче миру, однак нічого не зробила для цього. Прайс повторив позицію США, що мир в Україні може настати хоч сьогодні, якщо в Москві приймуть рішення припинити агресію та вивести війська з української території.

(Українська правда)

Президент Європейської народної партії, головного міжпартійного об'єднання у Євросоюзі, Манфред Вебер заявив, що рішення саміту НАТО у Бухаресті в 2008 році, на якому Україні відмовили у ПДЧ, було помилкою, і врешті-решт цю помилку доведеться виправляти.

«Якщо зараз ми запросили до НАТО Фінляндію та Швецію – то для мене фундаментально ясно, що Україна має рівно те саме право! У Фінляндії близько 1400 кілометрів кордону з Росією, тому вибачте, але тепер вже ніхто не може говорити, що вступ України "наблизить НАТО до Росії". Але очевидно, що Україна має пережити війну для того, щоби вступити до НАТО», - зауважив Вебер.

Він ще раз підкреслив, що абсолютно ясно «і наші українські друзі це знають, що для розширення НАТО нам потрібен мир».

«Держави у війні не можуть доєднатися до НАТО. Однак я не уявляю собі довгострокової безпекової архітектури в Європі, за якої Україна не була би членом НАТО», - сказав політик.

Вебер підкреслив, що одним із критеріїв вступу в НАТО є зміцнення державою безпеки Альянсу, і Україна вже сьогодні це робить.

«Україна демонструє це буквально щодня, стримуючи жахливу російську машину війни. Ви довели свою безпекову спроможність», - сказав він.

Крім того, додав Вебер, більш ніж очевидна відповідність України цінностям Альянсу.

(Європейська правда)

Міністр закордонних справ Китаю Цінь Ган прирівняв будь-яку можливу військову підтримку Пекіном війни Росії в Україні до продажу зброї США самокерованому острову Тайвань.

«Чому США просять Китай не надавати зброю Росії, в той час як самі продовжують продавати зброю Тайваню?» - запитав Цінь Ган під час пресконференції.

Цінь назвав «абсурдним» втручання високопосадовців США в питання Тайваню, яке, за його словами, є «справою китайського народу». (...).

Цінь заявив у вівторок, що «Китай не створював кризи (в Україні, - ред.), він не є стороною кризи і не надавав зброю жодній зі сторін».

«Китай завжди виносить власне судження і приймає рішення щодо цієї позиції незалежно, виходячи з суті питання», - сказав Цінь. «Між війною і миром ми обрали мир; між санкціями і діалогом ми обрали діалог; між роздмухуванням полум'я і зниженням температури ми обрали останнє» - додав він.

(Укрінформ)

У Стокгольмі має відбутися неформальна зустріч міністрів оборони країн ЄС.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Це неформальна зустріч міністрів оборони, але вона буде дуже важливою. Сьогодні не формально, але політично, ми відпрацюємо напрямки для наступної спільної зустрічі з міністрами закордонних справ. Питання є – як підтримати Україну, краще, швидше та сильніше. (...).

Україна потребує більше боєприпасів. Питанням - як нам надати боєприпаси, які Україна потребує, щоб продовжувати оборону. Я представив пропозиції, які будуть обговорені міністрами. Ці пропозиції були створені разом з Європейською службою зовнішніх дій, з Європейським оборонним агентством, яке я маю честь очолювати, та з Єврокомісією. Вони мають три складові. Перша – надати боєприпаси швидко з існуючих запасів. Ми говоримо про тижні. Тож ми маємо використати те, що ми вже маємо. Те, що європейські армії вже мають на своїх складах, і те, що вони вже замовили у промисловості.

Друга складова, за його словами, - прийняти рішення щодо спільного замовлення боєприпасів, визначити коло країн, які готові брати участь у такому замовленні, щоб поповнити власні запаси та передати також частину цього замовлення для України у середньостроковій перспективі.

«У більш тривалій, хоча й не такій вже тривалій перспективі, - очевидно, це не станеться завтра, ми маємо збільшити спроможності нашої оборонної промисловості. Ми не можемо серйозно говорити про нашу здатність мати стратегічну автономію та брати на себе відповідальність, якщо ми не маємо достатню оборонну спроможність у нашій промисловості. Ми працюємо над цим разом із Європейською комісією, і ми будемо бачити, яким чином збільшити ці спроможності», - заявив Боррель.

Він нагадав, що сьогодні міністри оборони країн ЄС також обговорюватимуть і інші геополітичні виклики, зокрема, в країнах африканського регіону Сахель та в інших регіонах світу. Але при цьому питання щодо допомоги для України стоїть дуже високо у порядку денному, підкреслив Боррель.

Відповідаючи на запитання журналістів щодо можливих витрат на таку негайну та середньострокову допомогу для України, Боррель зазначив, що витрати на негайні поставки боєприпасів з європейських арсеналів становитимуть один мільярд євро, програма середньострокової допомоги та спільного замовлення може становити суму до 4 мільярдів євро.

([Укрінформ](#))

Директор-розпорядник МВФ Кристаліна Георгієва заявила, що через війну в Україні економічні перспективи росії після 2023 року є «досить руйнівними».

«Якщо взяти наші прогнози на середньострокову перспективу, вони означають, що економіка росії скоротиться щонайменше на 7%», — сказала Георгієва.

За її словами, російська економіка з часом постраждає через еміграцію працівників і припинення доступу до технологій, а також запроваджені через розв'язану кремлем війну проти України санкції щодо енергетичної промисловості рф завдадуть збитків.

«Цього року ми думаємо про те, що росії вдалося спрямувати частину своїх продажів нафти за межі ринків Європейського Союзу», — сказала очільниця МВФ, маючи на увазі перенаправлення росією поставок сирої нафти до Китаю та Індії.

На її думку, це не матиме тривалого впливу на російську економіку.

«Ми не бачимо, щоб росія отримувала якусь вигоду від того, що вона спричинила Україні та собі», - наголосила глава МВФ.

Після нещодавньої заборони ЄС на імпорт російської сирої нафти та нафтопродуктів, що перевозяться морем, в економіці рф з'явилися ознаки напруги. У понеділок російський уряд повідомив про дефіцит бюджету у 2,58 трильйона рублів (34 мільярди доларів) за січень і лютий порівняно з профіцитом у 415 мільярдів (5,5 мільярда доларів) рублів за той самий період 2022 року. Доходи від нафти та газу впали на 46% порівняно з минулим роком.

[\(Укрінформ\)](#)

У Стокгольмі має відбутися неформальна зустріч міністрів оборони країн ЄС.

Єврокомісар з питань внутрішнього ринку Тьєррі Бретон:

Ми зараз перебуваємо у вирішальному моменті для підтримки України. Абсолютно необхідно, щоб ми перейшли до режиму «економіки війни» з точки зору постачання та оборонної промисловості. Ми маємо зробити все, що від нас залежить, щоб здійснити поставки в Україну, особливо – боєприпасів.

Він повідомив, що під час зустрічі разом із високим представником ЄС представить план дій, який матиме три складові.

Перший етап цього плану має забезпечити надання Україні усього можливого вже зараз, із існуючих запасів, і це передусім стосується поставок боєприпасів. На другому етапі ЄС має суттєво підвищити спроможності власної оборонної промисловості. На третьому етапі ЄС розгляне можливість виділення більшої суми з бюджету ЄС для подальшого розвитку європейської оборонної промисловості.

«Я хочу також переконатися, що наш фінансовий сектор, включаючи ЄІБ, також має розуміння, наскільки важливим зараз є підтримати нашу оборонну промисловість. Я відвідаю всі підприємства оборонної промисловості в Європі, щоб переконатися, що всі вони докладатимуть зусиль для досягнення поставлених цілей протягом наступних днів та тижнів», - сказав Бретон.

«Пріоритетом є те, що ми маємо надати все необхідне для України. Паралельно ми маємо оцінити ситуацію та прийняти правильні рішення,

оскільки наші країни-члени мають розуміти, як наша оборонна промисловість буде компенсувати таке постачання», - додав єврокомісар.

(Укрінформ)

У Стокгольмі має відбутися неформальна зустріч міністрів оборони країн ЄС.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ми зустрічаємось у критичний час для нашої безпеки, російська агресивна війна проти України триває. Протягом минулих тижнів та місяців ми бачили люті бої в Бахмуті та навколо нього. Ми бачимо, що росія кидає туди дедалі більше військ, вона не має необхідної якості сил, та намагається компенсувати це за рахунок кількості. Вони (росіяни – ред.) зазнають важких втрат. Водночас, ми не можемо виключати, що Бахмут може бути залишений у наступні дні. Це не є необхідним - відображувати це як будь-який поворотний пункт цієї війни. Це лише підкреслює, що ми не маємо недооцінювати росію», - сказав Столтенберг.

Він зауважив, що союзники по НАТО будуть продовжувати надавати допомогу для України. Протягом минулого року загальний обсяг такої військової, економічної та фінансової допомоги склав близько 150 мільярдів євро, з яких 26 мільярдів припадають саме на військову допомогу.

«Зараз важливо прискорити виробництво боєприпасів, - це питання союзники по НАТО вирішують вже певний час. Ми маємо намір погодити нові інструкції для поповнення запасів боєприпасів, переконатися, що ми маємо можливість не лише поповнити наші склади, але й продовжувати надавати підтримку для України. Союзники по НАТО підписали контракти з обороною промисловістю, і я вітаю прискорення такого виробництва для задоволення довгострокових потреб», - наголосив керівник Альянсу.

«Всі ці проблеми я маю намір обговорити з міністрами оборони ЄС. Ми бачимо, що в часи російської агресії проти України ЄС і НАТО стоять разом поряд з Україною, доповнюють зусилля одне одного. Ми працюємо разом з тим, щоб захистити наші спільні цінності», - додав генеральний секретар НАТО.

(Укрінформ)

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш:

Позиція ООН абсолютно чітка – російське вторгнення в Україну є порушенням Статуту ООН та міжнародного права. Суверенітет, незалежність, єдність та територіальна цілісність України мають бути збережені згідно з міжнародно визнаними кордонами України. Наша кінцева мета також зрозуміла – справедливий мир згідно зі Статутом ООН та міжнародним правом і резолюцією Генасамблеї з нагоди річниці початку війни.

Він додав, що поки цього не досягнуто, ООН продовжить працювати задля полегшення страждань людей в Україні та мінімізації глобальних наслідків війни.

Генсек ООН також висловив солідарність із постраждалими від війни – тими, хто втратив близьких, був змушений тікати від російської агресії, тими, хто втратив життя.

«Ми маємо забезпечити ефективну відповідальність стосовно цього», – наголосив Генеральний секретар.

([Українська правда](#))

Командувач військово-повітряними силами США в Європі та Африці генерал Джеймс Хеккер зауважив, що українська армія знищила понад 70 російських військових літаків від початку повномасштабного вторгнення РФ. За даними генерала, сама Україна втратила менше 60 літаків.

Порівняно невисокі втрати України та Росії Хеккер пояснив ефективністю інтегрованої протиповітряної та антиракетної оборони, організованої обома сторонами, яка не дозволяє масштабно застосовувати авіацію.

Генерал підкреслив, що через ефективність засобів ППО значна частина авіації «виявилася непотрібною».

Він також зазначив, що це створює значні труднощі для здійснення повітряного прикриття контрнаступу української армії.

([Українформ](#))

Прем'єр-міністр Молдови Дорін Речан:

Ми повинні дякувати Україні та українцям за те, що вони захищають свою Батьківщину, захищають нас і всю Європу.

Водночас він наголосив на необхідності посилювати можливості ППО Молдови.

Прем'єр додав: хоча під час останнього масштабного обстрілу України прольотів російських ракет над Молдовою не зафіксовано, це не означає, що країні не треба готуватися до ризиків.

«Сьогодні перед Республікою Молдова стоять виклики, і ми продовжимо забезпечувати мир та спокій», – заявив глава уряду.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Ми особливо стурбовані зростаючим стратегічним партнерством Ірану з Росією. (...). За останній рік військова співпраця Росії з Іраном поглибилася. Це представляє серйозні виклики для цього регіону. Іран отримує важливий бойовий досвід в Україні, який буде передано підконтрольним Тегерану силам на Близькому Сході.

Остін додав, що Росія запропонувала Ірану безпрецедентну військову співпрацю, у тому числі щодо ракет і ППО.

(Укрінформ)

Росія здійснила чергові ракетні атаки проти критичної інфраструктури України.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

росія не припиняє своїх варварських атак і знову завдала удару по критичній інфраструктурі України. Уночі та вже під час нашої зустрічі понад 80 ракет і дронів були запущені росією по Україні. Атака відбулася серед ночі та по всій країні, вбиваючи безневинних цивільних та завдаючи серйозної шкоди. Зокрема, Запорізька атомна станція внаслідок атаки знову від'єднана від електричної мережі України, що суттєво підвищило ризик ядерного інциденту.

(...). Запорізька АЕС – найбільша атомна станція в Європі, росія наражає на небезпеку весь наш Європейський континент, включаючи саму росію. Ми підтримуємо експертну місію МАГАТЕ та заклик агентства щодо встановлення зони безпеки навколо атомної станції. Безпека її має бути гарантована, щоб уникнути будь-яких ризиків інциденту.

За його словами, зухвала ракетна атака росії є ще одним свідченням того, що росія не прагне миру, а хоче продовжувати терор проти населення України, щоб зламати волю українського народу.

«Ця атака демонструє, що росія не зацікавлена в мирі. Всі її розмови про мир чи припинення вогню є геть нещирими. Саме тому ми маємо продовжувати підтримувати Україну», - підкреслив Боррель.

(Цензор.НЕТ)

У Стокгольмі відбулася зустріч міністрів оборони країн ЄС.

Міністр оборони Литви Арвідас Анушаускас:

Ми маємо зробити свій внесок у зусилля міжнародної коаліції та терміново забезпечити Україну необхідними боєприпасами. Ми маємо прискорити доставку зброї та боєприпасів до України та виділити додаткові кошти на закупівлю 155-мм боєприпасів. Розмір замовлення має відповідати потребам України. Додаткові кошти ми маємо ще виділити ще у 2023 році.

(Цензор.НЕТ)

Директор Другого департаменту оперативних служб при Міноборони Литви Елегіюс Паулавічюс:

Незважаючи на послідовну та всебічну допомогу Україні, ми повинні постійно стежити за тим, як розвивається цей конфлікт. Поза всяким сумнівом, ми хочемо перемоги України, поразки агресора, однак сьогодні ми не можемо заспокоювати себе, що Росія програє війну, що вона слабка, що небезпека зменшилася.

Він підкреслив, що «Україна наразі ще не перемогла, а Росія не зазнала поразки» та додав, що хоча рішення почати війну було стратегічною помилкою Росії, ресурси для продовження війни у неї є.

«Війна буде дорого коштувати Москві. Але Росія окупувала і наразі тримає під контролем 1/5 території України. Не схоже, що вона втратила рішучість діяти далі. Крім того, ресурсів для тривалої війни у Росії достатньо», - пояснив Паулавічюс.

Водночас він уточнив, що у Росії зараз є ресурси на продовження інтенсивної війни протягом двох років. Про якість ресурсів не йдеться, але й стара техніка завдає великої шкоди. А російських військових зараз більше, ніж на початку війни.

«Тому всебічна військова, політична та економічна допомога Україні залишиться життєво необхідною для досягнення перемоги», - підсумував Паулавічюс.

([Цензор.НЕТ](#))

Директор ЦРУ Вільям Бернс:

Наступні кілька місяців будуть вирішальними на полі бою в Україні. (...). Російські збройні сили здатні досягати поступових успіхів — але за нашою колективною оцінкою — вони навряд чи зможуть досягти значних стратегічних проривів або підтримувати їх до кінця цього року.

За словами Бернса, російський диктатор Володимир Путін планує вимотати західних прихильників України та «вибрав довгостроковий шлях».

([Укрінформ](#))

Росія здійснила чергову ракетну атаку на об'єкти цивільної інфраструктури України.

Заступниця речника Білого дому Олівія Делтон:

Звісно, це жахливо - бачити жорстокі, невиправдані напади на цивільну інфраструктуру по всій Україні.

Вона підкреслила, що остання масована атака рф була націлена на цивільну інфраструктуру, зокрема з метою пошкодження систем опалення та електропостачання. Водночас унаслідок нападу були вбиті та поранені українські громадяни.

«Сполучені Штати продовжують надавати Україні спроможності для протиповітряної оборони та забезпечувати у співпраці з нашими союзниками й партнерами в усьому світі те, що їм потрібно в цей момент», - підкреслила офіційна представниця адміністрації США.

([Укрінформ](#))

Росія здійснила чергову ракетну атаку на об'єкти цивільної інфраструктури України.

Речник Держдепартаменту США Нед Прайс:

росія намагається зробити ці типи ударів новою нормою.

Він підкреслив, що минуло лише кілька тижнів відтоді, як востаннє наносилися попередні масштабні удари по мирних містах України, по складах із сільськогосподарською продукцією, по об'єктах енергетичної та

іншої критичної інфраструктури. І це, підкреслив Прайс, свідчить про рівень жорстокості росіян.

«Тож наш обов'язок полягає в тому, щоби працювати із союзниками й партнерами по всьому світу, аби чітко наголосити, що це не може бути нормою. Ми не можемо залишатися байдужими до цього», - підкреслив представник зовнішньополітичного відомства США.

Прайс також наголосив, що народ України, зі свого боку, також дуже чітко продемонстрував, що не підкорюватиметься та не ставатиме заручником бажань путіна, а продовжить захищати свою країну за підтримки США й партнерів по всьому світу.

[\(Українські новини\)](#)

Директорка національної розвідки США Авріль Гейнс вважає, що війна в Україні стала «жорсткою війною на виснаження, в якій жодна сторона не має остаточної військової переваги». І зазначила, що президент Росії Володимир Путін «можливо, буде роками продовжувати розпочате».

«Немає такого припущення, що російська армія цього року відновиться достатньо для того, щоб мати якісь великі територіальні здобутки, але Путін, найімовірніше, розраховує, що час грає на його руку», – йдеться у повідомленні.

[\(Укрінформ\)](#)

Постійний представник США при ОБСЄ Майкл Карпентер:

У час, коли Україна продовжує захищатися від агресії, важливо пам'ятати, що означає окупація росією частини території для українського народу. Фільтраційні операції. Страти без суду і слідства та катування. Згвалтування та інші форми гендерно-обумовленого сексуального насильства. (...). Цього тижня ми бачили на відео, як російські солдати вбили беззбройного українського військовополоненого після того, як він вимовив «Слава Україні». Це воєнний злочин.

Карпентер також згадав історію 16-річної Даші з Херсона, яку згвалтували російські військові, коли вона вийшла з укриття, аби знайти їжу.

Крім того, представник США в ОБСЄ розповів історію Оксани Міненко з Херсона, вдови українського воїна, яка неодноразово зазнавала катувань з боку окупантів. Загарбники примушували жінку ставати на коліна біля могили чоловіка та імітували розстріл, занурювали її руки в окріп, виривали нігті, били по обличчю, душили.

Дипломат висловив упевненість, що підписаний минулого тижня меморандум про порозуміння між США та Україною, Литвою, Польщею, Естонією, Латвією, Словаччиною й Румунією «посилить наші зусилля з притягнення до відповідальності російських воєнних злочинців, де б вони не перебували».

«Ці зусилля ґрунтуються на десятиліттях співпраці між Сполученими Штатами та Україною в розслідуванні та документуванні злочинів часів

Другої світової війни, скоєних в окупованій нацистами Україні. Фактично, той самий американський прокурор, який очолював роботу міністерства юстиції США з розслідування цих злочинів нацистів, тепер очолить зусилля з розслідування злочинів росії в Україні», - сказав Карпентер.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін закликав Ізраїль долучитися до «світової архітектури безпеки» і надати допомогу Україні.

За його словами, Штати стурбовані розширенням стратегічного партнерства Ірану з Росією, у тому числі використанням іранських безпілотників для вбивства цивільних осіб в Україні.

Очільник Пентагону також зазначив, що зараз Ізраїль надає корисну гуманітарну підтримку Україні, але цього недостатньо.

«Ми закликаємо всіх наших союзників і партнерів активізуватися в цей переломний момент історії. Країни доброї волі повинні терміново зробити все можливе, щоб допомогти Україні боротися за свою свободу. Ми з нетерпінням чекаємо на продовження інтеграції Ізраїлю в регіональну архітектуру безпеки», - сказав Остін.

Міністр оборони Ізраїлю Йоав Галант:

Ми докладаємо всіх зусиль у координації зі США, щоб допомогти уряду України захистити свій народ, і ми робимо це, усвідомлюючи, які інтереси Ізраїлю в регіоні.

([Українформ](#))

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

З точки зору санкцій (проти росії – ред.) вже не так багато чого залишилося зробити, але ми можемо продовжувати збільшувати фінансову та військову підтримку (України – ред.). Було б дивно, якщо через рік після вторгнення залишиться набагато більше варіантів. Ми використовували покроковий процес і йшли поступово – можливо, іноді надто поступово. Але через рік після вторгнення ми підходимо до кінця (санкційного – ред.) шляху.

Боррель заявив, що Україні потрібні не тільки санкції проти росії та зброя.

«Відповідь завжди одна – продовжувати підтримувати Україну. Україні потрібні великі гроші, щоб підтримувати роботу держави, яка перебуває у стані війни, має багато фінансових потреб – це вимагатиме багато зусиль з нашого боку – тому санкції та військова підтримка – це ще не все», - сказав дипломат.

([Українформ](#))

Президент Франції Еммануель Макрон:

У короткостроковій перспективі наша мета – допомогти Україні провести контрнаступ. росія не може і не повинна виграти цю війну.

Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак:

Наша робота - зробити позицію України якнайсильнішою.

Британський прем'єр також заявив про домовленість Франції і Великої Британії навчати українських морських піхотинців, щоб надати Україні «вирішальну перевагу на полі бою» та допомогти виграти війну.

Реакція представників української громадськості

Український боксер Олександр Усик повідомив про умову, за якої прийме пропозицію Тайсона Ф'юрі про розподіл гонорару 70 на 30 (на користь британця) за майбутній поєдинок між ними ([Укрінформ](#)).

Український боксер Олександр Усик:

Гей, пузо. Я приймаю твою пропозицію 70 на 30, щоб вийти на ринг 29 квітня на Вемблі. Але ти маєш пообіцяти пожертвувати Україні 1 млн фунтів стерлінгів одразу після бою. І за кожен день затримки ти заплатиш 1% зі свого гаманця українцям. Домовилися?

Фонд компетентної допомоги армії «Повернись живим» та ПриватБанк трохи більше ніж за місяць зібрали 31 млн грн на вогнетривку форму та льотні шоломи для бригад армійської авіації ([Укрінформ](#)).

Директор Департаменту розвитку та партнерств Фонду «Повернись живим» Олег Карпенко:

Ми дякуємо всім, хто підтримав проект, і допоміг оперативно акумулювати необхідну суму. Вже найближчим часом Фонд придбає та передасть льотчикам спеціальне екіпірування. Вогнетривка форма, що складається з вогнетривких курток, штанів, балаклав і рукавиць, а також льотні шоломи — це те, що буквально рятує життя льотчикам, адже опіки — одна з найбільш поширених травм і причин смертності серед екіпажів вертольотів, які зазнали ворожого ураження. Звіти про використання коштів, як завжди, можна буде побачити на офіційних сторінках «Повернись живим» у соцмережах.

Осередок Союзу українок Америки Нью-Джерсі спільно зі Світовою Федерацією українських жіночих організацій організували в Українсько-американському культурному центрі штату – місті Виппані – захід «Докази та досвід насильства росії у війні проти українців: активістська позиція» ([Укрінформ](#)).

Захід відбувся за участі делегації України на 67-й сесії Комісії ООН зі становища жінок.

Генконсульство висловило вдячність організаторам, учасникам і учасницям заходу за неоціненні внески у справу створення спеціального міжнародного трибуналу для переслідування злочинів росії: агресії, геноциду, воєнних злочинів, у тому числі – використання згвалтувань як військової зброї (...).

В Українському національному музеї (Ukrainian National Museum) у Чикаго (США) відбулось відкриття виставки «Паралельні світи», покликаної розповісти через мистецтво про жахливі реалії руйнівної війни росії проти України ([Укрінформ](#)).

На виставці представлені роботи молодого української художниці Луни Присяжнюк, яка закінчила Illinois Institute of Technology (за напрямом «архітектура») та Київську державну академію декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

Художниця передає на полотнах монументальні залишки української архітектури, скалічені російськими ракетами, інша частина виставки – показує красу мегаполіса Чикаго з його особливою архітектурною аурую.

Найголовніше – що проєкт «Паралельні світи» має вплив на американське суспільство, інтригує, викликає зацікавленість та породжує дискусії.

Частину коштів від продажу картин передадуть до United24 для закупівлі медичного обладнання та UA Resistance Foundation на ініціативу «Ambulances for Ukraine» (...).

Українська діаспора в Анталії (Туреччина), українські дипломати, громадяни України, які виїхали з України в Анталії через широкомасштабну військову агресію росії проти України, взяли участь у благодійному забігу в рамках 11-го Анталійського марафону ([Укрінформ](#)).

У забігу взяли участь представники діаспорянських організацій: «Українська родина», Середземноморське об'єднання українців, Українське культурно-мистецьке об'єднання.

Громадська організація «Жіночий ветеранський рух» — Veteranka, мережа кінотеатрів Multiplex та команда фільму «Бачення метелика» розпочинають благодійний збір коштів на дрони для аеророзвідниць, збір триватиме до 6 квітня - дня виходу фільму в український прокат ([Укрінформ](#)).

Мета акції «Збір на Метелики» — зібрати 200 тисяч гривень на три квадрокоптери до виходу фільму в українських кінотеатрах.

«Бачення метелика» — стрічка, що розповідає про українську аеророзвідницю, яка повертається з полону. Її чекають рідні, друзі, побратими та коханий, але нове життя приносить і нові виклики.

(...) Також напередодні старту прокату в мережі кінотеатрів Multiplex відбудуться благодійні допрем'єрні покази стрічки — всі гроші з квитків будуть перераховані на користь збору.

Цей фільм — портрет української войовниці, історія однієї незламної жінки, яка торкається багатьох тем: від рівності в армії до адаптації колишніх полонених.

Саме на ці проблеми спрямована діяльність «Жіночого ветеранського руху». У стрічці знялися членкині руху Veteranka, учасниця бойових дій парамедик Катерина Приймак та розвідниця, санінструктор Аліна Гордєєва.

20-річна українська тенісистка Марта Костюк прокоментувала свою перемогу на турнірі WTA 250 в Остіні (США) ([Укрінформ](#)).

Марта зазначила, що вона присвячує перемогу Україні та всім нашим людям.

Церемонію нагородження Костюк розпочала зі слів «Слава Україні» (...). Зазначимо, що Марта після перемоги над росіячкою Варварою Грачовою у фінальному поєдинку, не стала тиснути їй руку і відмовилася від традиційної спільної фотосесії з нагородами.

Український поет Сергій Жадан продав у неділю у Нью-Йорку на інсценованому аукціоні бойові прапори добровольчого формування «Хартія» з підписами бійців за 2100 доларів за кожен ([Укрінформ](#)).

Жадан здійснює двотижневий творчий тур по містах Сполучених Штатів, кошти з якого, за його словами, підуть на підтримку сил оборони в Україні.

У неділю, 5 березня, він провів поетичний вечір у Народному домі на Мангеттені, де зібрав сотні глядачів.

Поет прочитав вірші зі старих та нових збірок, зокрема з циклу поезій про сучасну війну, і закликав підтримати коштами збройні сили України.

На інсценованому аукціоні було продано, зокрема, дві книжки Жадана з підписом головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного за 1100 і 1150 доларів, диск «Жадан і Собаки», блоки поштових марок «російський військовий корабель...» з підписом поета (...).

Минулого вікенду на Міжнародному фестивалі документального кіно Artdocfest/Riga показали шість фільмів про війну, розв'язану росією в Україні ([Укрінформ](#)).

В четвер, 2 березня, був показаний видатний фільм, знятий режисерським подружжям, українкою Мілою Тешаєвою та німцем Маркусом Ленцем, «Коли в Бучу прийшла весна» (2022). В ній зображена історія звільненого від окупантів містечка під Києвом. Герої стрічки збирають тіла загиблих, допомагають ідентифікувати та ховати їх. Все показано стримано, без натуралізму. Проте стрічка проймає до кісток. При всьому тому вона залишає надію на світле майбутнє, її герої вірять у Перемогу. Картину представив і відповів на запитання глядачів один зі співавторів, Маркус Ленц.

В п'ятницю, 3 березня, була продемонстрована 28-хвилинна короткометражка «Away/Геть». Її герої – 16-річні художники-біженці з України Андрій та Аліса. На вулицях Будапешта вони роблять простий, але

многозначний перформенс: малюють мапу України, по якій повзають кілька механічних солдатів з літерами Z на спині. Маленькі діти переставлять солдатиків так, аби вони повзли геть за українські кордони тощо.

(...) Війна в Україні, відсіч російській агресії стали основною темою фестивалю Артдокфест. Показник цього – його емблема в жовто-синіх кольорах: три пальці руки, підняти вверх як знак тризуба.

Український боксер Олександр Усик поділився думками про власний досвід після року повномасштабної війни й участь в просуванні глобальної фандрайзингової ініціативи United24 ([Укрінформ](#)).

Український боксер Олександр Усик:

За рік війни я зрозумів, що про деякі речі мовчав. Що потрібно більше присвячувати себе родині. І третє те, що один в полі воїн. Для себе я вирішив, що допомогатиму стільки, скільки зможу. Буду братися за всі проєкти, які допомогатимуть Україні й українцям.

В Usyk Foundation працює дуже крута команда. Я беру участь частково, коли в мене є на це час. Допомагаємо військовим з автомобілями, з обладнанням, одягом. Просто звичайним людям, які потребують звичайних речей, як одяг, їжа, житло. Я просто як самостійна одиниця нічого б не зробив, але ті люди, які мені в цьому допомагають, їм великий респект.

Піаністка із Сімферополя, 17-річна Христина Михайличенко, перерахувала свій гонорар у майже 29 тис. грн на допомогу пораненим українським військовим ([Укрінформ](#)).

Російські окупанти двічі вигнали сім'ю дівчинки з дому. Так, у 2014-му році її родина змушена була виїхати з рідного Криму на материкову Україну. Вони оселилися в м. Ірпінь на Київщині. Під час повномасштабного вторгнення росіян Христина, її мама та сестра ледь врятувалися та змушені були виїхати за кордон. У квітні 2022 року Христина мала дати концерт для фортепіано з оркестром в Національній філармонії в Києві, але через війну виступ скасували. Наразі дівчата дають благодійні концерти для допомоги Україні за кордоном.

Христина - лауреат найвищих премій Міжнародного конкурсу юних піаністів «Сходження», Міжнародного конкурсу «Акорди Хортиці», Міжнародного конкурсу юних піаністів Володимира Горовиця, Міжнародного конкурсу Mercè Maestro.

Вона понад 40 разів виступала з оркестрами та давала сольні концерти у Парижі, Нью-Йорку, Вашингтоні, Брюсселі, Відні, Стамбулі, Байройті та інших містах.

У Києві відбулася презентація збірки «Маріуполь. Книга хоробрих» авторства бійця батальйону «Азов» Руслана «Давіда» ([Укрінформ](#)).

«Давід» у квітні 2022 року прилетів на гелікоптері на оточений завод «Азовсталь», брав участь у міських боях, під час яких втратив ногу. Він повернувся з полону у червні минулого року в результаті обміну.

На сторінках книги «Маріуполь. Книга хоробрих» відображено спогади бійця. Він описує бої та побут захисників Маріуполя, згадує про живих та полеглих героїв, які відзначилися у боях за місто.

Перший надрукований примірник боєць передав командирю «Азова» Денису Прокопенку, якому присвячено один із віршів.

Привітати «Давіда» з презентацією книги прийшли побратими, а також представниці Асоціації родин захисників «Азовсталі».

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Берні відбулася багатотисячна мирна акція на підтримку України ([Укрінформ](#)).

У швейцарському місті Берн відбулася багатотисячна мирна акція на підтримку України, до якої долучилися представники політичних партій, громадських неурядових швейцарських та українських організацій, а також місцеве населення.

Хо́да з 30 метровим синьо-жовтим прапором України відбулась центральною частиною міста та завершилась на головній площі країни перед Федеральним парламентом. Учасники акції вимагали від швейцарського уряду ще більшої та активної підтримки для України.

Депутати Christa Markwalder, Tiana Angelina Moser, Natalie Imboden, Cedric Wermuth наголосили на тому, що війна стосується кожного, і Швейцарія не може лишатись нейтральною, коли щодня гинуть люди і тривають обстріли. Мужність та відвага українців вражає, а Україна бореться за європейські цінності, тож Швейцарія має постійно робити свій внесок.

Вони зауважили, що також необхідно створювати належні умови перебування українців у Швейцарії, поки триває війна.

Крім того, депутати закликали парламент визнати Голодомор 1932-1933 в Україні геноцидом проти Українського народу, який і сьогодні продовжується, а також дозволити реекспорт зброї з третіх країн до України.

Чорнобаївська громада отримала автомобілі від литовських податківців ([Укрінформ](#)).

Чорнобаївська громада Херсонщини вже отримала від податкової служби Литви шість нових авто, ще дві автівки після технічного обслуговування теж доправлять у громаду.

«У Чорнобаївській громаді - шість нових авто. Ще дві автівки після технічного обслуговування теж доправлять у громаду», - йдеться у повідомленні Херсонської ОДА.

Зазначається, що два вантажних мікроавтобуси, три мінівени та три легковики - це допомога податкової служби Литви для Чорнобаївської громади, що донедавна була чи не найгарячішою точкою Херсонської області.

Як підкреслили в ОВА, ворог досі тероризує Херсонщину артударами, але відновлення вже почалося. Автомобілі будуть використовувати для суспільних та інфраструктурних потреб громади.

Більшість поляків вважає, що війна в Україні загрожує безпеці їхньої держави (Укрінформ).

Переважна більшість громадян Польщі (73%) вважають, що війна в Україні загрожує безпеці Польщі. Протилежну точку зору з цього приводу мають 23% поляків, а 3% не визначилися з цього питання.

Про це йдеться в опитуванні, проведеному в лютому польським Центром досліджень громадської думки (CBOS).

«Відсоток респондентів, які вважають, що війна в Україні загрожує безпеці Польщі, знизився на 6% у порівнянні з січнем (79%). Слід пам'ятати, що цей відсоток вже майже рік коливається в межах 70-79%, тому поточний результат не є відхиленням від норми», - зауважують у CBOS.

На думку 37% опитаних, війна завершиться відмовою України від частини території, 22% переконані, що росія відступить з окупованих після 24 лютого територій, а 12% вважають, що вона також виведе війська з територій, окупованих в 2014 році. Водночас 4% вважають, що росія підпорядкує собі цілу Україну, а 26% опитаних утрималися від відповіді на це питання.

Оцінюючи дії НАТО в Україні, 44% опитаних назвали їх занадто обережними, а 39% відповідними до ситуації. На переконання 10% опитаних, вони є надмірними, а 10% не визначилися з цього приводу.

Переважна більшість поляків підтримує надання допомоги біженцям з України. Зокрема, 81% підтримує прийняття Польщею біженців. Проти цього виступає лише 14% респондентів, а 5% не визначилися з цього приводу.

Як йдеться в опитуванні, 46% респондентів підкреслили, що хтось з їхньої сім'ї продовжує допомагати біженцям з України. На думку 67% респондентів допомога, яку Польща надає біженцям з України, є достатньою, 26% вважає її занадто значною, а 3% - замалою.

Оцінюючи роль країн у допомозі Україні, поляки найкраще оцінили дії Польщі (90%), США (82%) та Великої Британії (65%). Найгірше респонденти оцінили Угорщину (54%) та Німеччину (22%).

На переконання 67% опитаних поляків, минулий рік війни в Україні зміцнив міжнародну позицію Польщі, 14% вважають, що не посилив, в 10% висловили думку, що послабив.

Опитування було проведено 6-19 лютого серед 982 дорослих поляків змішаним методом.

Експертні оцінки

([Sky News](#))

Іран таємно поставив велику кількість куль, ракет і мінометних снарядів до Росії для війни в Україні та планує надіслати більше, повідомило Sky News джерело в службах безпеки.

Джерело стверджувало, що два вантажні судна під російським прапором вийшли з іранського порту в січні, прямуючи до Росії через Каспійське море, перевозячи приблизно 100 мільйонів куль і близько 300 000 снарядів.

До складу вантажу входили також нібито боєприпаси для реактивних систем залпового вогню, мінометів і кулеметів.

За словами джерела, Москва заплатила за боєприпаси готівкою.

Здійснити незалежну перевірку обсягу нібито військової допомоги не вдалося. Один експерт попередив, що сума може бути високою.

Однак, як повідомляє Sky News, є припущення, що Іран відправляв певну кількість боєприпасів до Росії, щоб допомогти їй поповнити свої запаси на передовій в Україні.

Вважається, що російські військові запаси закінчуються після більш ніж року повномасштабної війни президента Путіна.

Ця допомога є доповненням до попередніх звинувачень на адресу Тегерану в тому, що він надав Москві сотні смертоносних безпілотників, які зіграли роль у спробах знищити енергетичну інфраструктуру України.

«Росія продовжує використовувати Іран як "тилову базу"», - сказало джерело в службах безпеки, описуючи тісні військові зв'язки між двома країнами.

Західні та українські офіційні особи також попереджали, що Іран може постачати набагато смертоносніші балістичні ракети, але доказів цього поки що немає.

Окрім підтримки Ірану, у західних столицях зростає занепокоєння щодо того, що Китай може розпочати постачання Росії зброєю – крок, який, як попереджали Сполучені Штати, матиме «серйозні наслідки» для Пекіна. Китай заперечує ці звинувачення.

Джерело зі служби безпеки повідомило, що два генеральних вантажні судна, які ймовірно брали участь у перевезенні боєприпасів з Ірану в Росію, називалися Musa Jalil і Begey. Обидва плавають під російським прапором.

Sky News звернулася до власника кораблів у Росії, щоб прокоментувати претензії, але досі не отримала відповіді. Міністерство оборони Росії та МЗС Ірану також поки не відповіли на запит про коментарі.

Джерело повідомило, що один із кораблів вийшов з Ірану приблизно 10 січня, а інший – приблизно 12 січня. Згідно з джерелом, обидва судна, як

вважають, перевозили близько 200 транспортних контейнерів, наповнених зброєю.

Джерело повідомило, що вони впевнені у своїй оцінці кількості боєприпасів, які перевозяться. «Двісті контейнерів на двох кораблях здатні перевозити таку кількість боєприпасів», - додало джерело.

Дослідження відділу даних і криміналістики Sky News підтвердили загальне твердження про рух кораблів, хоча дати дещо відрізнялися.

Незалежно перевірити, що саме перевозили судна, не вдалося.

Морський трекер MarineTraffic зафіксував два кораблі в іранському порту Амрабад на Каспійському морі 9 січня. На супутникових знімках наступного дня, отриманих Sky News, видно, що принаймні одне з суден все ще перебуває в порту.

Згідно з даними морського відстеження, Musa Jalil вийшов з порту близько 10:00 за місцевим часом 10 січня, а Begey – того ж дня.

12 січня, знову ж таки за даними стеження, обидва судна зупиняються біля берегів Туркменістану на пару днів. Причина цього невідома.

Потім «Муса Джаліль» і «Бегей» перетнули Каспійське море і прибули в російський порт Астрахань 27 січня. Згідно з даними стеження, вони залишалися в порту кілька днів до виходу 3 лютого.

Джерело служби безпеки не підтвердило ні назву порту в Ірані, з якого вийшли два кораблі, ні порт Росії, в який вони прибули. Джерело підтвердило, що кораблі прямували до Росії через Каспійське море.

«Іран направив два вантажні кораблі в зону бойових дій в Україні, перевозячи приблизно 200 нових транспортних контейнерів, які містили боєприпаси для російських військових дій в Україні», - повідомило джерело зі служби безпеки.

Джерело вказало, що вантаж, ймовірно, складається з приблизно 100 мільйонів патронів різного розміру - 5,56 мм, 7,62 мм, 9 мм, 12,7 мм і 14,5 мм - для використання в такій зброї, як пістолети, автомати та кулемети.

За словами джерела, кораблі також перевозили ряд інших боєприпасів, включаючи приблизно 300 000 снарядів, таких як 40-мм гранати для гранатометів, 107-мм протитанкові ракети та мінометні снаряди різних розмірів - 60 мм, 81 мм і 120 мм, а також артилерійські ракети (130 мм, 122 мм і 152 мм) і броньові снаряди (115 мм і 125 мм).

Крім того, джерело повідомило, що на борту було близько 10 000 бронежилетів і шоломів.

«Росія платить за боєприпаси готівкою і тим самим обходить західні санкції щодо неї, ігноруючи санкції щодо Ірану», - додало джерело.

Посол України у Великій Британії сказав, що його не здивувало те, що Іран нібито постачає боєприпаси до Росії, і сказав, що очікує, що така підтримка буде більшою, але він закликав Ісламську Республіку припинити своє перебування на «хибному боці історії».

Вадим Пристайко розповів Sky News, що Росії довелося звернутися за допомогою до так званої «коаліції слабких держав», як-от Іран і Північна Корея, через труднощі, з якими вона стикається на полі бою, витрачаючи власні запаси боєприпасів проти українських військ.

Такий рівень артилерійського вогню, як тепер в Україні, не спостерігався з часів Корейської війни – напружені лінії постачання з обох сторін.

Український бригадир стверджував, що російські військові випускали від 60 000 до 70 000 артилерійських снарядів на день.

Американські офіційні особи встановили максимальну ставку в 20 000 щодня. І Україна, і США заявили, що рівень впав через вичерпання запасів.

«Вони – нібито друга за чисельністю армія в світі – вичерпують ресурси, що є чудовим результатом для українських збройних сил», – сказав український посол в інтерв'ю.

Посол сказав, що західні санкції впливають на здатність Росії використовувати свою оборонну промисловість для достатньо швидкого поповнення запасів, але потрібно більше працювати, щоб перекрити інші маршрути. «Ми все ще повинні активно переслідувати іранців та решту цих режимів, щоб вони припинили поставки росіянам, які розпалюють війну в Україні», – сказав пан Пристайко.

Генерал сер Річард Берронс, колишній старший британський військовий офіцер, сказав, що надходження 300 000 снарядів з Ірану, хоч і корисне для Росії, не є ключовим чинником, враховуючи швидкість стрільби.

Але якщо Китай вирішить надати свої величезні запаси боєприпасів військовій машині президента Путіна, це буде «дуже, дуже важко для України», додав він.

[\(Bloomberg\)](#)

Дефіцит російського бюджету підскочив у перші два місяці року. Дефіцит сягнув 2,58 трильйона рублів (34 мільярди доларів), а витрати – 5,74 трильйона рублів, повідомило Міністерство фінансів Росії у понеділок. Незважаючи на те, що загальні місячні показники не висвітлювалися, видатки в лютому були нижчими за січневий показник у 3,12 трильйони рублів.

Незважаючи на те, що бюджет знаходиться в мінусі, міністерство заявило, що воно поставило собі за мету утримати дефіцит за рік у прийнятних межах. Воно звинуватило у стрибку видатків великі початкові витрати цього року.

«Основною причиною скорочення дефіциту є падіння державних витрат на 15% після надзвичайно великих видатків у перший місяць року. Тим не менш, Москві буде важко збалансувати свої бухгалтерські книги, оскільки дохідність внутрішніх суверенних облігацій злетіла вище 11%, а

ненафтові доходи продовжують скорочуватися», стверджує російський економіст Олександр Ісаков.

Санкції та інші обмеження, запроваджені США та їхніми союзниками через вторгнення Росії в Україну, сильно вдарили по прибутках країни від експорту енергоресурсів, оскільки обмеження набули чинності за останні кілька місяців.

Неенергетичні доходи впали на 9%, що менше, ніж падіння на 28% у січні. Bloomberg Economics очікує, що дефіцит федерального бюджету цього року складе 3-4% валового внутрішнього продукту.

У міністерстві заявили, що зміни формули ціноутворення на нафту для розрахунку податків допоможуть полегшити тиск на бюджет, особливо у другому півріччі.

[\(The Economist\)](#)

22 вересня 1941 року Великобританія оголосила тижнем «танків для Росії», а заводи виготовляли броню для «відсічі диким загарбникам». Дружина радянського посла в Лондоні охрестила перший танк особисто: «Сталін». Перший танк «Леопард», який прибув до України, подарунок Польщі в лютому, залишився невідомим. Але це авангард значного арсеналу, який прямує до України. Хоча зараз усі погляди прикуті до битви за місто Бахмут на сході, незабаром увага буде звернена на очікуваний контрнаступ, який може розпочатися вже у квітні.

Leopard німецького виробництва був у центрі часом бурхливих дебатів між партнерами України. 25 січня канцлер Німеччини Олаф Шольц поклав кінець тижням роздумів, пообіцявши надіслати Leopard 2a6, вдосконалений варіант танка. Багато хто вважав, що це призведе до потоку пожертвувань з дюжини інших європейських країн, які керують Leopards. Це було скоріше цівкою. Наразі коаліція залучила лише два батальйони найсучасніших «Леопардів» (в українському танковому батальйоні має бути 31 танк). Данія, Німеччина та Нідерланди також закуповують для України щонайменше 100 старіших, але відремонтованих Leopard 1a5, утворюючи ще три батальйони.

«Леопарди» доповнюються різноманітною колекцією інших танків. Британія відправляє роту з 14 Challenger 2. Америка пообіцяла 31 m1a2 Abrams, найдосконаліший танк у своєму арсеналі, хоча вони можуть не надійти цього року. Польща, яка пообіцяла 14 «Леопардів» і вже відправила в Україну близько 250 танків Т-72 радянського виробництва, надішле 60 модернізованих Т-72. Різноманітні бойові машини піхоти, від застарілої радянської БМП-1 до американських машин Stryker і Bradley, доповнять бронетанкові бригади.

Проте фіксація уваги на танках відвернула увагу від більш важливої проблеми зміни стратегії. У грудні Америка і Британія зрозуміли, що затяжна війна не в інтересах Заходу. Крім того, Росія виявилася ще слабшою, ніж вважалося раніше. Настрій, як каже один чиновник, котрий брав участь у цих

дискусіях, був такий: «Якщо ми хочемо щось змінити, нам потрібно щось змінити». Переломний момент стався 20 січня на восьмому засіданні Контактної групи з питань оборони України, зустрічі міністрів оборони під керівництвом США, яка проводиться приблизно раз на місяць на великій американській авіабазі в Рамштайні в Німеччині. Там союзники погодилися оснастити Україну комплектом, який перевищує вартість однієї дивізії, з метою надати Україні більшу частину цього до кінця березня.

Потік зброї відповідно перетворився з цівки на повінь. З усієї військової допомоги, обіцяної Пентагоном з початку війни, 40% — понад 8 мільярдів доларів — надійшло протягом трьох місяців після 9 грудня. Один європейський чиновник із питань оборони каже, що надходження зброї, погоджене в Німеччині тільки в січні, становить дві третини від загальної кількості, надісланої в Україну за весь 2022 рік. Більшість пожертвувань хоч і поступаються танкам за звабливістю, усе ж мають вирішальне значення — останній американський пакет включає, наприклад, броньовану мостоукладальну техніку, яка буде життєво необхідною для будь-якого наступу на півдні чи сході.

У результаті українська армія трансформується. Основна частина її техніки все ще радянського походження. Але в той час як наприкінці минулого року співвідношення українських і західних комплектів становило п'ять до одного, очікується, що воно впаде до п'яти до двох із надходженням допомоги. Іншими словами, майже третина української армії скоро матиме стандартну комплектацію НАТО. Генерал Валерій Залужний сподівається, що згодом він матиме у своєму розпорядженні три нові армійські корпуси, у кожному з яких буде по шість бригад, кожна з яких налічуватиме понад 20 000 чоловік.

Наступ Росії, який розпочався наприкінці січня, був спрямований, зокрема, на те, щоб змусити Україну задіяти резерви, що значно ускладнило би організацію контрнаступу. Останніми днями російські війська та найманці просунулися вглиб Бахмута, міста Донецької області, яке з літа минулого року перебуває під російським штурмом. Але битва за місто призвела до значно більших втрат росіян, ніж українців. І що важливіше, генерал Залужний unikнув очевидної пастки.

Замість того, щоб кинути значні резерви в Бахмут, щоб врятувати місто, яке має більш символічну, ніж військову цінність, він відправив війська за кордон для навчання на новій техніці. З січня Тренувальне командування 7-ї армії США проводить п'ятитижневі курси для українських підрозділів на полігоні Графенвер у східній Баварії. Під час наступальних дій минулого року українська армія здебільшого атакувала ротними формуваннями. Навчання в Графенвері має на меті об'єднати їх у більші батальйони та бригади, здатні вести «загальнозбройну» війну, в якій піхота, бронетехніка, артилерія та інші види бойової техніки діють разом, а не просто послідовно, як це переважно є тепер.

Думки західних офіційних осіб розділилися щодо того, чи буде всього цього достатньо, щоб вигнати Росію з приблизно 18% території України, яку вона зараз контролює. Щомісяця через Графенвер проходить лише один батальйон солдатів; значна частина української армії все ще складається з мобілізованих чоловіків з обмеженим досвідом. Боєприпаси залишаються серйозною проблемою, оскільки західні союзники повільно нарощують виробництво. А брак повітряних сил України може стати ще більшою проблемою, якщо російські військові літаки виявлять готовність йти на більший ризик під час будь-якого українського наступу.

З іншого боку, російська армія в жахливій формі. Якщо після завоювання Бахмута вона вирішить прорватися далі в Донецькій області, їй доведеться ще більше витратити власні мізерні резерви. Їм доведеться стягувати підрозділи з інших частин довгої лінії фронту, створюючи прогалини, якими Україна може скористатися, припускає Густав Грессель з аналітичного центру Європейської ради з міжнародних відносин. Союзники України уважно стежать за слабкими місцями росіян.

2 березня Марк Міллі, старший американський генерал, відвідав настільні військові ігри, які проводить Америка на базі у Вісбадені, щоб допомогти українським офіцерам розглянути різні варіанти наступу. Мало хто думає, що Україна зможе відновити свої довоєнні кордони одним ударом, не кажучи вже про те, щоб повернути територію, включно з Кримом, захоплену Росією в 2014 році. Але якщо Україна зможе вирвати ще один значний шматок своєї землі з-під російської окупації, як це було минулого року на північному сході, навколо Харкова, і на півдні, навколо Херсона, це підважило би переконання — висловлене серед інших генералом Міллі — що війна приречена зайти в глухий кут.

(Укрінформ)

Польський генерал, екскомандувач сухопутних військ Польщі Вальдемар Скшипчак:

Одного батальйону танків (Leopard 2 – ред.) не вистачить. Для ефективного контрнаступу українцям потрібно 16-20 батальйонів сучасних танків. Необхідно мати сильний бронетанковий кулак у кільканадцять батальйонів, які зможуть прорвати оборону, а потім переслідувати відступ росіян.

За його словами, політичні рішення на Заході приймаються «дуже повільно», а повинні бути «швидкими». Він зауважив, що Україна просила про сучасні танки ще восени, але починає отримувати їх лише зараз.

На його переконання, Захід має визначитися, чи хоче він, щоб Україна перемогла ще в цьому році, не розтягуючи війну надовго. Якщо так, то для цього танки потрібно надавати Києву не так, як зараз, «методом крапельниці - один батальйон сучасних танків на пів року».

«Повинні бути рішучі дії, що дадуть українській армії якісну перевагу над російською. Країни Європи повинні віддати Україні більше своїх танків із власних арсеналів, а потім поповнити їх завдяки новому виробництву бронетехніки. Для того, щоб розбити росіян, Україні потрібно 400-500 сучасних танків», - констатував Скшипчак.

Він додав, що йдеться про всі види сучасних танків, зокрема, Leopard, Abrams, Challenger.

(УНІАН)

Політолог і публіцист Андрій Піонтковський:

Китай і США розглядають угоду з Росії та українського питання. Пекіну пропонуються російські території, щоб він не допомагав противнику.

Падіння Путіна безумовно відкриє період російської смуги і ослаблення Росії. Китай ніколи не забував про свої національні завдання, про повернення як мінімум споконвічних китайських земель від Владивостока до Північного моря, як вони називають Байкал. Росія залишиться вже не тільки просто молодшим партнером, абсолютно залежним. Стратегічно це працює на користь великого Китаю, він спокійно готується до поглинання своєї здобичі тим чи іншим способом.

Ослаблення Росії в результаті поразки створює для Китаю можливість фактично перетворити всю зону за своїм політичним домінуванням.

Незалежно від наміру окремих осіб на столі явно лежить політичне рішення для Китаю. Сполучені Штати згодні на поширення китайського впливу в Сибіру за умови, що Китай відмовляється від своїх амбіцій і територіального захоплення Тайваню. Ось така угода вона стає абсолютно очевидною.

(Еспресо)

Опозиціонер, колишній депутат Держдуми Росії Марк Фейгін:

Росіяни вважають, що мають Луганщину під повним окупаційним контролем, а от з Донеччиною потрібно завершити та вийти більш різко на якісь переговори. Путін у будь-якому випадку хоче залишити за собою Донбас, а розмінною картою зробити частини Запорізької, можливо, Херсонської областей. Крим і Донбас – це важливі точки. Командуванню ЗСУ зрозуміло для чого Бахмут тримається, щоб продовжувати сковувати сили РФ, щоб російські частини зазнавали втрат. Сім тижнів – це максимальний термін, який треба протриматись Бахмуту, коли почнеться наступ Збройних Сил України.

Понад 50 тисяч військових РФ зараз воює під Бахмутом та продовжуватимуть перебувати в зоні боїв на сході. Для російського Кремля важливо взяти увесь Донбас. Тобто Донеччину й Луганщину, щоб отримати переговорну позицію. Але росіяни не зможуть втримати ці території, якщо Україна отримуватиме у заявленому об'ємі зброю, і здійснить

контрнаступальну операцію. Стратегія Росії побудована саме на досягненні максимального можливого результату, окупація всього Донбасу, і зробити його об'єктом переговорів.

([Обозреватель](#))

Співдиректор програм зовнішньої політики, координатор міжнародних проєктів Центру Разумкова, військовий експерт Олексій Мельник:

Що стосується загалом перспективи ескалації в плані наступу та контрнаступу, то абсолютно очевидним є те, що підготовка до цього іде як з українського, так і з російського боку. Ключовим фактором будуть погодні умови. Не факт, що чекатимуть, доки повністю підсохне ґрунт, щоб з'явилася можливість застосовувати важку техніку. Тому що кожна із сторін намагатиметься перехопити ініціативу, тобто випередити дії противника і нав'язати свою гру.

Згідно з більшістю прогнозів, це має статися у середині квітня. На той час, очевидно, вже встановиться суха погода, але якщо одна зі сторін почне наступ раніше, інша сторона також буде вносити корективи.

(...) переговорні позиції зараз формуються на лінії фронту. Розрахунок Росії на те, що, наприклад, оперативне оточення суттєвого угруповання українських військ може спонукати Україну до того, щоб сісти за стіл переговорів на вигідних для Москви умовах.

Окрім того, в Росії є ще один фактор, який також спонукає їх до подібних заяв та ініціатив. Це те, що Росія зараз гостро потребує перерви для накопичення ресурсів, для розгортання виробництва озброєнь, яких не вистачає, для пошуку джерел, де можна закупити озброєння і боєприпаси. Тому бажання Росії досягти якогось перемир'я, припинення вогню — це очевидний факт.

Щодо заяви Лаврова (про те, що росія не відмовляється від переговорів, ред) і не тільки його, то головні адресати — це західні партнери, насамперед Вашингтон. У них принаймні дві мети. Перша — це уповільнити або ж перешкодити нарощуванню поставок військового обладнання, боєприпасів, озброєння українській стороні її партнерами. Друге — це програма максимум: переконати Вашингтон, що питання України має вирішуватися між двома великими гравцями, а Україну просто поставити перед фактом. Але, як ми бачимо з дій наших партнерів, це також малоперспективно.

(...). Дійсно, одна з цілей, яку вони (росіни, ред) мають, (виводячи в Чорне море кораблі з «Калібрами», - ред) — постійно «кошмарити» Україну й тримати її в напрузі, зокрема, й за допомогою «Калібрів». Це також літаки Міг-31 чи стратегічна авіація, яка час від часу піднімається в повітря, але не виконує пусків.

(...). цілі залишаються традиційні: окрім військових об'єктів, це переважно об'єкти інфраструктури. Були заяви російської сторони про те, що вони збираються знищувати запаси паливно-мастильних матеріалів.

Це свідчить про їхню недостатню поінформованість про те, що Україна вжила певних заходів, щоб ці запаси не були такими вразливими, як це було влітку минулого року. Тобто нафтобази вже не повинні використовуватися для накопичення тисяч тонн паливно-мастильних матеріалів.

Окрім того, те, про що постійно говорять росіяни, і те, що вони намагалися робити раніше, — це атаки на об'єкти інфраструктури в Україні. Не лише енергетичні, але також транспортні — це мости, переправи тощо. Власне, це те, що може якимось чином вплинути на здатність України провести масштабний контрнаступ.

(...). Проблема Придністров'я є, але я був би дуже обережним у контексті сценарію того, як Україна може вирішувати цю проблему за допомогою військових інструментів. Оскільки ключовою загрозою, яка виходить з Придністров'я, є не стільки російський контингент, який там знаходиться, скільки загроза внутрішньої дестабілізації Молдови з застосуванням відпрацьованих гібридних інструментів.

Якщо Росія зможе створити там внутрішній насильницький конфлікт, неважливо, якого масштабу, то це буде фактором, який відволікатиме як українські сили, так і сили міжнародної спільноти для врегулювання цього потенційного конфлікту.

Озвучуються ініціативи про те, що Україна може на запит Молдови ввести свої сили в Придністров'я та деблокувати цей анклав. На мій погляд, це надзвичайно ризиковано, тому що те, що для Росії було б дуже вигідним, — це спровокувати Україну на такий крок.

Навіть якщо б дійсно Україна спільно з молдовськими силами оборони встановила військовий контроль над Придністров'ям, то ті військові склади, які розташовані на цій території, негайно стають цілями для атак російськими ракетами. Масштаб катастрофи, який може статися там, перебиває будь-які можливі вигоди від таких дій з боку української сторони.

За оцінками експертів, це може бути вибух, рівний 50 кілотоннам. Це небезпека руйнувань, які вийдуть за межі самого Придністров'я з величезною кількістю людських жертв. Росія легко піде на такий крок, якщо в неї буде хоча б один легітимний привід для цього.

([Центр Разумкова](#))

**Директор економічних і соціальних програм Центру Разумкова
Василь Юрчишин:**

Незаперечно, для прискореного відновлення Україна конче потребує міжнародних інвестицій. У попередні десятиліття країна так і не спромоглася стати інвестиційно привабливою, а іноземний інвестор практично її обходив. Хоча владою й придумувалось і ухвалювалось безліч стимулів і рішень, під

які створювались десятки державних установ, однак обсяги припливу прямих іноземних інвестицій так і залишались чи не найменшими у Європі. То чи є підстави їх очікувати сьогодні? Якщо так, то на які можна очікувати, а яких інвестицій слід остерігатись?

Якщо ще у минулому десятиріччі країни докладали зусиль до якнайширшого залучення іноземних інвестицій (найкраще у вигляді прямих), то сьогодні дедалі більше країн все частіше вдаються до обмежень і більш жорсткого регулювання, захищаючи власне економічне (а з тим і політичне) середовище від зовнішніх впливів за допомогою суворішого відбору інвестицій.

Нагадаємо, ще у травні 2021р. (майже за рік до російського вторгнення) Єврокомісія опублікувала «Робочий документ персоналу щодо стратегічних залежностей та спроможностей» (Staff Working Document on Strategic Dependencies and Capacities), в якому було проаналізовано сфери безпеки, охорони здоров'я, зеленої та цифрової трансформації, рідкісних матеріалів і напівпровідників на предмет залежності від зовнішнього світу, а також напрями їх захисту від недружнього входження. Тому інвестиційний *friend-shoring* (дружні інвестиції) вже напевне сприймається як ще одна ознака нинішнього десятиріччя.

Ставлення ж в Україні до іноземних інвестицій вірогідно також потребує оновлення, насамперед у частині походження інвестицій та їх чистоти. Нагадаємо, з накопиченого інвестиційного запасу у 2013р. (напередодні першої російської війни) обсягом \$51,7 млрд, лідером за сукупними надходженнями були офшорні рахунки Кіпру – \$15,9 млрд (30% загального) та Нідерландів – \$8,7 млрд. Однак, за твердженнями фахівців, такі інвестиції у значній своїй масі мали українське і російське походження, а офшорні рахунки приховували раніше виведені капітали (для зменшення податкових вилучень і надалі отримання додаткових пільг при поверненні як для іноземних інвестицій). Відтак, дійсні російські інвестиції в Україну були втричі більшими, ніж офіційно зареєстровані, що, звичайно, розширювало можливості економічного і політичного контролю і тиску. І хоча після першої російської агресії 2014р. такі можливості зменшились, однак використання кіпрського ресурсу залишалось значимим. Так, у 2021р. з \$7,3 млрд ПІІ, які надійшли до України, інвестиції з Кіпру склали чверть.

Однак, навряд чи кіпрські гроші будуть поспішати повертатись до України разом зі звільненням країни. А в умовах ризиків потенційної нової повномасштабної російської агресії інвестиційні наміри як вітчизняного, так і міжнародного бізнесу взагалі слабкі. Вочевидь, потрібні значимі сигнали для бізнесу про те, що, не зважаючи на зовнішню військову загрозу та внутрішні українські негаразди, їх інвестиції в країні зможуть бути збережені і захищені. Підкреслимо, винятковість нинішньої ситуації в Україні диктує необхідність нетрадиційних рішень.

Найголовнішим тут виступає те, що сьогодні Україна очікує надходження значних ресурсів (у т.ч. інвестиційних) у рамках «плану Маршалла», які (ресурси) за обсягами будуть на порядок перевищувати потенційні обсяги з «традиційних» джерел. В таких умовах, (на тлі «плану Маршалла») вказаним сигналом для бізнесу цілком зможе стати зміна підходів до визначення і допуску «дружніх інвестицій».

Фактично, має йтися про те, що ресурси, які надходитимуть в рамках плану Маршалла (і які стають основою нової інвестиційної політики), зможуть поповнюватись лише зрозумілими і прозорими приватними (вітчизняними та іноземними) ресурсами, для яких встановлюється зрозумілі єдині інституційні рамки та умови. Зрозуміло, капітали, які не вписуються в такі рамки, не можуть бути допущені до впровадження в Україні.

Які ж оновлені інституційні рамки, нові ідеологічні накреслення сприятимуть відкриттю шляхів для входження інвестицій нової якості?

По-перше, скасування всіх спеціальних пільг (фіскальних, адміністративних) для (іноземних) інвестицій і гарантія рівного доступу для вітчизняних та іноземних компаній, як державної, так і приватно форми власності до всіх інвестиційних проєктів, а також всіх ресурсів. Статус «іноземного інвестора», як вказувалось, використовувався (часто зловживався) для покращення умов діяльності, навіть якщо у дійсності капітали, що вводяться, просто повертались «додому». Тому будь-яка дискримінація не допустима.

По-друге, встановлення критерію для визначення дружніх інвестицій. Так, до входження допускаються інвестиції, походженням лише з тих країн, які: (або) при голосуванні в ООН завжди підтримували українських позицій. (Нагадаємо, дві країни, які претендують на світове лідерство – Китай та Індія – не підтримують відповідні резолюції), (або) не мають статусу «податкових гаваней».

По-третє, ліквідація всіх наявних (і запровадження заборони на впровадження нових) «гібридних» інструментів «сприяння» (типу «інвестиційних нянь»). Всім інвесторам у рівній степені потрібні чіткі зрозумілі правила гри, а не механізми вишукування сумнівних пільг.

По-четверте – розформування всіх численних державних інститутів та структур (агентства, комітети, ради та ін.), створених у попередні роки для управління інвестиціями. А «план Маршалла» зможе стати результативним та ефективним координатором проєктів розвитку України.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №138/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КИРИЧКА Тараса Володимировича — капітана

ЯКОВЕНКА Романа Сергійовича — майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ДОНЦЯ Олександра Вікторовича — підполковника

ОЛЕКСІЄНКА Владислава Юрійовича — старшого лейтенанта

СЛИЗОВСЬКОГО Сергія Миколайовича — підполковника

СТАДНИКА Олега Дмитровича — підполковника

СТАРОДУБЦЕВА Дмитра Вікторовича (посмертно) — капітана

УДОВІЧЕНКА Миколу Івановича — молодшого лейтенанта

ШЛАПАКА Миколу Володимировича (посмертно) — лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

СТАДНИКА Олександра Павловича — старшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЕКСЄЄВЦЯ Андрія Вікторовича (посмертно) — старшого сержанта

БОНДАРЕНКА Микиту Сергійовича — солдата

ВИННИКА Юрія Михайловича (посмертно) — старшого солдата

ВЛАСЮКА Сергія Григоровича (посмертно) — старшого солдата

ГАВРИЛЮКА Павла Володимировича — старшого солдата

ГОШОВСЬКОГО Ігоря Романовича — солдата

ГУСЄВА Сергія Валерійовича — сержанта

ДЕРМАНСЬКОГО Олега Степановича (посмертно) — солдата

ДИСІНА Олексія Анатолійовича — солдата

ДЯТЛОВСЬКОГО Дмитра Володимировича (посмертно) — старшого сержанта

СМЕЛЬЯНОВА Валентина Ярославовича — солдата

ІЧАНСЬКОГО Вадима Олександровича — штаб-сержанта

КАХЦАЗОВА Віктора Анатолійовича (посмертно) — молодшого сержанта

КОЛОБЧУКА Володимира Вікторовича — солдата

КУЗЬМЕНКА Юрія Володимировича — старшого сержанта

ЛЕВКІВСЬКОГО Ростислава Валерійовича — старшого солдата

НЕДБАЙЛА Олександра Андрійовича (помертно) — солдата
НЕСЕНА Олександра Олександровича — старшого солдата
НЕСТЕРЧУКА Артема Івановича — сержанта
ПЕТРИКА Олексія Михайловича — молодшого сержанта
ПОПИКА Дмитра Вікторовича — молодшого сержанта
ПОСТОВІТЮКА Ростислава Валерійовича — молодшого сержанта
ПРИТИКУ Юлія-Владислава Юрійовича — старшого солдата
ПРОКОПЧУКА Романа Анатолійовича — молодшого сержанта
СЕМКА Віктора Юрійовича — старшого солдата
СИДОРЧУКА Олександра Михайловича (помертно) — солдата
СОБЧУКА Тараса Володимировича (помертно) — солдата
СОЛОДИНСЬКОГО Богдана Вікторовича — солдата
СТОЦЬКОГО Дмитра Миколайовича — сержанта
ТАРАСЮКА Івана Анатолійовича — молодшого сержанта
ТЕРЕЩЕНКА Олександра Валерійовича — старшого солдата
ШЕВЧЕНКА Романа Вікторовича — сержанта
ШКРИБНЮКА Сергія Миколайовича — старшого сержанта
ШОКУРА Юрія Васильовича — солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

ІГНАТІЄНКА Олександра Михайловича — полковника
ОПАНАСЮКА Сергія Андрійовича — полковника
САВЕНКА Олександра Васильовича — полковника
ТКАЧЕНКА Ігоря Анатолійовича — майора
УЛЬЯНОВА Володимира Вікторовича — підполковника
ЯКУСИКА Анатолія Лукашевича — майора

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АВДЄЄВА Євгена Володимировича — солдата
АДАЛЬЄВА Максима Анатолійовича — старшого солдата
БАРШАЦЬКОГО Вадима Олександровича — старшого солдата
БОРИСЕНКА Олександра Володимировича — головного сержанта
ГОЛОВКА Максима Олександровича — старшого солдата
ГОЛЯРЧУКА Андрія Ростиславовича — головного сержанта
ЗАБАВУ Дмитра Федоровича — сержанта
КЛИНОВСЬКОГО Івана Миколайовича — старшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Євгенія Сергійовича — капітана
КОЛОМОЙЦЯ Євгена Ігоровича — старшого солдата
КОРОЛЯ Ігоря Павловича — сержанта
КУДРИЦЬКОГО Дениса Андрійовича — старшого сержанта
МИХАЙЛОВА Вячеслава Ігоровича — лейтенанта
МУРАШОВА Дмитра Петровича — солдата
ОДИНАКА Станіслава Тарасовича — старшого солдата
ПЕШКА Дмитра Дмитровича — штаб-сержанта
РУДНИЦЬКОГО Дмитра Дмитровича — молодшого сержанта

САВИЦЬКОГО Владислава Валерійовича — солдата
САККЕРА Вячеслава Андрійовича — лейтенанта
ТРАЧУКА Назара Петровича — солдата
ЧОПЕЯ Петра Ігоровича — старшого солдата
ЧУПРИНУ Владислава Миколайовича — молодшого сержанта
ЩАВІНСЬКОГО Павла Вікторовича — капітана
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АНДРІЄНКА Сергія Миколайовича — солдата
БАБИЧА Дениса Олеговича — старшого сержанта
БАЛАНОВСЬКОГО Олексія Васильовича — молодшого сержанта
БУЛАХА Віталія Віталійовича — старшого солдата
ВАСИЛЬЧЕНКА Владислава Валерійовича — старшого солдата
ВОРОЩАКА Пилипа Андрійовича — старшого солдата
ГАКМАНА Сергія Олексійовича — капітана
ГАЛАНЮКА Володимира Миколайовича — солдата
ГЕЛЕВЕРЮ Дмитра Юрійовича — старшого солдата
ГЛИТЕНКА Сергія Миколайовича — солдата
ГОПЕЯ Петра Васильовича — солдата
ГОРБУНОВА Сергія Андрійовича — солдата
ГРИНЖОЛУ Олександра Олександровича — старшого солдата
ГУМЕННОГО Володимира Сергійовича — солдата
ГУНЬКА Вадима Вадимовича — солдата
ДОВГОГО Юрія Олександровича — солдата
ДОСІНА Станіслава Валерійовича — солдата
ДРОНОВА Дмитра Андрійовича — солдата
ДЯЧЕНКА Дмитра Павловича — солдата
ЄРМОЛЕНКА Романа Вікторовича — солдата
ЖУКОВА Олексія Володимировича — солдата
ЗАРУЧЕВСЬКОГО Миколу Сергійовича — старшого солдата
ЗЮЗЮ Олександра Володимировича — солдата
КАНДИБКУ Юрія Геннадійовича — солдата
КІЛЬДЮШКІНА Віталія Васильовича — солдата
КОВАЛЕНКА Ігоря Вікторовича — солдата
КОЛОДЯЖНОГО Івана Сергійовича — солдата
КОНОНОВИЧА Василя Антоновича — старшого солдата
КРАМСЬКОГО Владислава Юрійовича — солдата
КУПРІЯНОВА Дмитра Геннадійовича — сержанта
КУПРІЯНОВА Марка Дмитровича — солдата
ЛИПЕЦЬКОГО Івана Михайловича — солдата
ЛІСНЯКА Сергія Володимировича — сержанта
ЛОГІНОВА Юрія Вікторовича — солдата
МАЗУРА Володимира Михайловича — солдата
МАТВІЙЧУКА Андрія Андрійовича — молодшого сержанта

МИЙГЕША Михайла Івановича — солдата
МИХАЙЛОВА Олега Вікторовича — молодшого сержанта
НАБОКА Сергія Борисовича — солдата
НЕЛУ Олега Анатолійовича — солдата
НЕТРЕБСЬКОГО Богдана Володимировича — солдата
НЕЧИПОРУКА Костянтина Володимировича — старшого сержанта
НЕЧИТАЙЛА Олександра Юрійовича — молодшого сержанта
НІКОЛЮТІНА Олександра Олеговича — солдата
ОБЛІВІНА Микиту Андрійовича — старшого лейтенанта
ОЛЬХОВАТСЬКОГО Віктора Вікторовича — молодшого сержанта
ПАНЧЕНКА Олександра Ігоровича — молодшого сержанта
ПАНЧЕНКА Романа Юрійовича — старшого солдата
ПЕРШИНА Олексія Юрійовича — лейтенанта
ПОЛОНСЬКОГО Андрія Андрійовича — сержанта
ПРИТУЛУ Сергія Вікторовича — старшого солдата
РЕБРЕЯ Івана Михайловича — солдата
РІЗНИКА Івана Ільковича — солдата
РЯБЕНЬКОГО Іллю Михайловича — солдата
САВЧЕНКА Олексія Миколайовича — сержанта
САВЧУКА Ігоря Леонідовича — старшого солдата
САПЕЛЬНИКОВА Дмитра Олексійовича — молодшого сержанта
СЕМИДЬЯНОВА Данила Євгеновича — солдата
СИВОВОЛА Сергія Олександровича — солдата
СИРОТЮКА Івана Васильовича — солдата
СКРИННИКА Максима Євгенійовича — солдата
СЛЄПОВА Сергія Сергійовича — молодшого сержанта
СОКУРЕНКА Віктора Володимировича — солдата
СОЛЬЧАНІКА Володимира Володимировича — старшого солдата
ТИМОЩУКА Антона Олександровича — старшого солдата
ТИХОГО Едуарда Юрійовича — солдата
ТОЛКАЧОВА Назара В'ячеславовича — молодшого сержанта
ФАТЄЄВА Володимира Володимировича — солдата
ФЕСЕНКА Євгена Валерійовича — солдата
ХІЛЬКА Андрія Павловича — старшого солдата
ЧОРНУХУ Сергія Романовича — молодшого сержанта
ШЕВЯКОВА Олега Анатолійовича — солдата
ШОВКУНА Сергія Станіславовича — штаб-сержанта
ЩЕРБАТОГО Сергія Миколайовича — солдата
ЯНЧУКА Романа Валентиновича — сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
КОСТАЩУКА Валерія Васильовича — сержанта
РИХЛІЦЬКОГО Миколу Володимировича — старшого лейтенанта медичної служби

СІВАЄВУ Галину Нестерівну — старшого сержанта
СТУДЕНТА Мар'яна Девкадійовича — старшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

7 березня 2023 року

Додаток 2

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №140/2023

Про нагородження медаллю «Захиснику Вітчизни»

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю**:

Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»

БАНЗЕРУКА Сергія Миколайовича — майора

БАТОЖСЬКОГО Михайла Івановича — солдата

БАШТАНЕНКА Сергія Олександровича — солдата

БІЛИХА Олександра Сергійовича — старшого солдата

БОЖКА Олександра Івановича — солдата

БОНДАРЕНКА Віталія Миколайовича — солдата

БОРЗИЛОВА Дмитра Олександровича — солдата

БРОКОПА Олександра Миколайовича — солдата

БУЛАСА Костянтина Вікторовича — старшого солдата

ВОЛКОВА Василя Володимировича — молодшого сержанта

ВОРОБІЙОВА Максима Володимировича — старшого солдата

ВОРСАКОВА Ярослава Михайловича — старшого солдата

ГАНЗІЯ Артема Павловича — старшого солдата

ГНАТЮКА Олега Олексійовича — солдата

ГОРБАЧА Дмитра Олександровича — солдата

ГОРОЖАНІНА Дмитра Олександровича — сержанта

ГРИГОРЕНКА Віктора Миколайовича — солдата

ГРИЩУКА Олександра Олексійовича — молодшого сержанта

ГУЗІКА Віталія Олексійовича — старшого сержанта

ДЗЕДЕВИЧА Олексія Вікторовича — солдата

ДІДЕНКА Максима Васильовича — старшого солдата

ЗАБАНДЖАЛУ Василя Володимировича — старшого солдата

КАБАНОВА Сергія Вікторовича — солдата

КАЛАШНИКОВА Леоніда Юрійовича — солдата

КАЛІНІЧЕНКА Володимира Олексійовича — молодшого сержанта

КАРЯВЦЯ Максима Олександровича — солдата

КАШУБУ Олексія Івановича — солдата

КЕСЮРА Максима Ігоровича — молодшого сержанта

КІРСЄВА Максима Юрійовича — солдата

КІСЕЛЬОВА Дениса Олеговича — солдата

КЛИЩЕВСЬКОГО Сергія Георгійовича — старшого солдата
КОЖАРІНОВА Сергія Сергійовича — солдата
КОЗИНА Володимира Миколайовича — солдата
КОЗЮБЕРДУ Артема Олександровича — солдата
КОСТЕНКА Дмитра Федоровича — солдата
КРИВИЦЬКОГО Вадима Валерійовича — солдата
КУБАРЕНКА Віталія Миколайовича — старшого солдата
КУДЕЛЮ Євгена Васильовича — солдата
КУЗЬМИНА Івана Валерійовича — солдата
КУЛІША Миколу Васильовича — старшого солдата
КУРНОСА Сергія Миколайовича — солдата
КШЕНСЬКОГО Віталія Олександровича — солдата
ЛАГУТУ Романа Борисовича — старшого солдата
ЛИТВИНЕНКА Олега Олександровича — молодшого сержанта
ЛОПУШАНСЬКОГО Олександра Олександровича — майора
МАРТОНА Віталія Володимировича — солдата
МАСЛОВА Андрія Олексійовича — молодшого лейтенанта
МОНАСТИРЬОВА Андрія Вячеславовича — солдата
МУСТАФАЄВА Олександра Володимировича — старшого солдата
МУХІНА Віталія Анатолійовича — солдата
НАГАЙЦЯ Владислава Феліксівича — солдата
НАЗАРЕНКА Владислава Володимировича — старшого солдата
НАЗАРЕНКА Миколу Анатолійовича — сержанта
НУЖДУ Олексія Олександровича — солдата
ПАДЗЮРА Євгена Вікторовича — солдата
ПАНАСЕНКА Дмитра Миколайовича — старшого лейтенанта
ПАНЧЕНКА Богдана Валерійовича — старшого лейтенанта
ПАРАЩЕНКА Юрія Костянтинівича — солдата
ПАРХОМЕНКА Анатолія Андрійовича — солдата
ПАЩЕНКА Валерія Сергійовича — молодшого сержанта
ПЕРЕБИЙНОСА Олексія Олеговича — солдата
ПЕТРИКА Андрія Валерійовича — солдата
ПЛЮЩА Ігоря Олеговича — солдата
ПОДДУБНОГО Олександра Анатолійовича — старшого солдата
ПОЗИНИЧА Максима Сергійовича — солдата
ПОЛІВОДУ Сергія Олександровича — сержанта
ПОЛІЩУКА Євгена Анатолійовича — солдата
ПОЛТАВЦЯ Ярослава Олексійовича — солдата
ПОЛУНІНА Павла Михайловича — старшого сержанта
ПОЛЬЧЕНКА Вадима Олександровича — солдата
ПОЛЯКОВА Вадима Леонідовича — солдата
ПОНОМАРЬОВА Сергія Сергійовича — солдата
ПОПА Юрія Яношевича — старшого солдата

ПОПКОВА Олександра Вікторовича — солдата
ПОТОЦЬКОГО Дмитра Юрійовича — старшого солдата
ПРОКОПЕНКА Олександра Олександровича — солдата
ПРОКОПЮКА Богдана Васильовича — солдата
РАБОЩУКА Віталія Олександровича — старшого солдата
РАВИЧА Євгена Вікторовича — солдата
РЕБЕКЕВШУ Сергія Вікторовича — солдата
РЕШНЯКА Володимира Олександровича — солдата
РИБ'ЯНЦЯ Ростислава Ігоровича — солдата
РОГУ Михайла Миколайовича — сержанта
РОНІКА Петра Зіновійовича — солдата
РОШКУ Василя Васильовича — старшого солдата
РУШЕНКА Ігоря Миколайовича — молодшого сержанта
САХАРОВА Антона Сергійовича — капітана
СЕМІЧА Олександра Григоровича — старшого солдата
СЕНДЕЦЬКОГО Богдана Андрійовича — солдата
СЕРГІЄНКА Миколу Віталійовича — старшого солдата
СЕРГУ Вадима Павловича — молодшого сержанта
СЕРДІЯ Євгенія Валентиновича — солдата
СЕРДЮКА Андрія Богдановича — солдата
СЕРДЮКА Євгенія Олександровича — солдата
СИДОРЕНКА Олега Володимировича — старшого солдата
СИДОРЕНКА Олександра Петровича — солдата
СИМКА Миколу Анатолійовича — солдата
СИНІЦЬКОГО Микиту Андрійовича — солдата
СІНЧУКА Олега Анатолійовича — молодшого сержанта
СІТНІКОВА Євгена Миколайовича — молодшого сержанта
СКРИПНИКА Миколу Вікторовича — солдата
СОВУ Євгена Романовича — солдата
СОЇНА Євгена Романовича — старшого солдата
СОКОЛЕНКА Івана Григоровича — солдата
СОКОЛОВА Василя Євгеновича — старшого солдата
СОЛОВ'Я Андрія Володимировича — старшого солдата
СОЛОМАХУ Олександра Сергійовича — солдата
СТОЯНА Олега Івановича — солдата
СУХАРЕВА Михайла Володимировича — солдата
СУЧАКА Артура Івановича — солдата
ТАЛАЙЛА Ігоря Івановича — старшого сержанта
ТАРАБАРУ Максима Олександровича — солдата
ТАРАНА Олександра Володимировича — головного сержанта
ТАРАНЧЕНКО Євгенію Сергіївну — солдата
ТАРАСЕНКА Тараса Геннадійовича — солдата
ТЕРЕЩЕНКА Руслана Анатолійовича — молодшого сержанта

ТЕРТИЧНОГО Романа Васильовича — старшого солдата
ТИМОШЕНКА Миколу Ігоревича — старшого солдата
ТІЛЬНОГО Віталія Володимировича — старшого солдата
ТКАЧА Олександра Валерійовича — солдата
ТКАЧЕНКА Олександра Олексійовича — солдата
ТОЛКАЧОВА Михайла Володимировича — солдата
ТОЛМАЧОВА Аркадія Сергійовича — солдата
ТОПЧІЯ Олександра Олександровича — солдата
ТУШКУ Олега Олександровича — солдата
ФЕДОРЕНКА Максима Сергійовича — старшого солдата
ФУРЛЕТА Олександра Євгеновича — старшого солдата
ХАЗІЄВА Алмаса Мінхарісовича — старшого солдата
ХВОРОСТЯНОГО Олексія Васильовича — солдата
ХИТРОГО Сергія Олександровича — старшого солдата
ХОЛОДА Романа Володимировича — солдата
ХУДЯКОВА Ігоря Володимировича — солдата
ЦИБАРТА Юрія Васильовича — солдата
ЦУРКАНА Дмитра Євгеновича — солдата
ЧЕРЕДНИКА Івана Сергійовича — солдата
ЧЕРЕПНЮ Євгенія Станіславовича — солдата
ЧЕРНЕНКА Романа Ігоровича — солдата
ЧЕРНИША Андрія Вікторовича — солдата
ЧЕРНИШЕВА Михайла Андрійовича — старшого солдата
ЧЕРНОВА Геннадія Сергійовича — солдата
ЧЕРНОУСА Вячеслава Євгеновича — солдата
ЧИПЕНКА Володимира Вікторовича — молодшого сержанта
ШАПОВАЛА Владислава Андрійовича — старшого солдата
ШАРПИЛА Микиту Романовича — солдата
ШАТРАВКУ Олександра Вікторовича — старшого солдата
ШЕВЕЛЬОВА Сергія Михайловича — старшого солдата
ШЕВЦОВА Павла Васильовича — солдата
ШЕВЧЕНКА Павла Анатолійовича — солдата
ШЕВЧИКА Максима Олександровича — солдата
ШЕРЕМЕТА Анатолія Сергійовича — солдата
ШИНКАРЕНКА Анатолія Володимировича — молодшого сержанта
ШИПОВА Євгенія Валерійовича — старшого солдата
ШМАЛЬКА Руслана Валерійовича — старшого солдата
ШМІГОЛЯ Віталія Григоровича — сержанта
ЮДІНА Анатолія Олександровича — солдата
ЯКОВЛЄВА Максима Вікторовича — солдата
ЯНКАУСКАСА Генріха Артуро — молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

8 березня 2023 року

Додаток 3

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №141/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, зразкове виконання військового обов'язку **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ДАЦЕНКА Валерія Вікторовича — полковника

КУЗНЄЦОВА Ігоря Вячеславовича (помертно) — старшого лейтенанта

КУХАРЧУКА Дмитра Миколайовича (помертно) — лейтенанта

СОЛОДКОГО Сергія Васильовича — майора

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

ДУТКУ Дмитра Михайловича (помертно) — солдата

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

АДАМЕНКА Сергія Володимировича (помертно) — солдата

ЗАРИЦЬКОГО Тараса Володимировича (помертно) — молодшого сержанта

КОКОТЕНКА Аркадія Федоровича (помертно) — молодшого сержанта

СВІНЦІЦЬКОГО Віталія Казимировича (помертно) — солдата

СУРМІЯ Вадима Олександровича (помертно) — солдата

ЧЕРЕВКА Миколу Юрійовича (помертно) — старшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АГАПОВА Костянтина Михайловича (помертно) — солдата

АНДРІЄВСЬКОГО Михайла Михайловича (помертно) — старшого солдата

АНДРІЄША Федора Вікторовича (помертно) — солдата

АНДРУШКА Юрія Васильовича (помертно) — солдата

АНТОНЮКА Романа Валерійовича (помертно) — солдата

БЕЗДІТНОГО Валентина Володимировича — капітана

БЕСКОРСОВУ Ангеліну Валеріївну — сержанта

БЄДАРЬОВА Олександра Аркадійовича — майора

БОГУША Олега Орестовича (помертно) — старшого солдата

БОЩУКА Андрія Васильовича (помертно) — сержанта

ВЕРГЕЛЕСА Віктора Миколайовича (помертно) — старшого солдата

ВИХОВАНЦЯ Андрія Васильовича — майора

ВОРОБІЄНКА Сергія Петровича — капітана

ВОРОБІЯ Володимира Васильовича (помертно) — солдата

ГАНАГУ Віталія Олеговича (помертно) — солдата

ГАНИЧА Романа Ігоровича (помертно) — молодшого сержанта

ГАТУНКА Андрія Віталійовича (помертно) — старшого солдата

ГОЛУБА Андрія Вікторовича (помертно) — солдата

ГОРДИНСЬКОГО Юрія Романовича (помертно) — солдата

ГРИГОРАША Станіслава Валентиновича (помертно) — солдата

ГРИНЧУКА Віталія Івановича (помертно) — солдата
ГУМИНЮКА Дениса Леонідовича (помертно) — солдата
ГУРЕЛЮ Максима Володимировича (помертно) — солдата
ГУЦУЛЯКА Максима Федоровича — солдата
ДАЦЮКА Олександра Івановича (помертно) — старшого солдата
ДЕГТЯРЬОВА Дмитра Владиславовича (помертно) — солдата
ДЕЙНЕРА Юрія Володимировича (помертно) — солдата
ДЕНИСЕНКА Олега Анатолійовича — головного сержанта
ДЗЕДЗЕЛЮ Богдана Руслановича (помертно) — солдата
ДОБОША Григорія Тарасовича (помертно) — солдата
ДОЦЕНКА Богдана Івановича (помертно) — сержанта
ЄВСТУРОВА Олександра Ростиславовича (помертно) — солдата
ЄРЕМЯГІНА Олександра Сергійовича (помертно) — головного сержанта
ЖУКОВА Олексія Ігоровича (помертно) — головного сержанта
ЗАБРОДІНА Дениса Михайловича (помертно) — солдата
ЗАБРОДСЬКОГО Андрія Михайловича (помертно) — солдата
ЗБРИЦЬКОГО Павла Олександровича (помертно) — солдата
ЗУБКОВА Кирила Ігоровича (помертно) — солдата
ІВАСЮКА Ростислава Васильовича — головного сержанта
ІЩЕНКА Олександра Дмитровича — старшого солдата
КАПТАНА Руслана Івановича (помертно) — солдата
КОВАЛЯ Матвія Івановича (помертно) — старшого сержанта
КОЖЕВНІКОВА Володимира Олександровича (помертно) — солдата
КОЛЕСНІЧЕНКА Ігоря Сергійовича — капітана
КОНДИКА Сергія Сергійовича (помертно) — солдата
КОНДРАТОВИЧА Дениса Олеговича — старшого лейтенанта
КОРДЮКА Василя Васильовича (помертно) — солдата
КОСТЕЦЬКОГО Леоніда Леонідовича — старшого сержанта
КУПРІЯНОВА Іллю Ігоровича (помертно) — молодшого сержанта
ЛАНОЩУКА Віталія Романовича (помертно) — солдата
ЛЕВІНЦОВА Кирила Олександровича — старшого лейтенанта
ЛЕМЕНТОВА Володимира Леонідовича (помертно) — солдата
ЛУНІВА Івана Ігоровича (помертно) — солдата
МЕЛЬНИКА Віталія Володимировича (помертно) — солдата
МЕЛЬНИЧУКА Олексія Андрійовича (помертно) — солдата
МЕРЗЛОВА Сергія Олександровича (помертно) — солдата
МИХАЙЛОВСЬКОГО Дмитра Сергійовича (помертно) — старшого солдата
МОРОЗА Юрія Андрійовича (помертно) — солдата
МУДРЕНКА Артема Миколайовича — лейтенанта
НЕЛЮБІЯ Олега Павловича — молодшого сержанта
НОВАКА Дениса Олеговича (помертно) — солдата
ОЛІЙНИКА Романа Віталійовича (помертно) — солдата
ОНУФРІЄВА Миколу Віталійовича — сержанта

ОРЛОВА Андрія Ігоровича — сержанта
ПАЛІЯ Віталія Михайловича (помертно) — сержанта
ПІХУРА Олега Олександровича (помертно) — солдата
ПЛАХУТУ Олександра Миколайовича (помертно) — солдата
ПОЛТИЛА Андрія Богдановича (помертно) — старшого солдата
ПРОСТАПЧУКА Андрія Вікторовича — солдата
РОМАНЮКА Миколу Володимировича — старшого солдата
РОМАШКА Андрія Анатолійовича (помертно) — солдата
РЯБЦЕВА Дмитра Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
САНІНА Олександра Віталійовича (помертно) — старшого солдата
СЕМЕНЦІВА Григорія Івановича (помертно) — солдата
СОЛОНЧУКА Миколу Івановича (помертно) — солдата
СТАРЧЕУС Катерину Олександрівну — солдата
СТІЙЧУКА Олега Васильовича — сержанта
ТКАЧУКА Андрія Івановича — сержанта
ТОМАНА Андрія Володимировича (помертно) — солдата
ТРЕМБАЧА Артура Едуардовича (помертно) — солдата
ТРОЯНА Юрія Васильовича — капітана
ХОДАКОВСЬКОГО Євгена Анатолійовича (помертно) — солдата
ЦВЕЛІХА Богдана Юрійовича (помертно) — солдата
ЦЕЛГОРОДЦЕВА Данііла Валерійовича (помертно) — молодшого сержанта
ЧАБАНОВА Віталія Олеговича — молодшого сержанта
ЧЕРНИШЕНКА Тараса Олександровича (помертно) — солдата
ШАПІНА Олександра Петровича — підполковника
ШАПОЧКУ Володимира Теодоровича (помертно) — солдата
ШЕІНА Владислава Владиславовича (помертно) — солдата
ШИШКІНА Олександра Сергійовича (помертно) — солдата
ШУЛЬГАНА Віктора Володимировича (помертно) — молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АРТИКУЛЬНОГО Вячеслава Івановича — підполковника
АРУТЮНЯНА Владислава Суреновича — полковника
БОЙКА Сергія Михайловича — полковника
БРИКСІНА Олега Юрійовича — полковника
ГОНЧАР Катерину Андріївну — старшого сержанта
ГУЛЯЄВА Дмитра Олександровича — капітана
ДОМБРОВСЬКОГО Дмитра Костянтиновича — полковника
ЄРЬОМІНА Микиту Михайловича — молодшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Анатолія Володимировича — підполковника
КОСТІНА Дмитра Ігоровича — старшого матроса
КОТА Олександра Івановича — підполковника
КРАСНІКОВУ Єлену Миколаївну — молодшого сержанта
КРИВКА Романа Богдановича — підполковника

ЛАНІВСЬКУ Марину Ігорівну — старшого солдата
МЕРКУЛОВУ Діану Ігорівну — молодшого сержанта
НЕВМЕРЖИЦЬКУ Вікторію Юріївну — старшого солдата
ПУЖАЯ-ЧЕРЕДУ Сергія Костянтиновича — полковника
ПУЗИРНОГО Вячеслава Дмитровича — підполковника
РОМАНЮКА Ореста Богдановича — сержанта
СІВАКА Ігоря Володимировича — полковника
СКІРКА Олександра Васильовича — старшого солдата
СТЕБЛЯНСЬКОГО Олександра Володимировича — капітана
СТЕПАНЮКА Владислава Олеговича — матроса
ТАЛДЕНКА Владислава Віталійовича — матроса
ФРАНЧУКА Владислава Петровича — молодшого лейтенанта
ЯРОЩУКА Вячеслава Юрійовича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БЕРЕЗДЕЦЬКОГО Романа Васильовича — солдата
ВАЗАНОВА Євгенія Михайловича — солдата
ЛЕВИНСЬКОГО Олександра Валерійовича — солдата
ЛУЦИШИНА Владислава Вікторовича — молодшого сержанта
МАЗИРІНА Дмитра Владиславовича — лейтенанта
ТАРАНА Анатолія Олексійовича — солдата
ЦУПУ Василя Івановича — солдата
ШУЛЬГУ Віталія Івановича — головного сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
БУЛАХ Юлію Юріївну — старшого сержанта
ІЛЬЧЕНКО Юлію Василівну — старшого сержанта
КОНОВЦЯ Миколу Михайловича — молодшого сержанта
СЕЛЕДКОВУ Ганну Олександрівну — молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
8 березня 2023 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №144/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ДМИТРІВА Олега Орестовича — старшого лейтенанта

КОВАЛЕНКА Олександра Володимировича — лейтенанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ПЕТРЕНКА Олександра Вікторовича — молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КРАВЧЕНКА Юрія Володимировича — молодшого сержанта
КРУКОВСЬКОГО Юрія Олександровича — старшого сержанта
ЛЕМІШЕНКА Андрія Миколайовича — старшого солдата
ОЗІЙЧУКА Валентина Вадимовича — старшого сержанта
ПІВОВАРОВА Григорія Леонідовича — сержанта
СУКАЧА Віталія Олексійовича — молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АФЕНДІКОВА Віктора Георгійовича — солдата
БОЖКА Віталія Євгеновича — солдата
БУРИМЕНКА Олександра Валіковича — солдата
ГНАТЕНКА Максима Сергійовича — молодшого сержанта
ГОЛОВІНА Олександра Вікторовича — солдата
ДАНІЛОВА Анатолія Вадимовича — молодшого сержанта
ДУГІНА Романа Володимировича (посмертно) — молодшого сержанта
ЗАБОЛОТНОГО Євгена Анатолійовича — солдата
КУЛАКОВА Владислава Олександровича — солдата
ЛЯХА Віталія Олександровича — старшого солдата
МЕЛЬНИКА Сергія Юрійовича — молодшого сержанта
НЕФЬОДОВА Євгена Миколайовича — солдата
ОПЛАТА Дмитра Миколайовича — старшого лейтенанта
ОТЧИЧЕНКА Андрія Борисовича — капітана
ПОТУРАЯ Євгенія Григоровича — солдата
РЄЗНІКА В’ячеслава Миколайовича — старшого солдата
САФРОНОВА Владислава Олександровича — старшого солдата
СУЛЬЄВА Віктора Віталійовича — старшого лейтенанта
ТАТАРІНЦЕВА Олександра Володимировича — прапорщика
ТКАЧЕНКА Сергія Анатолійовича — сержанта
ТРОФИМЕНКА- РИБНОГО Ярослава Володимировича — старшого сержанта

ФІСАЯ Олександра Вікторовича — молодшого сержанта
ЧУПРИНУ Максима Анатолійовича — старшого солдата
ШЕПІТКА Володимира Геннадійовича — старшого сержанта

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АБРОСИМОВА Анатолія Михайловича — солдата
АРЕСТЕНКА Ігоря Юрійовича — старшого солдата
БОДНАРА Дмитра Володимировича — старшого солдата
БОЙКА Олександра Івановича — сержанта
БОЙЧЕНКА Івана Петровича — сержанта
БОНДАРЯ Костянтина Дмитровича — старшого солдата
БРЕЧКУ Олександра Миколайовича — солдата
ГОГОЛЄВА Ігоря Борисовича — старшого солдата
ГОЛОВАЧА Михайла Миколайовича — молодшого сержанта

ГОРАЛЬСЬКОГО Олександра Петровича — молодшого сержанта
ГРОМОВА Сергія Олександровича — солдата
ДРОБОТЮКА Андрія Вячеславовича — старшого солдата
ЄРШОВА Володимира Івановича — старшого солдата
КАФТАНА Олександра Володимировича — старшого солдата
КОЛБІНА Олексія Володимировича — солдата
КОЛЄНОВА Костянтина Вікторовича — солдата
КРАСЬКА Руслана Миколайовича — солдата
КРУЧИНІНА Миколу Валерійовича — молодшого сержанта
МАТВІЙЧУКА Андрія Петровича — солдата
МУЗИКУ Богдана Михайловича — старшого солдата
НАУМАТУЛЛОВА Богдана Сергійовича — солдата
НОВІКОВА Олександра Олександровича — солдата
ПОЛІНЧУКА Геннадія Володимировича — старшину
РЕДЬКУ Олександра Івановича — солдата
СЛАЦОВА Нікіту Сергійовича — солдата
СОКОЛОВСЬКОГО Владислава Віталійовича — молодшого сержанта
ТКАЧЕНКА Вадима Ігоровича — старшого солдата
ТРІШМАКА Андрія Миколайовича — солдата
ФЕДОСОВА Юрія Івановича — солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БОНДАРЕНКО Анжеліку Феліксівну — старшого солдата
ВДОВЕНКА Олександра Івановича — солдата
ВЕЛЬБОЯ Сергія Васильовича — солдата
ВІТРУКА Костянтина Володимировича — старшого солдата
ГАВРИЛЕНКА Миколу Миколайовича — молодшого сержанта
ГОНТАША Віталія Івановича — солдата
ГОРБОНОСА Максима Анатолійовича — солдата
ДУБІНЕВИЧА Олексія Миколайовича — солдата
ЖУЧКОВА Юрія Арнольдовича — сержанта
ЗАДНІПРОВСЬКОГО Олега Сергійовича — солдата
ЗАЛИВАЦЬКУ Ольгу Валеріївну — молодшого сержанта
КАРПУХІНА Вадима Олександровича — старшого солдата
КОЛЕСНІКОВА Євгенія Олександровича — солдата
КОСТЕНКА Ігоря Леонідовича — солдата
КУЗНЕЦОВА Юрія Анатолійовича — сержанта
ЛИТОВЧЕНКА Владислава Анатолійовича — старшого солдата
ЛУЧКА Володимира Володимировича — солдата
МАРТИНЮКА Віктора Вікторовича — солдата
ПОЛУНІНА Романа Володимировича — солдата
СЕРЬОГІНА Антона Андрійовича — старшого солдата
СКОСАРЯ Євгена Олександровича — старшого солдата
ФОМЕНКА Віктора Вячеславовича — солдата

ЧЕРНЯВСЬКОГО Ярослава Сергійовича — солдата
ШАПОВАЛОВА Олександра Григоровича — солдата
ШЕВЧИКА Олексія Анатолійовича — солдата
ШЕЛЕСПАНОВА Дмитра Анатолійовича — солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
АГАПОВА Ігоря Миколайовича — солдата
ЗАГОРУЙКА Юрія Сергійовича — солдата
ОНИЩУКА В’ячеслава Олександровича — солдата
УЛІЗКО Тетяну Вадимівну — молодшого сержанта
ХРИСТОЛЮБОВА Олександра Сергійовича — молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Євгена Юрійовича — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

10 березня 2023 року